ZÁMER ČINNOSTI

vypracovaný v zmysle zákona NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov
(v znení č. 275/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 287/2009 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 408/2011 Z. z., 345/2012 Z. z., 448/2012 Z. z., 39/2013 Z. z., 180/2013 Z. z., 314/2014 Z. z., 128/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 312/2016 Z. z., 142/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 198/2020 Z. z., 363/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 172/2022 Z.z., 69/2023 Z.z.),
ďalej len v platnom znení

Chicken Meals s.r.o.
so sídlom Topoľany 5952, Michalovce 071 01

IČO 47 689 889
Prevádzka : Hydinárska farma Úbrež
okres Sobrance

Kraj	:	Košický
Okres	:	809 Sobrance
Obec	:	523224 Úbrež
Katastrálne územie	:	523224 Úbrež
Druh činnosti	:	11. Poľnohospodárska a lesná výroba položka 9 – „Zariadenie na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov“

december 2023

OBSAH

I.	**ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI**	4
I.1.	**NÁZOV**	4
I.2.	**IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO**	4
I.3.	**SÍDLO**	4
I.4.	**MENO, PRIEZVISKO, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA**	4
I.5.	**MENO, PRIEZVISKO, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE**	4
II.	**ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI**	5
II.1.	**NÁZOV**	5
II.2.	**ÚČEL**	5
II.3.	**PREVÁDZKOVATEĽ A UŽÍVATEĽ**	6
II.4.	**CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI**	6
II.5.	**UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI**	6
II.6.	**SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI**	7
II.7.	**TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA PREVÁDZKY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI**	7
II.8.	**OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA**	8
II.8.1.	Záväzné právne predpisy	27
II.9.	**ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE**	29
II.10.	**CELKOVÉ NÁKLADY**	29
II.11.	**DOTKNUTÁ OBEC**	29
II.12.	**DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ**	29
II.13.	**DOTKNUTÉ ORGÁNY**	29
II.14.	**POVOĽUJÚCI ORGÁN**	29
II.15.	**REZORTNÝ ORGÁN**	30
II.16.	**DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV**	30
II.17.	**VYJADRENIE O VPLYVOCH ZÁMERU PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE**	31
III.	**ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA**	31
III.1.	**CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ**	
III.1.1.	Geologická stavba a inžiniersko-geologické vlastnosti hornín	31
III.1.2.	Geologické pomery širšieho územia	31
III.1.3.	Geotermálne javy a seizmicita územia	33
III.1.4.	Radónové riziko	34
III.1.5.	Nerastné suroviny	34
III.1.6.	Klimatické pomery	35
III.1.7.	Voda a vodné pomery	36
III.1.8.	Pôda, pôdne a lesné pomery	42
III.1.9.	Fauna, flóra a vegetácia	45
III.2.	**KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA**	48
III.2.1.	Krajina , krajinný obraz , scenéria	50
III.2.2.	Ekologická stabilita krajiny	50
III.2.3.	Chránené oblasti prírody a krajiny, NATURA 2000	54
III.2.4.	Archeologické náleziská	61
III.3.	**OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNO HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA**	61
III.3.1.	Všeobecné základné údaje	61
III.3.2.	Podnikateľské aktivity	62
III.3.3.	Infraštruktúra	63
III.3.4.	Rekreácia a cestovný ruch	67
III.3.5.	Kultúrne a historické pamiatky a pozoruhodnosti	68
III.4.	**SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE ZDRAVIA**	69
III.4.1.	Úvod	70
III.4.2.	Environmentálna regionalizácia	70
III.4.3.	Horninové prostredie a pôdy	72
III.4.4.	Voda, povrchové a podzemné vody	73

III.4.5.	Ovzdušie	75
III.4.6.	Odpady a odpadové hospodárstvo	79
III.4.7.	Zdravotný stav obyvateľstva	81
III.4.8.	Hluk a radónové riziko	82
III.4.9.	Vegetácia a biota	82
IV.	**ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE**	84
IV.1.	**POŽIADAVKY NA VSTUPY**	85
IV.1.1.	Pôda - záber pôdy	85
IV.1.2.	Požiadavky na energie a surovinové zdroje	85
IV.1.3.	Potreba vody	85
IV.1.4.	Odpady	85
IV.1.5.	Doprava	85
IV.1.6.	Nároky na pracovné sily	85
IV.2.	**ÚDAJE O VÝSTUPOCH**	85
IV.2.1.	Odpady	85
IV.2.2.	Ovzdušie	87
IV.2.3.	Odpadové vody, odkanalizovanie	89
IV.2.4.	Hluk a vibrácie	90
IV.2.5.	Žiarenie, teplo, zápach	90
IV.3.	**ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE, VRÁTANE KUMULATÍVNYCH A SYNERGICKÝCH**	91
IV.4.	**HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK**	92
IV.5.	**ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA**	93
IV.6.	**POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBENIA**	93
IV.7.	**PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE**	93
IV.8.	**VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ**	93
IV.9.	**ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI**	93
IV.10.	**OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE**	94
IV.11.	**POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA**	95
IV.12.	**POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNOPLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI DOKUMENTMI**	96
IV.13.	**ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV**	96
V.	**POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU**	96
VII.	**MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA**	98
VII.	**DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU**	98
VIII	**MIESTO A DÁTUM SPRACOVANIA ZÁMERU**	98
IX.	**POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV**	98

I. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVATEĽOVI

I.1. NÁZOV

Chicken Meals s.r.o.

I.2. IDENTIFIKAČNÉ ČÍSLO

IČO 47 689 889

I.3. SÍDLO

Topoľany 5952, 071 01 Michalovce

I.4. PREVÁDZKA

Prevádzka : Hydinárska farma Úbrež
okres Sobrance

I.5. MENO, PRIEZVISKO, ADRESA, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE OPRÁVNENÉHO ZÁSTUPCU NAVRHOVATEĽA

konateľ : Ing. Miroslav Kačmár
adresa : Topoľany 5952, 071 01 Michalovce
mobil : + 421 0907912837
e-mail : sekretariat.michalovce@gmail.com

I.6. MENO, PRIEZVISKO, TELEFÓNNE ČÍSLO A INÉ KONTAKTNÉ ÚDAJE KONTAKTNEJ OSOBY, OD KTOREJ MOŽNO DOSTAŤ RELEVANTNÉ INFORMÁCIE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A MIESTO NA KONZULTÁCIE

konateľ : Ing. Miroslav Kačmár
adresa : Topoľany 5952, 071 01 Michalovce
mobil : + 421 0907912837
e-mail : sekretariat.michalovce@gmail.com

spoločník : JUDr. Rudolf Ballasch, LLM
adresa : Topoľany 5952, 070 01 Michalovce
mobil : + 421 0915161313
e-mail : sekretariat.michalovce@gmail.com

Ing. Várkoly Karol, externá spolupráca
mobil : +421 904 676 612
e-mail : karol.varkoly@gmail.com

Várkolyová Dagmar, externá spolupráca
mobil : +421 904 641 047
e-mail : varkolyova.dagmar@gmail.com

Miesto na konzultácie :
Chicken Meals s.r.o.
Topoľany č.5952, 071 01 Michalovce

II. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

ZÁMER činnosti vypracovaný v zmysle zákona NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení.

II.1. NÁZOV

Chicken Meals s.r.o.
IČO 47 689 889
Topoľany č.5952, 071 01 Michalovce

Prevádzka : Hydinárska farma Úbrež, okres Sobrance

II.2. ÚČEL

Spoločnosť Chicken Meals s.r.o. vykonáva chov brojlerov v k.ú. obce Úbrež , okres Sobrance, cca od roku 2018, v existujúcom poľnohospodárskom areáli, ktorý aj v minulých obdobiach dlhodobo slúžil pre poľnohospodársku činnosť a živočíšnu výrobu v existujúcich objektoch.

Zámerom spoločnosti po vykonaní procesu posúdenia vplyvov na ŽP je podanie žiadosti o vydanie integrovaného povolenia na Slovenskú inšpekciu životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Košice, odbor Integrovaného povoľovania a kontroly (ďalej len SIŽP IŽP Košice, IPKZ), z dôvodu, že :
podľa prílohy č.1 k zákonu č. 39/2013 Z. z., činnosť chovu hydiny od počtu 40 000 ks patrí do „Zoznamu priemyselných činností“ podľa citovaného zákona.

Príloha č.1 :
6.6. Intenzívny chov hydiny, alebo ošípaných s miestom pre viac ako
a) 40 000 ks hydiny;
b) 2 000 ks ošípaných nad 30 kg alebo
c) 750 ks prasníc.

Súčasťou dokumentu posúdenia vplyvov na ŽP je aj „Porovnanie prevádzkových pomerov spoločnosti so závermi o najlepšie dostupných technikách (BAT)“ pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných, vypracované v zmysle:
- Vykonávacieho rozhodnutia komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov **hydiny** alebo ošípaných.

Výsledok procesu „EIA“ a porovnanie „BAT“ bude podkladom a súčasťou žiadosti o vydanie integrovaného povolenia **podľa zákona NR SR č.39/2013 Z.z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len zákon o IPKZ).**
Jedná sa o existujúcu prevádzku s chovom brojlerov, v priestore areálu, ktorý bol cca od 60 – 70- tych rokov 20-teho storočia, určený na poľnohospodársku prvovýrobu.

II.3. PREVÁDZKOVATEĽ A UŽÍVATEĽ

Chicken Meals s.r.o.
IČO 47 689 889
Topoľany č.5952, 071 01 Michalovce

Prevádzka : Hydinárska farma Úbrež
okres Sobrance

II.4. CHARAKTER NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Prevádzka je existujúca. Doteraz však nebolo vykonané posúdenie vplyvov na životné prostredie z činnosti chovu brojlerových kurčiat, podľa zákona NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení (ďalej len „zákon EIA"), navrhovaná činnosť je uvedená v prílohe č. 11. citovaného zákona :

„Zoznam činností podliehajúcich posudzovaniu ich vplyvu na životné prostredie" ako:
Oblasť: 11. Poľnohospodárska a lesná výroba
Rezortný orgán: Ministerstvo pôdohospodárstva Slovenskej republiky

Pol. číslo	Činnosť, objekty a zariadenia	Prahové hodnoty	
		Časť A (povinné hodnotenie)	Časť B (zisťovacie konanie)
1.	Zariadenia na intenzívnu živočíšnu výrobu vrátane depónií vedľajších produktov s kapacitou c) hydiny	od 85 000 ks brojlerov	**od 55 000** ks do 85 000 ks brojlerov

Projektovaná hodnota a prevádzková kapacita objektov pre chov brojlerov

Prevádzková kapacita je do 85 000 ks hydiny v jednom turnuse v chovnej hale č.1, č.2., č.3., č.4.
1 x chovná hala č.5 – zatiaľ sa s chovom brojlerov neuvažuje – hala č.5 je po rekonštrukcii a ešte pred vydaním užívacieho povolenia podľa zákona č.50/1976 Zb..
Ročný fond pracovnej doby – 3 zmenná prevádzka - 365 dní/rok.

II.5. UMIESTNENIE NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Kraj : Košický
Okres : 809 Sobrance
Obec : 523224 Úbrež
Katastrálne územie : 523224 Úbrež

Hydinárska farma Úbrež, okres Sobrance
Vlastnícke a evidenčné údaje:

1) Výpis z katastra nehnuteľností, výpis z listu vlastníctva číslo 765,
ČASŤ A: MAJETKOVÁ PODSTATA
PARCELY registra "C" evidované na katastrálnej mape
parc.č. 178/1 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 9602 m^2
parc.č. 178/2 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 176 m^2
parc.č. 178/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 47 m^2
parc.č. 178/4 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 120 m^2
parc.č. 178/5 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 699 m^2
parc.č. 178/7 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1145 m^2
parc.č. 180/10 - orná pôda o výmere 197 m^2
parc.č. 180/11 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 29 m^2
parc.č. 180/12 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 41 m^2
parc.č. 180/13 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 2 m^2
parc.č. 672/3 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1408 m^2
Právny vzťah k stavbe evidovanej na pozemku 672/3 je evidovaný na liste vlastníctva číslo 771.
parc.č. 672/5 - orná pôda o výmere 21011 m^2

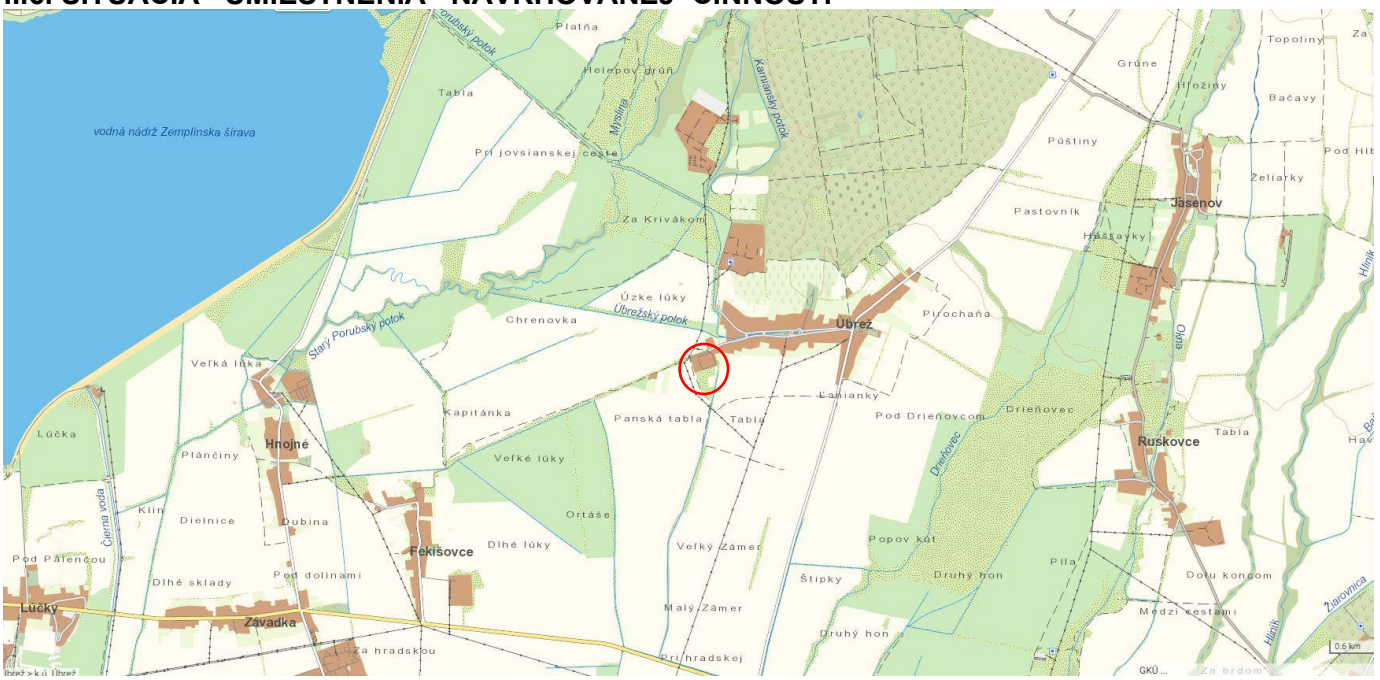
ČASŤ B: VLASTNÍCI A INÉ OPRÁVNENÉ OSOBY
Účastník právneho vzťahu: **Vlastník uvedený v LV**

2) Výpis z katastra nehnuteľností, výpis z listu vlastníctva číslo 771
ČASŤ A: MAJETKOVÁ PODSTATA
Stavby
Sociálna budova, súp.č. 289, parc. č. 178/2
Sociálna budova, súp.č. 290, parc. č. 178/3
Sklad, súp.č. 291, parc. č. 178/4
Znášková hala II., súp.č. 293, parc. č. 178/5
Znášková hala I., súp.č. 294, parc. č. 178/7
Znášková hala III., súp.č. 295, parc. č. 180/2
Znášková hala IV., súp.č. 296, parc. č. 180/5
Hydroglobus, parc. č. 672/3

ČASŤ B: VLASTNÍCI A INÉ OPRÁVNENÉ OSOBY
Účastník právneho vzťahu: **Vlastník uvedený v LV**

Spoločnosť Chicken Meals s.r.o. má uzatvorenú nájomnú zmluvu na užívanie objektov a pozemkov v rámci Hydinárskej farmy Úbrež.

II.6. SITUÁCIA UMIESTNENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Obr.1 - Umiestnenie činnosti
Zdroj informácie : zbgis.skgeodesy

II.7. TERMÍN ZAČATIA A UKONČENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Termín začatia prevádzky a činnosti : prevádzka je existujúca

Termín ukončenia prevádzky a činnosti : trvalá prevádzka

II.8. OPIS TECHNICKÉHO A TECHNOLOGICKÉHO RIEŠENIA

A. ZARADENIE PREVÁDZKY

1. Vymedzenie kategórie priemyselnej činnosti:

a) Základná priemyselná činnosť kategorizovaná podľa prílohy č. 1 k zákonu NR SR č.39/2013 Z. z. o IPKZ ako :

6.6. **Intenzívny chov hydiny** alebo ošípaných s miestom pre viac ako
a) 40 000 ks hydiny zaradená do skupiny NOSE-P 110.05.

b) Ostatné priamo s tým spojené činnosti, ktoré majú technickú nadväznosť na činnosti vykonávané v tom istom mieste, ktoré môžu mať vplyv na znečisťovanie životného prostredia.

2. Určenie kategórie zdroja znečisťovania ovzdušia:

Určenie kategórie zdroja bude súčasťou žiadosti a konania o vydanie „Integrovaného povolenia“ podľa §3 zákona č.39/2013 Z.z.:

a) v oblasti ochrany ovzdušia
1. povolenie stacionárneho zdroja a jeho zmeny,
2. súhlas na vydanie súboru technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení a jeho zmeny,
a podľa § 26 a § 27 zákona č. 146/2023 Z. z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Zaradenie :
- veľký zdroj znečisťovania ovzdušia.

Podľa prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z.z. sa jedná o kategóriu 6.12. c) Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest viac ako 40 000 ks hydiny.

B. OPIS PREVÁDZKY A TECHNICKÝCH ZARIADENÍ NA OCHRANU OVZDUŠIA, VODY A PÔDY V PREVÁDZKE

1. CHARAKTERISTIKA PREVÁDZKY

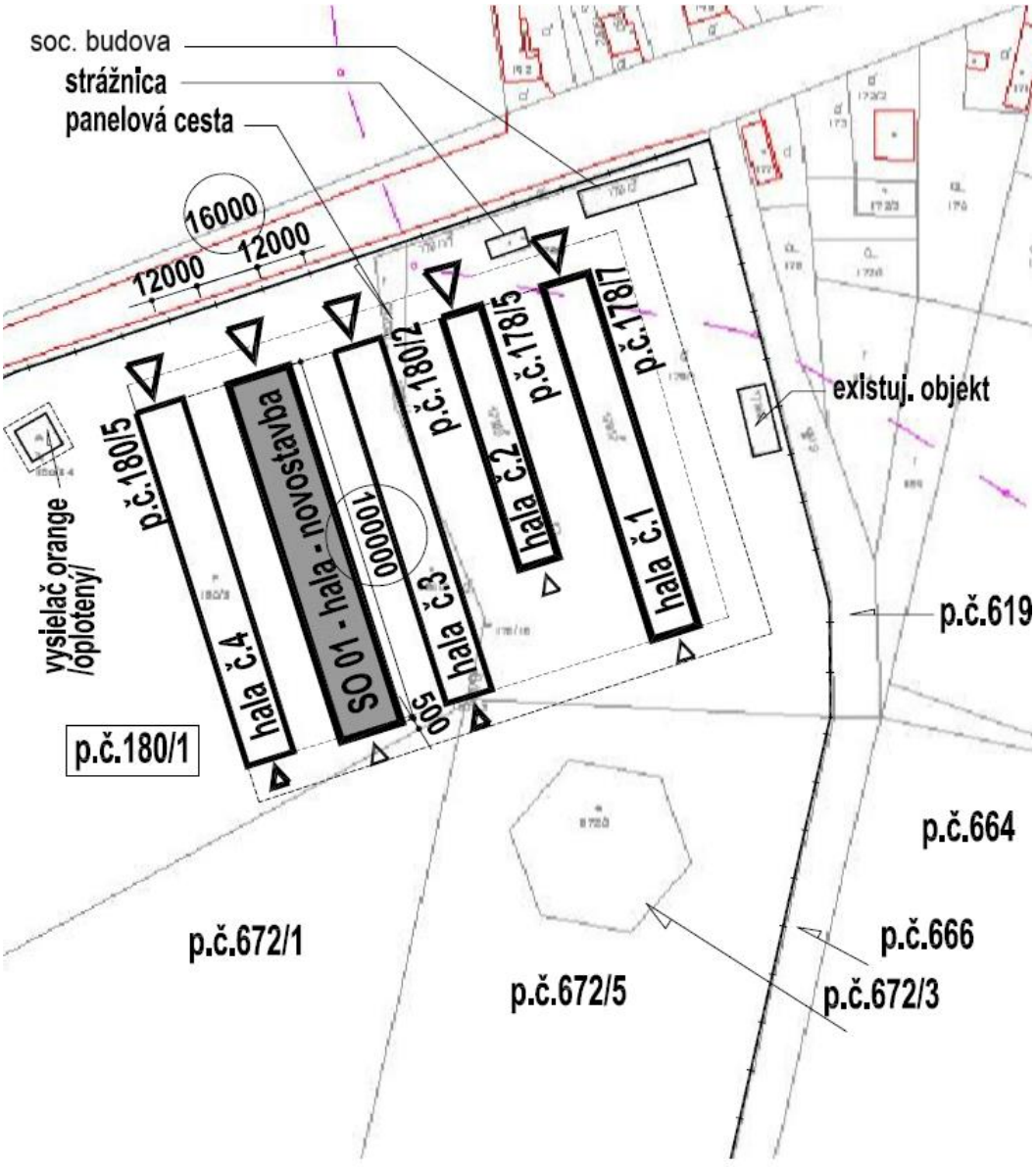
Hydinárska farma Úbrež je špecializovaná na chov brojlerových kurčiat – výkrm brojlerov.
Chov brojlerov a predaj hydiny je registrovaný na Regionálnej veterinárnej a potravinovej správe Michalovce (ďalej len RVPS) a chov brojlerov je pod stálym veterinárnym dohľadom.
100% dodávateľom brojlerov na výkrm (jednodňových kurčiat), vrátane kŕmnych zmesí a následným odberateľom kurčiat je spoločnosť De HEUS s.r.o.. Spracovanie hydiny sa vykonáva v Maďarsku.

Princíp chovu:
Naskladnenie jednodňových brojlerov začína stále až na 14- 15 ty deň po ukončení predchádzajúceho turnusu. Po odchove kurčiat – cca 42 dní - nasleduje vyskladnenie kurčiat a následný predaj.
Medzi 42 dňom a 58 dňom sa vykonáva dezinfekcia hál a príprava na ďalšie naskladnenie jednodňových kurčiat. Tento cyklus sa opakuje.

Podmienky chovu:
Chov min. 42 dní **14-15 dní príprava hál**
max. zaťaženie 30 kg/m2
Chov podlieha dotačnej schéme:
Podpora v súvislosti s opatreniami programu rozvoja vidieka
Platba na dobré životné podmienky zvierat /zlepšenie životných podmienok v chove hydiny/

Opis Hydinárskej farmy Úbrež

Hydinárska farma Úbrež sa nachádza v k.ú. Obce Úbrež a farmu prevádzkuje spoločnosť Chicken Meals s.r.o..
Jedná sa o 4 chovné haly s počtom chovu od 40 000 ks do 85 000 ks brojlerov.
Pri chove sa využíva plne mechanizované technologické zariadenie na kŕmenie a napájanie kurčiat.
Prevádzková kapacita max. do 85 000 ks hydiny v jednom turnuse.
Ročný fond pracovnej doby – 3 zmenná prevádzka - 365 dní/rok.

Obr.2 - Situácia a označenie objektov podľa LV

Naskladňovanie a vyskladňovanie brojlerových kurčiat sa vykonáva na základe projektovanej kapacity jednotlivých chovných hál, ako aj na základe dobrých životných podmienok kurčiat.

Počas výrobného cyklu, ktorý trvá od 42 dní do max. 56 dní, môže dôjsť aj k tzv. odľahčovanej expedícii, kedy sa určité množstvo kurčiat vyskladní, z dôvodu dosiahnutia životného priestoru pre ostatné kurčatá.
Životný priestor v jednotlivých výrobných halách je stanovený na maximálne zaťaženie 30 kg/m^2.
Výkrm brojlerov sa vykonáva certifikovanými krmivami od výrobcu De Heus s.r.o..
Krmivá sú rozdelené do 5-ich kategórií v závislosti od etapy výkrmu.

Pri chovných halách sa nachádzajú po dva šnekové zásobníky (zásoba je 12 t/silo), ktoré automaticky dávkujú krmivo do chovnej haly. Krmivo je dodávané vo forme granulovaných resp. sypkých krmív.
Pitná voda je dodávaná z verejného vodovodu a z existujúcej studne.
Pre účel odberu pitnej vody z verejného vodovodu má prevádzkovateľ uzatvorenú zmluvu z VVS a.s..

Vykurovanie výrobnej haly je spaľovacím zariadením, ktoré ako palivo spaľuje propán-bután (ďalej len „SZnPB“). Z technického hľadiska sa jedná o spaľovacie zariadenie - teplovzdušný plynový ventilátor. Spaľovacie zariadenia vyrába suchý sálavý vzduch, ktorý je do výrobnej (chovnej haly) distribuovaný ventilátorom.
Po vyskladnení kurčiat a ich expedícii, je potrebné chovné haly dôkladne vyčistiť a pripraviť pre ďalší chovný cyklus.
Vývoz kuracieho trusu a podstielky sa vykonáva čelným nakladačom UNC-60 a traktora priamo z objektov a vyváža sa mimo farmu Úbrež a to cestou zmluvných odberateľov hnoja; - na hnojisko zmluvných partnerov, alebo je pri vhodnom počasí aplikovaný priamo na poľnohospodárske pozemky a zapracovávaný do pôdy.
Po vyvezení podstielky s hydinovým trusom prebieha čistenie a dezinfekcia hál a príprava na ďalší zástav kurčiat – ďalší turnus.
V rámci jedného zástavu, ktorý trvá od 42 do 56 dní , sú minimálne 14 dní objekty prázdne - bez kurčiat.

V tomto čase sa haly pripravujú na nový príjem jednodňových kurčiat, to znamená, že objekty je potrebné ešte po vyčistení dezinfikovať , vrátane kontroly a údržby technológie.
Po tejto činnosti sa objekty opätovne nastelú stelivovým materiálom - drevenými pilinami, alebo slamou a vyhrievajú sa na teplotu vzduchu 32°C – 33 °C..
Teplota vzduchu je počas výkrmu kurčiat postupne znižovaná a od 25. – 28. dňa chovu je ustálená na úrovni cca 20 °C.
Prevádzka má zabezpečený obrat kŕdľa, ktorý znamená, že zástavový materiál, t. j. jednodňové kurčatá nakupuje od zmluvného dodávateľa.
Dodávku jednodňových kurčiat zabezpečuje dodávateľ prostredníctvom špecializovaných prepravníkov s klimatizáciou a pri riadenej prepravnej teplote (23°C – 24°C).
Od naskladnenia jednodňových kurčiat do chovateľských hál, až do doby ich vyskladnenia, sú počas celého výkrmového obdobia kurčatá ustajnené voľne na hlbokej podstielke.
Kurčatám sú podávané vysokohodnotné kŕmne zmesi vo viacerých variantoch , v závislosti od veku kurčiat a pitná voda.
Kŕmne zmesi obsahujú enzymatické látky, ktoré zabezpečujú lepšiu využiteľnosť v nich obsiahnutých živín, s následným znížením emisií amoniaku a pachových látok z hydinového trusu do ovzdušia.
V jednom roku prebehne v prevádzke 6 – max. 7 zástavov chovu brojlerov.

Kŕmne zmesi pre chovanú hydinu sa do zásobníkov kŕmnych zmesí prečerpávajú z automobilových cisterien pneumaticky, cez cyklónový uzáver. Špirálovými a závitovkovými dopravníkmi sú následne dopravované do násypných zásobníkov v jednotlivých halách.
Kŕmidlá v halách sú rovnomerne rozložené v líniách po celej dĺžke každej chovateľskej haly tak, aby boli dobre prístupné pre chovanú hydinu. Špirálové dopravníky sú poháňané elektromotormi. Dopĺňanie krmiva do kŕmidiel a kŕmneho žľabu v chovateľských halách je ovládané automaticky.

Voda pre napájanie brojlerov z obecného vodovodu a z existujúcej studne, je vedená vnútroareálovými rozvodmi vody do rozvodov vody v chovateľských priestoroch všetkých chovateľských hál napojených na systémy kvapkových napájačiek, odkiaľ je k dispozícii pre chovanú hydinu. Kvapkové napájačky sú vybavené miskami.
Každá hala disponuje vlastným medikátorom.

Mikroklimatické podmienky sú vo výrobných halách udržiavané prostredníctvom ventilátorov s možnosťou regulácie výkonu, ktoré sú osadené v obvodových stenách chovateľských hál a zabezpečujú z nich odvádzanie vzduchu.

Počas výrobného cyklu sa produkujú najmä plynné emisie NH_3 z hydinového trusu. Znečistený vzduch z jednotlivých chovateľských hál je odsávaný do vonkajšieho prostredia predmetnými ventilátormi umiestnenými v obvodových stenách chovateľských hál.
Tento znečistený vzduch z pracovného prostredia sa nepovažuje za odpadový plyn, ide o fugitívne emisie.
Osvetlenie v chovateľských a ostatných priestoroch prevádzky je zabezpečené pomocou úsporných žiaroviek a žiariviek. Vo všetkých chovateľských halách je osvetlenie umiestnené pod stropom týchto objektov a jeho regulácia je zabezpečená mechanicky, aj automaticky.

Uhynuté kurčatá (kadavéry) sú denne zbierané z jednotlivých chovateľských hál a sú sústreďované v kafilerickom chladiacom boxe, ktorý je umiestnený v každej chovnej hale v časti prípravovne.
Odtiaľ sú kadávery podľa potreby odvážané zberným vozidlom kafilerickej služby na likvidáciu do zariadenia prevádzkovaného oprávnenou osobou na základe obchodnej zmluvy.

Dodávku jednodňových kurčiat, odvoz jatočnej hydiny, dovoz kŕmnych zmesí a odvoz trusu zabezpečujú externý dodávatelia/odberatelia. Niektoré prevádzkové potreby prevádzkovateľ zabezpečuje pomocou vlastných dopravných a mechanizačných prostriedkov.

Popis technológie

Kŕmenie je riešené kŕmnymi líniami, na ktorých sú kŕmne taniere. Technológia je zabezpečená sústavou kapacitných snímačov a termorelé, čím sa činnosť obsluhy obmedzuje iba na kontrolu zdravotného stavu kŕdľa a činnosti technológie. Kŕmenie je doplnené zariadením na kontrolu kŕmnej dávky. Kŕmidlo je skonštruované pre presné dávkovanie krmiva v kŕmidle podľa rastu hydiny.

Po vyskladnení kurčiat- brojlerov - sa bez rozoberania celá technológia zdvihne, a tým sa urýchli čistenie a dezinfekcia samotnej haly.

Kŕmny systém zabezpečuje :
- Ľahký prístup jednodenných kurčiat ku krmivu,
- Minimálny technologický úhyn u jednodenných kurčiat ,
- Zníženie prašnosti na hale,
- Ľahké zdvíhanie kŕmenej línie.

Kŕmidlo je skonštruované pre presné dávkovanie krmiva v kŕmidle podľa rastu hydiny.
Jeho dômyselná, jednoduchá konštrukcia a materiál, z ktorého je vyrobené, zaručuje dlhú životnosť, hygienu a tiež ľahkú údržbu a výmenu pri mechanickom poškodení.

Napájanie kurčiat zabezpečujú napájacie línie s niplovými napájačkami.
Na začiatku každej línie je tlakový regulátor, ktorý zabezpečuje optimálny tlak vody v sústave.
Na hlavný prívod vody je pripojený vodný filter a medikátor na presné dávkovanie liečiv.
Niplová napájačka s výkyvným akčným rádiusom 360º umožňuje ľahký prístup k vode pre jednodňovú hydinu a zároveň zaisťuje vysoký prietok vody pre napájanie veľkej hydiny.
Celá napájacia časť sa dá takisto priebežne dvíhať a po vyskladnení úplne zdvihnúť ku stropu haly.

Systém napájania zabezpečuje :
- dostatočné množstvo vody pre každý kus hydiny,
- vylúčenie rizika kontaminácie vody,
- stimuláciu rastu hydiny zdvíhaním napájacej línie,
- minimálny odkvap vody do podstielky.

Priečna ventilácia je kombinovaná so stropnou podtlakovou ventiláciou (pre zimné obdobie).
Sú použité dva typy ventilátorov - 40% pre prechodné obdobie (plynulá regulácia), ktoré sú osadené v streche a 60% pre odvetranie v letnom období (skokovo prepínané) s umiestnením v čele haly.

Prisávanie vzduchu je z bočných stien haly, pomocou plynule ovládateľných klapiek, ovládaných servopohonom.

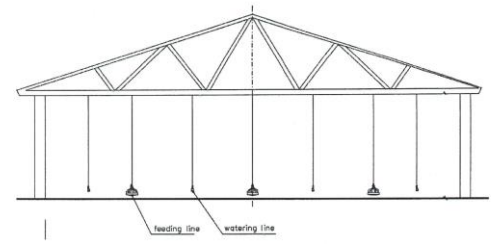
Osvetlenie pozostáva z 3 radov po 16 ks neónových svetiel s výkonom 18 W na jedno svietidlo.
Na vykurovanie jednej haly sú použité 2 ks teplovzdušných agregátov s výkonom 95 kW.
Elektrická inštalácia obsahuje všetky potrebné rozvody na hale vrátane pomocných konštrukcií.
Sledovanie spotreby vody: v hale je osadený vodomer, prepojený s priemyselným automatom.
Sledované údaje: priemerná spotreba vody a poruchy napájacieho systému (možnosť nastavenia tolerancie).

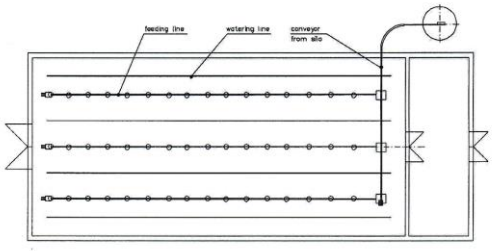
Sledovanie spotreby krmiva: každé silo je vybavené tenzometrami, ktoré monitorujú spotrebu kŕmnych zmesí na jednotlivých halách.

Krmivo je uskladnené v sklolaminátových silách 2 ks pri každej hale /1 silo=12 ton krmiva/. Krmivo je do hál dopravované špirálovými dopravníkmi, ktoré sú určené na dopravu suchých, sypkých alebo granulovaných krmív. Krmivo je dopravované špeciálnou plochou špirálou v oceľovej alebo umelohmotnej rúre. Špirála umožňuje rovné aj ohnuté vedenie dopravníka. Stavebnicová konštrukcia pozostáva z pohonu násypky, výpadov, rúr, špirály a oblúkov.
Umožňuje skompletizovanie rôznych zostáv podľa konkrétnych podmienok použitia.

Jednotlivé haly vytvárajú vhodný priestor pre chov brojlerovej hydiny so zázemím.
Haly majú k dispozícii 4 oddelené časti - predsieň, servisná miestnosť, technická miestnosť a znášková časť - hala.
Objekty chovných hál majú sedlovú strechu tvorenú z drevených väzníkov.
Objekty chovných hál sú napojené na existujúce inžinierske siete - elektrina, voda, plyn.
Voda je napojená na verejný vodovod VVS a existujúci vodný zdroj – studňu.
Objekty sú napojené aj na zemný plyn, v súčasnosti je vykurovanie objektov riešené propán-butánom.
Pre skladovanie propán-butánu su zriadené 2x nadzemné nádrže na propán-bután objemu 4800 litrov/nádrž.
Propán-bután dováža 1.slovenská propánbutánová spoločnosť.

Hala

Obr.3 Schéma chovnej haly

Vstup na farmu pre dopravné vozidlá a motorové vozidlá je umožnený cez hlavný vchod - uzamykateľnú vstupnú bránu. Vchod do prevádzky je opatrený dezinfekčným brodom nachádzajúcim sa pri sociálno-administratívnej budove. Neďaleko vstupu sa nachádza aj kafilérny box a náhradný zdroj elektrickej energie - diesel-agregát.

Oplotenie farmy do výšky 2 m slúži k zamedzeniu prístupu nepovolaným osobám a zvieratám do priestorov prevádzky.

Vstupmi do prevádzky sú : jednodňové kurčatá, slama a drevené piliny na podstielanie, kŕmne zmesi s obsahom enzymatických látok, voda, liečivá, vakcíny a vitamíny, zemný plyn, propán-bután, motorová nafta a elektrická energia, čistiace a dezinfekčné prostriedky.

Výstupmi z prevádzky sú : jatočné kurčatá, použitá podstielka spolu s hydinovým trusom, splašková odpadová voda z prevádzky akumulovaná v žumpe, odpady z vlastnej činnosti a uhynuté kurčatá, resp. odpady, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy.

Členenie prevádzky Hydinárska Farma Úbrež je nasledovné:

- chovateľská hala č. 1 (ďalej len „hala č. 1“),
- chovateľská hala č. 2 (ďalej len „hala č. 2“),
- chovateľská hala č. 3 (ďalej len „hala č. 3“),
- chovateľská hala č. 4 (ďalej len „hala č. 4“),
- chovateľská hala č. 5 (ďalej len „hala č. 5“) – bez využitia,
- sociálno – administratívna budova,
- sklad stelív,
- sklad pohonných hmôt a olejov (ďalej len „sklad PHM“),
- sklad nebezpečného odpadu,
- zásobníky kŕmnych zmesí,
- prípojka
- stĺpová trafostanica,
- náhradný zdroj elektrickej energie a kafilerický box,
- vlastná vŕtaná studňa a vnútroareálové rozvody vody so šachtou s regulačnými ventilmi,
- vonkajšie vnútroareálové osvetlenie,
- asfaltové vnútroareálové komunikácie a asfaltové spevnené plochy,
- oplotenie.
- nádrž pre splaškové odpadové vody z AB budovy s kameninovým potrubím (ďalej len žumpa),
- osadené nové jednokomorové železobetónové žumpy 3 ks každá s objemom 6 m^3 s vonkajšími rozmermi 3000/2500/2100 a vnútornými rozmermi 2500/200/1600mm pokrytá špeciálnym asfaltovým náterom. spodok výkopu je štrkové lôžko 10mm.

Materiálová a energetická bilancia sa mení v závislosti od počtu vykŕmených brojlerových kurčiat ; predpokladané bilancie sú nasledovné :

Vstupy materiálov	**:**	Jednodňové brojlery	:	Max. 85 000 ks/1turnus	ks
	:	Množstvo steliva	:	36	t
	:	Kŕmne zmesi	:	2 400	t
	:	Liečivá, vitamíny a iné	:	36	kg
	:	Pitná voda	:	14 300	m^3
	:	Dezinfekcia	:	360	kg
Odpady	**:**	18 02 02 – veterinárne odpady	:	18 000	kg
Emisie	**:**	NH_3	:	Vyplýva z ohlásenia pre príslušný rok	kg
	:	TZL	:		kg
	:	CO	:		kg
	:	NOx	:		kg
	:	TOC	:		kg

Zoznam všetkých znečisťujúcich látok, ktoré sa ako súčasť odpadových plynov vypúšťajú do ovzdušia počas ustálenej prevádzky, v členení podľa hlavných výrobno-prevádzkových režimov a v členení podľa miest ich vypúšťania do ovzdušia.

Zariadenie	Činnosť	Výduch	Zoznam vznikajúcich ZL
SZ č.1	Spaľovanie propán-butánu	V1	TZL, SO_2, NO_X, CO, VOC, TOC
SZ č.2	Spaľovanie propán-butánu	V2	TZL, SO_2, NO_X, CO, VOC, TOC
SZ č.3	Spaľovanie propán-butánu	V3	TZL, SO_2, NO_X, CO, VOC, TOC
SZ č.4	Spaľovanie propán-butánu	V4	TZL, SO_2, NO_X, CO, VOC, TOC
Dieselagregát	Spaľovanie nafty	V6	TZL, SO2, NO_X, CO, VOC, TOC
Výkrm hydiny s projektovaním počtom ≥ 5000 ks	Výkrm brojlerov v hale č. 1 – 3	Fugitívne emisie (V7)	NH_3

P. č.	Činnosť	Technologická linka / zariadenie	Jednotka podľa kategórie	Projektovaná kapacita
1.	Chov hydiny	Chovná hala č. 1	Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom ks	Do 85 000 ks brojlerov/1turnus
		Chovná hala č. 2		
		Chovná hala č. 3		
		Chovná hala č. 4		
2.	Vykurovanie výrobných hál	SZ č. 1 (TVZ)	Spaľovacie zariadenie s výkonom väčším ako > 0,3 MW	2 x 0,084 MW
		SZ č. 2 (TVZ)		2 x 0,083 MW
		SZ č. 3 (TVZ)		2 x 0,082 MW
		SZ č. 4 (TVZ)		2 x 0,081 MW
3.	Záložný generátor	Dieselagregát Veltachna Čakovice	Spaľovacie zariadenie s výkonom menším ako ≤ 0,3 MW	0,066 MW

2. OPIS PREVÁDZKY

2.1. KONŠTRUKČNÉ RIEŠENIE OBJEKTOV NA VÝKRM BROJLEROV

Z dôvodu, že sa k existujúcim chovným halám nezachovala pôvodná projektová dokumentácia, boli vypracované v roku 2022 tzv. „pasporty stavieb" – zjednodušená dokumentácia stavby , s popisom stavby, konštrukcií a zjednodušené výkresy, so zameranými rozmermi jednotlivých konštrukcií chovných hál na chov hydiny na farme v Úbreži.

Podľa projektu „Pasportov stavieb", ktoré vypracoval :
SPRACOVATEĽ PD: ATEKON s r.o., J,MURGAŠA 1, 071 01 Michalovce
ZODPOVEDNÝ PROJEKTANT: Ing. ĽUBOMÍ KOVAĽ,
VYPRACOVAL: Ing. Erik Terezka, 0915 149 142

je konštrukčné riešenie chovných hál nasledovné :

Účelové jednotky stavby: **CHOVNÁ PLOCHA HALA č.1** **1072,0 m^2**

VÝCHODISKOVÉ PODKLADY A VYKONANÉ PRIESKUMY
-obhliadka , zameranie, fotodokumentácia,
Objekt haly č.1 sa nachádza v areály farmy dlhoročne využívanej na živočíšnu výrobu identického využitia (chov hydiny), na území určenom pre poľnohospodársku výrobu . Záujmové územie je rovinaté, dotknutá stavba je osadená popri stávajúcich objektoch chovných hál cca s 12 m odstupom. Pozemok je klasifikovaný ako zastavaná plocha. Na záujmovom území sú vybudované inžinierske siete, areál je napojený na verejné komunikácie.

POPIS STAVBY, STAVEBNÁ SÚSTAVA OBJEKTU
Jedná sa o rámovú halu drevenej konštrukcie na soklovom murive uloženej na základových pätkách pri rámoch a pásového základu pri stene. obvodové steny sú roštová konštrukcia Strešná konštrukcia je osadená na väzníkoch na rámoch. Krytina je vláknocementová. Výplne otvorov dverí na obvodovej stene sú pôvodné oceľové vráta. Okenné konštrukcie sú vymenené plastové. Vnútorné dvere sú pôvodné. Na objekte chýbajú žľaby a zvody.
Objekt je napojený na siete elektrika, voda, plyn. V objekte je osadená technológia kŕmenia, napájania, osvetlenia a vetrania. Objekt je v prevádzke.

Účelové jednotky stavby: **CHOVNÁ PLOCHA HALA č.2** **881,0 m^2**

VÝCHODISKOVÉ PODKLADY A VYKONANÉ PRIESKUMY
-obhliadka , zameranie, fotodokumentácia,
Objekt haly č.2 sa nachádza v areály farmy dlhoročne využívanej na živočíšnu výrobu identického využitia (chov hydiny), na území určenom pre poľnohospodársku výrobu . Záujmové územie je rovinaté, dotknutá stavba je osadená popri stávajúcich objektoch chovných hál cca s 12 m odstupom. Pozemok je klasifikovaný ako zastavaná plocha. Na záujmovom území sú vybudované inžinierske siete, areál je napojený na verejné komunikácie.

POPIS STAVBY, STAVEBNÁ SÚSTAVA OBJEKTU
Jedná sa o murovanú konštrukciu uloženú na základoch pásových. obvodové steny tehly poroterm Strešná konštrukcia je osadená na väzníkoch uložených na žb vencoch. Krytina je plechová. Výplne otvorov dverí na obvodovej stene sú oceľové vráta. Okenné konštrukcie sú plastové. Na objekte chýbajú žľaby a zvody.
Objekt je napojený na siete elektrika, voda, plyn. V objekte je osadená technológia kŕmenia, napájania, osvetlenia a vetrania.

Účelové jednotky stavby: **CHOVNÁ PLOCHA HALA č.3** **1072,0 m^2**

VÝCHODISKOVÉ PODKLADY A VYKONANÉ PRIESKUMY

-obhliadka , zameranie, fotodokumentácia,

Objekt haly č.3 sa nachádza v areály farmy dlhoročne využívanej na živočíšnu výrobu identického využitia (chov hydiny), na území určenom pre poľnohospodársku výrobu . Záujmové územie je rovinaté, dotknutá stavba je osadená popri stávajúcich objektoch chovných hál cca s 12 m odstupom. Pozemok je klasifikovaný ako zastavaná plocha. Na záujmovom území sú vybudované inžinierske siete, areál je napojený na verejné komunikácie.

POPIS STAVBY, STAVEBNÁ SÚSTAVA OBJEKTU

Jedná sa o rámovú halu drevenej konštrukcie na soklovom murive uloženej na základových pätkách pri rámoch a pásového základu pri stene. obvodové steny sú roštová konštrukcia Strešná konštrukcia je osadená na väzníkoch na rámoch. Krytina je vláknocementová. Výplne otvorov dverí na obvodovej stene sú pôvodné oceľové vráta. Okenné konštrukcie sú vymenené plastové. Vnútorné dvere sú pôvodné. Na objekte chýbajú žľaby a zvody.

Objekt je napojený na siete elektrika, voda, plyn. V objekte je osadená technológia kŕmenia, napájania, osvetlenia a vetrania. Objekt je v prevádzke.

Účelové jednotky stavby: **CHOVNÁ PLOCHA hala č.4** **1368,0 m^2**

VÝCHODISKOVÉ PODKLADY A VYKONANÉ PRIESKUMY

-obhliadka , zameranie, fotodokumentácia,

Objekt haly č.4 sa nachádza v areály farmy dlhoročne využívanej na živočíšnu výrobu identického využitia (chov hydiny), na území určenom pre poľnohospodársku výrobu . Záujmové územie je rovinaté, dotknutá stavba je osadená popri stávajúcich objektoch chovných hál cca s 12 m odstupom. Pozemok je klasifikovaný ako zastavaná plocha. Na záujmovom území sú vybudované inžinierske siete, areál je napojený na verejné komunikácie.

POPIS STAVBY, STAVEBNÁ SÚSTAVA OBJEKTU

Jedná sa o murovanú konštrukciu uloženú na základoch pásových. obvodové steny tehly poroterm Strešná konštrukcia je osadená na vazníkoch uložených na žb vencoch. Krytina je plechová. Výplne otvorov dverí na obvodovej stene sú oceľové vráta. Okenné konštrukcie sú plastové. Na objekte chýbajú žľaby a zvody.

Objekt je napojený na siete elektrika, voda, plyn. V objekte je osadená technológia krmenia, napájania, osvetlenia a vetrania.

Pri každej chovnej hale sa nachádza 2x nadzemné oceľové silo pre krmivo objemu 12 000 kg/1 silo.

2.2. ZARIADENIA NA VÝROBU TEPLA

Chovné haly sú vykurované **spaľovacím zariadením, ktoré ako palivo spaľuje propán-bután (ďalej len „SZnPB“)**. Z technického hľadiska sa jedná o spaľovacie zariadenie - teplovzdušný plynový ventilátor. Spaľovacie zariadenia vyrába suchý sálavý, ktorý je do každej chovnej haly je distribuovaný ventilátorom.

Indikáciu poklesu teploty zabezpečuje termostat umiestnený v každej chovnej hale.

Na základe poklesu teploty dá pokyn zariadeniu na výrobu (dodávanie) tepla. V jednej chovnej hale sa nachádzajú 2 až 3 teplovzdušné zariadenia o výkone cca 80 – 84 kW. Potreba výkonu vykurovania v každej chovnej hale je závislá od množstva vykurovaného priestoru (m^3 vzduchu vo chovnej hale). V halách 1 - 4 sa nachádzajú 2 teplovzdušné delá.

Vykurovanie výrobnej haly tvorí technologický celok, ktorý je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. kategorizovaný ako stredný zdroj pri veľkom zdroji nasledovne :

1.1.2. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom ≥ 0,3 MW.

Farba Úbrež pre svoje chovné haly potrebuje nepretržitú dodávku elektrickej energie, má preto k dispozícii záložný zdroj elektrickej energie. Jedná sa o dieselagregát Veltachna Čakovice o výkone 66 kW. Dieselagregát je využívaný ako stacionárny zdroj.

Záložný zdroj elektrickej energie tvorí technologický celok, ktorý je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. kategorizovaný ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia pri veľkom zdroji nasledovne :
1.1.3. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom < 0,3 MW.

Menovitý výkon, tepelný príkon alebo iná obdobná kapacita technológie, zariadenia a výkonové alebo kapacitné úrovne v jednotke podľa kategórie, ak je v kategorizácii určená.

P. č.	Činnosť	Technologická linka / zariadenie	Jednotka podľa kategórie	Projektovaná kapacita
1.	Chov hydiny	Chovná hala č. 1	Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom ks	Do 85 000 ks brojlerov/1turnus
		Chovná hala č. 2		
		Chovná hala č. 3		
		Chovná hala č. 4		
2.	Vykurovanie výrobných hál	SZ č. 1 (TVZ)	Spaľovacie zariadenie s výkonom väčším ako > 0,3 MW	2 x 0,084 MW
		SZ č. 2 (TVZ)		2 x 0,083 MW
		SZ č. 3 (TVZ)		2 x 0,082 MW
		SZ č. 4 (TVZ)		2 x 0,081 MW
3.	Záložný generátor	Dieselagregát Veltachna Čakovice	Spaľovacie zariadenie s výkonom menším ako ≤ 0,3 MW	0,066 MW

Náhradný zdroj elektrickej energie – diesel agregát

Chov brojlerových kurčiat vyžaduje nepretržitú dodávku elektrickej energie.
V prípade výpadku elektrickej energie je k dispozícii záložný – náhradný zdroj elektrickej energie.
Jedná sa o Dieselagregát typ Veltachna Čakovice

Záložný zdroj elektrickej energie tvorí technologický celok, ktorý je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. kategorizovaný ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia pri veľkom zdroji nasledovne:
1.1.3. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom < 0,3 MW.

2.3. VZDUCHOTECHNIKA

Mikroklimatické podmienky sú v chovných halách udržiavané prostredníctvom ventilátorov, s možnosťou regulácie výkonu, ktoré sú osadené v obvodových stenách chovateľských hál a odvádzajú vzduch do vonkajšieho prostredia.
Počas výrobného cyklu sa produkujú najmä plynné emisie NH_3 z hydinového trusu. Znečistený vzduch z jednotlivých chovateľských hál je odsávaný do vonkajšieho prostredia ventilátormi, umiestnenými v obvodových stenách chovateľských hál.
Tento znečistený vzduch z pracovného prostredia sa nepovažuje za odpadový plyn, ide o fugitívne emisie.

Počas prevádzky stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia sa vykonávajú viaceré činnosti bez znečisťovania vonkajšieho ovzdušia (príjem brojlerov, príjem krmív, veterinárna činnosť, skladovanie vstupných surovín a iné).
Ďalej sú tu vykonávané činnosti, ktoré majú len minimálny vplyv na znečisťovanie ovzdušia (spaľovanie paliva – propán-butánu na vykurovanie hál a pracovných priestorov a prevádzka záložného generátora). Činnosti s osobitným vplyvom na vonkajšie ovzdušie je samotný výkrm brojlerov. Činnosť výkrmu s počtom chovanej hydiny je kategorizovaná ako „veľký zdroj znečisťovania ovzdušia“.

Počas výkrmu brojlerov v chovných halách vznikajú emisie NH_3. Na bočných stranách haly sa nachádzajú ventilačné jednotky, ktoré odvádzajú emisie ZL z výkrmu brojlerov do vonkajšieho prostredia bez odlučovania.
Výrobné haly sú vybavené nasledovným systémom vetrania :

Technológia vetrania	MJ	Hala 1	Odsávací výkon
Exafan Ex50 ventilátor galvanický	ks	6	27 680 m³/h
Exafan PEU 56 ventilátor	ks	8	18 430 m³/h
Exafan PCV klapky otváracie	ks	74	2/3 jednoduchá klapka a 1/3 dvojitá klapka

Technológia vetrania	MJ	Hala 2	Odsávací výkon
Exafan Ex50 ventilátor galvanický	ks	8	27 680 m³/h
Exafan PEU 56 ventilátor	ks	8	18 430 m³/h
Exafan PCV klapky otváracie	ks	76	2/3 jednoduchá klapka a 1/3 dvojitá klapka

Technológia vetrania	MJ	Hala 3	Odsávací výkon
Exafan Ex50 ventilátor galvanický	ks	5	27 680 m³/h
Exafan PEU 56 ventilátor	ks	7	18 430 m³/h
Exafan PCV klapky otváracie	ks	82	2/3 jednoduchá klapka a 1/3 dvojitá klapka

Technológia vetrania	MJ	Hala 4	Odsávací výkon
Exafan Ex50 ventilátor galvanický	ks	5	27 680 m³/h
Exafan PEU 56 ventilátor	ks	7	18 430 m³/h
Exafan PCV klapky otváracie	ks	81	2/3 jednoduchá klapka a 1/3 dvojitá klapka

2.4. OSVETLENIE CHOVNÝCH HÁL

Osvetlenie v chovateľských hál a ostatných priestoroch prevádzky je zabezpečené pomocou úsporných žiaroviek a žiariviek. Vo všetkých chovateľských halách je umiestnené pod stropom týchto objektov a jeho regulácia je zabezpečená mechanicky aj automaticky.

3. NAKLADANIE S VODAMI

3.1. VODA POUŽÍVANÁ NA PITNÉ, SOCIÁLNE A VÝROBNÉ ÚČELY

Areál prevádzky a chovné haly sú napojené na obecný/verejný vodovod pôvodnou existujúcou vodovodnou prípojkou.
Voda pre pitné a sociálne účely a chov brojlerových kurčiat je odoberaná z verejného vodovou správcu VVS a.s. na základe uzatvorenej zmluvy s vodárenskou spoločnosťou VVS a.s. Závod Michalovce zo dňa 16.05.2019.
Verejný vodovod je v správe VVS a.s. Závod Michalovce.
Odber vody je vykonávaný cez certifikovaný vodomer, ktorého technický stav a výmenu zabezpečuje dodávateľ pitnej vody.
Za odber vody od VVS a.s. Závod Košice platí „vodné“ podľa fakturačného meradla a vydaných faktúr a to 1x štvrťročne.

3.2. ODBER PODZEMNÝCH VÔD

V areáli je zriadený vlastný vodný zdroj podzemnej vody. V budúcnosti bude využívaný pre účely farmy na pitné a sociálne účely. K vodnému zdroju bol zodpovedný riešiteľom – hydrogeológom – vykonaný hydrogeologický prieskum, s množstvom odoberanej podzemnej vody do 15 000 m^3/rok.
V prípade, že sa prevádzkovateľ rozhodne využívať aj tento vodný zdroj , požiada o vydanie povolenia na odber podzemnej vody v žiadosti o vydanie integrovaného povolenia zmysle § 3 citovaného zákona o IPKZ.

3.3. VODA Z POVRCHOVÉHO ODTOKU

Dažďové vody zo strechy výrobných hál sú dažďovými zvodmi zvedené do pôvodne vybudovaných dažďových rigolov – ktoré sú zriadené v čase pôvodnej výstavby objektov – chovateľských hál.
Dažďové rigoly sú vybudované z dlažobných betónových kusov, z časti sa jedná o zemné rigoly.
Do dažďového rigolu sú zvedené aj vody z povrchového odtoku z priľahlých panelových a asfaltových dvorových komunikácií pri objektoch chovných hál.
Širšie oplotené okolie farmy/prevádzky tvorí rastlý terén.
Vody z povrchového odtoku, ktoré nestihnú vsiaknuť do rastlého terénu prevádzky sú odvedené do cestnej priekopy štátnej cesty, ktorá prechádza pozdĺž existujúcej farmy.

3.4. SPLAŠKOVÁ ODPADOVÁ VODA

Vzniká zo sociálneho zariadenia pre pracovníkov, ktoré je zriadené v objekte pôvodnej vrátnice.
Splaškové odpadové vody sú odkanalizované a akumulované v betónovej žumpe objemu 8,0 m^3.

3.5. PRIEMYSELNÉ ODPADOVÉ VODY

Existujúce objekty živočíšnej výroby boli pôvodne zabezpečené aj žumpami, ktoré boli zriadené pri pozdĺžnej strane objektov. Žumpy sú toho času zasypané, ich technický stav je toho času posúdený navrhovateľom a projektantom nasledovne :

- *Objekty existujúcich žúmp plánovaných na výmenu sa nachádzajú v areáli farmy, dlhoročne využívanom na živočíšnu výrobu , na území s poľnohospodárskou výrobou . Záujmové územie je rovinaté, dotknuté žumpy sú osadená popri stávajúcich objektoch chovných hál a sú v nevyhovujúcom stave. Žumpa č.1 je spoločná pre haly č.1 a 2 , Žumpa č.2 je pre halu č.3 a Žumpa č.3 je pre halu č.4. Žumpy sú napojené kanalizačnými potrubiami na žľaby osadené popri zadných vstupoch do objektov hál.*

Na základe „Technickej správy“ z decembra 2023, projektanta :

ATEKON s.r.o.
J.MURGAŠA 1, 071 01 MICHALOVCE
tel. 0915 149 142, terezkamail@gmail.com

INVESTOR:
JUDr. GABRIEL ŠOLTÉS, OKRUŽNÁ 92/b, MICHALOVCE (vlastník objektov farmy)

NÁZOV STAVBY:
VÝMENA ŽÚMP A STAVEBNÉ ÚPRAVY PRIPOJOVACEJ KANALIZÁCIE CHOVNÝCH HÁL

Je účelom stavebných prác výmena troch nevyhovujúcich betónových žúmp chovných hál a stavebná obnova konštrukcií kanalizačného napojenia objektov hál na tieto žumpy na farme v Úbreži s cieľom stavebnej obnovy tých konštrukcií objektov a prevedenie a ostatných drobných stavebných úprav pre zlepšenie stavu týchto konštrukcií existujúcich objektov.

Jedná sa o výmenu a stavebnú obnovu existujúcich konštrukcií.

Stav po vykonaní stavebných úprav :
V mieste odstránenia existujúcich nevyhovujúcich žúmp budú do predpripraveného výkopu po odstránených konštrukciách žúmp osadené nové jednokomorové železobetónové žumpy 3ks každá s objemom 6m3 s vonkajšími rozmermi 3000/2500/2100 a vnútornými rozmermi 2500/200/1600mm pokrytá špeciálnym asfaltovým náterom. spodok výkopu je štrkové lôžko 10mm.
Prístup do žumpy cez vstupný komín a liatinový poklop D600. Zostup komínom prenosným oceľovým rebríkom, ktorý nie je predmetom tejto projektovej dokumentácie. Je potrebné zriadiť priame odvetranie žumpy. Dno žumpy musí byť vyspádované do akumulačnej priehlbne min. hĺbky 100 mm. Spád dna min. 2%.

Z uvedeného vyplýva, že po vykonaní stavebných prác, budú chovné haly zabezpečené nepriepustnými žumpami na zachytenie kvapalných zbytkov z podstielky chovu a na zachytenie malého objemu odpadovej vody, ktorá vznikne pri dočistení chovných hál a dezinfekcii chovných hál.

Technika a technológia vypratania nasýtenej podstielky z objektov chovu brojlerov je nasledovná :
Po vyskladnení kurčiat - brojlerov je podstielka mechanicky vyprataná mimo objekty na pristavené vlečky a odvezená zmluvne dohodnutým poľnohospodárskym podnikom.
Objekty sú ručne dočistené, následne pomocou vysokotlakého čističa WAP vodou a dezinfekciou vystriekané a vysušené pomocou teplovzdušných diel. Min. množstvo kvapalnej zložky bude zachytené, akumulované v novo zriedených nepriepustných žumpách.

Následne sú vnútorné priestory chovných hál nastlané slamou a až v tomto kroku sa vykonáva plyňovanie – suchá dezinfekcia objektov. Plyňovanie vykonáva externá servisná firma.
Proces celkového vyčistenia chovných hál trvá 14 dní a vždy sa po vyskladnení kurčiat opakuje.

4. KAFILERICKÝ BOX

Každý objekt má samostatný chladiaci box na skladovanie uhynutých brojlerov.
Kafilerický box - unimobunka, umiestnená na vonkajšom priestore farmy - rozmerov cca 2,0 x 4,0 metrov. Objekt je zabezpečený kompresorovým chladením. V objekte sa zhromažďujú uhynuté brojlery – vedľajšie živočíšne produkty – VŽP, ktorých odvoz a zneškodnenie je zabezpečené v pravidelných intervaloch oprávnenou firmou na základe uzatvorenej zmluvy.

5. SKLAD STELIVA

Na farme je zriadený jednoduchý prístrešok na stelivo – slamu v balíkoch, cca pre 4 balíky.
Podľa potreby sa slama dováža z farmy Topoľany, v čase pri nastieľaní objektov.

6. SKLAD KŔMNYCH ZMESÍ

Kŕmne zmesi pre chovanú hydinu sa do zásobníkov kŕmnych zmesí prečerpávajú z automobilových cisterien pneumaticky, cez cyklónový uzáver. Špirálovými a závitovkovými dopravníkmi sú následne dopravované do násypných zásobníkov v jednotlivých halách, z ktorých sú v halách následne dopravované špirálovými dopravníkmi do jednotlivých kruhových kŕmidiel.
Kŕmidlá sú rovnomerne rozložené v líniách po celej dĺžke každej chovateľskej haly tak, aby boli dobre prístupné pre chovanú hydinu. Špirálové dopravníky sú poháňané elektromotormi.
Dopĺňanie krmiva do kŕmidiel a kŕmneho žľabu v chovateľských halách je ovládané automaticky.
Počet a objem zásobníkov : každá chovateľská hala – má 2x nadzemný zásobník – silo o objeme 12 000 kg/silo.
Výkrm brojlerov sa vykonáva certifikovanými krmivami. Krmivá sú rozdelené do 5-tich kategórií v závislosti od etapy výkrmu brojlerov.

7. ZAOBCHÁDZANIE SO ZNEČISŤUJÚCIMI LÁTKAMI

- **samotná farma hydiny - stavby veľkokapacitných fariem, ktorými sú farmy s kapacitou ustajnených zvierat väčšou ako 10 000 ks brojlerov**

*stavby veľkokapacitných fariem, ktorými sú farmy s kapacitou ustajnených zvierat väčšou ako 400 ks dojníc, 600 ks teliat, 500 ks mladého dobytka, 500 ks výkrmu hovädzieho dobytka, 5 000 ks výkrmu ošípaných, produkčné farmy s kapacitou 700 ks prasníc s odchovom prasiatok do 30 kg živej váhy, 800 ks oviec, 50 000 ks nosníc, **10 000 ks brojlerov** a 100 000 ks mládok,*

- **náhradný zdroj elektrickej energie – dieselagregát**

Výrobné haly a chov brojlerových kurčiat vyžadujú nepretržitú dodávku elektrickej energie. V prípade výpadku elektrickej energie je k dispozícii záložný – náhradný zdroj elektrickej energie. Jedná sa o dieselagregát typu Veltachna Čakovice

- **sklad olejov a motorovej nafty**

Jedná sa o príručný plechový sklad, uzatvorený priestor s betónovou skladovacou plochou.
Oleje a motorová nafta v sklade olejov sú skladované v max. 25 litrových obaloch pre aktuálnu potrebu prevádzky, nafta v max. 4 x 25 litrový obal, oleje v maloobchodných baleniach v max. 4 x 10 litrov.
Motorová nafta a oleje sa nakupujú pre priamu spotrebu prevádzky pre potrebu dieselagregátu.
V uvedenom sklade sa nachádzajú aj chemické látky a chemické zmesi, určené pre dezinfekciu chovateľských hál, nakúpené pre priamu spotrebu k dezinfekcii v čase vyskladnenia brojlerov.
Jedná sa o chemické zmesi, v maloobchodných baleniach – PE obaly max. do 30 litrov, ktoré sú vodou riediteľné a z hľadiska ich chemického zloženia sa bežne používajú aj v domácnostiach. Jedná sa o produkty ako napríklad CID 20, FINK, ANTISEPT, OMNICIDE, VIROCID, HYDROGEN-PEROXID s ročnou spotrebou do 500,0 kg.
Uvedený sklad slúži aj na zhromažďovanie nebezpečných odpadov – prevažne obalov od použitých látok a zmesí, pred ich odovzdaním na ďalšie nakladanie s odpadmi - k oprávnenej osobe, podľa zákona o odpadoch č.79/2015 Z.z..

8. ODPADY – PÔVODCA ODPADOV

Farma Úbrež - výkrm brojlerov je pôvodcom odpadov – odpadov kategórie „O“ – ostatný – nie nebezpečný odpad, odpadov kategórie „N“ – nebezpečných odpadov.

Pôvodcovi odpadov vznikajú/môžu vznikať priebežne ostatné a nebezpečné odpady, zaradené v zmysle vyhl. MŽP SR č.365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje "KATALÓG ODPADOV".

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
02 01 06	zvierací trus, moč a hnoj (vrátane znečistenej slamy), kvapalné odpady, oddelene zhromažďované a spracúvané mimo miesta ich vzniku	"O"
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	"O"
15 01 02	obaly z plastov	"O"
15 01 03	obaly z dreva	„O“
15 01 06	zmiešané odpady	"O"
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	"N"
15 01 11	kovové obaly obsahujúce nebezpečný tuhý pórovitý základný materiál (napríklad azbest) vrátane prázdnych tlakových nádob	„N“
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	"N"
16 01 03	opotrebované pneumatiky	"O"

16 02 11	vyradené zariadenia obs. chlór. flórované uhľovodíky, HCFC,HFC	"N"
16 02 13	vyradené zariadenia obsah. nebezpečné časti iné ako uvedené v 160209 až 160213	"N"
16 02 14	vyradené zariadenia iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 13	„O“
13 02 05	nechlórované minerálne motorové, prevodové a mazacie oleje	"N"
16 01 07	olejové filtre	"N"
16 06 01	olovené batérie	"N"
18 02 02 *)	odpady, ktorých zber a zneškodnenie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy	"N"
20 01 21 **)	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	„N“
20 01 23 **)	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	„N“
20 01 35 **)	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	„N“
20 01 36 **)	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	„O“
20 03 01 ***)	zmesový komunálny odpad	„O“

Poznámka :
"N" - nebezpečné odpady
"O" - odpady ostatné

Poznámka :
Odpad 18 02 02 - vznik odpadu z uhynutých brojlerov - VŽP .
Odpad sa priebežne zhromažďuje v kafilérnom boxe a vyváža zmluvne dohodnutou spoločnosťou.
*) Nebezpečný odpad 180202 podlieha režimu zákona o veterinárnej starostlivosti NR SR č. 39/2007 Z. z., v platnom znení.

- odpad 02 01 06 - nebude klasifikovaný ako odpad v prípade, ak :
odkaz § 1 ods. 2a zákona č. 79/2015 Z. z. - zákon odpadoch - hnoj[1)], slama alebo iný prírodný poľnohospodársky alebo lesnícky materiál, ktorý nevykazuje nebezpečné vlastnosti a používa sa v poľnohospodárstve, v lesníctve alebo na výrobu energie z tohto materiálu procesmi alebo spôsobmi, ktoré nepoškodzujú životné prostredie ani neohrozujú zdravie ľudí,

1) Čl. 3 bod 20 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) (Ú. v. EÚ L 300, 14. 11. 2009) v platnom znení

Zmluva o odoberaní kuracieho trusu je uzatvorená s externým odberateľom.

Pozn.**) Odpady – elektroodpady pod kat.číslom 200121, 200123,200135 ,200136 – v prípade, že sa bude jednať o elektroodpady, podobné elektroodpadom z domácností – bude elektroodpad zaradený pod katalógové čísla skupiny 20...

Pozn.***) poplatkové priznanie obec za komunálne odpady

Pôvodca odpadov :
135i – prechodné ustanovenia k úpravám, účinným od 1.11.2021 – zákon o odpadoch č.79/2015 Z.z. a jeho novela č.372/2021 :
135i – prechodné ustanovenia k úpravám, účinným od 1.11.2021

ods. (3) Rozhodnutia podľa § 97 ods. 1 písm. g) na zhromažďovanie nebezpečných odpadov u pôvodcu odpadu, ak zhromažďuje väčšie množstvo ako 1 tona nebezpečných odpadov ročne, vydané podľa predpisov účinných do 31. októbra 2021 strácajú platnosť 1. novembra 2021.

To znamená, že pôvodcovia odpadov už v súčasnej dobe nepotrebujú povolenie na zhromažďovanie nebezpečných odpadov. Všetky ostatné povinnosti pôvodcu odpadu ostávajú naďalej v platnosti.

10. ELEKTRICKÉ ZARIADENIA

Napájanie prevádzky farmy elektrickou energiou je dodávateľským spôsobom cez trafostanicu, ktorá nie je vlastníctvom spol. Chicken Meals s.r.o..
Dodávka elektrickej energie je z VSE Košice.

11. STAROSTLIVOSŤ O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

V súčasnosti je poľnohospodárstvo jednou z ľudských činností, ktoré najvýraznejšie ovplyvňujú životné prostredie. Chov hospodárskych zvierat sa na tejto skutočnosti podieľa značnou mierou.
Pozitívne pôsobenie chovu hospodárskych zvierat na život, prostredie sa prejavuje v mnohých smeroch - vytváranie kultúrnej krajiny a jej rázu, úprava život, priestoru pre flóru a faunu, zvyšovanie biologickej diverzity a estetickej hodnoty krajiny a prostredia. Má významnú úlohu v procese asimilácie odpadov, cyklu živín a zvyšovania úrodnosti pôdy.
Súčasné negatívne vplyvy chovu hospodárskych zvierat na životné prostredia sa líši od predchádzajúcich v kvantite a kvalite. Ide predovšetkým o vplyvy vyplývajúce z koncentrácie zvierat, špecializácie a integrácie prírodných zdrojov, nedostatočné využívanie poznatkov vedy a techniky. Farma - chov brojlerov rešpektuje všetky požiadavky na elimináciu uvedených negatív z chovu hospodárskych zvierat.
Na farme sa rieši komplexne prevádzka výkrmu brojlerov. Výkrm brojlerov začína prevádzku naskladnením jednodňových kurčiat, ktoré sa kŕmia v 6 týždňových cykloch - turnusoch.
Hydina je chovaná na hlbokej podstielke z jemne rezaného steliva.
Po vyskladnení turnusu sú ustajňovacie objekty mechanicky vyčistené a dezinfikované pomocou vysokotlakých parných čističov. Kurací trus je naložený do oceľových kontajnerov a okamžite odvážaný zmluvne dohodnutou firmou na základe dohody o odvoze živočíšneho trusu.
Uhynuté zvieratá sú prechodne zhromažďované v kafilérnom boxe. Odvoz kadáverov je zabezpečený priebežne podľa potreby na základe zmluvy o zbere, zvoze a zneškodnení odpadov živočíšneho pôvodu.
Vody z povrchového odtoku - dažďové vody zo strechy objektu sú dažďovými zvodmi odvádzané do existujúcej dažďovej kanalizácie areálu.
Na vstupoch do objektov sú umiestnené dezinfekčné rohože. Chov sa uskutočňuje pod dohľadom veterinárneho lekára. Chov hydiny je automatizovaný, na dennú kontrolu stavu technologických zariadení a zabezpečenie funkčnosti je určený zodpovedný pracovník. Poruchy odstraňujú pracovníci, prípadne objednaná odborná servisná firma .

Prevádzkovateľ musí udržiavať v dobrom technickom stave:
a) zariadenia a objekty slúžiace na chov hydiny,
b) zariadenia na prísun a skladovanie krmiva,
c) vodovod. prípojky a rozvod vody, kanalizáciu na odvedenie splaškových vôd,
d) dezinfekčné rohože/dezinfekciu,
e) spevnené manipulačné plochy a kafilérny box.

Prevádzkovateľ je povinný uhynutú hydinu – kadavéry - okamžite uložiť do kafilérneho boxu, box riadne uzamknúť a v pravidelných intervaloch zabezpečovať odvoz uhynutých brojlerov prostredníctvom zmluvne dohodnutej oprávnenej organizácie na zneškodnenie.

Porovnanie prevádzkových pomerov spoločnosti so závermi o najlepšie dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných Ďalej len „Závery BAT“ tvorí samostatnú prílohu dokumentu – posúdenia vplyvov na ŽP.

Stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia „Farma Úbrež – výkrm brojlerov“ je v zmysle platných legislatívnych predpisov podľa vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o ovzduší v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška MŽP SR č. 248/2023 Z. z.“) a kategorizovaný ako „veľký zdroj znečistenia ovzdušia“ (ďalej len „ZZO“).

6.12.1. Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest :
c) hydina, zajacovité > 40 000 ks (brojlerov)

Objekty sú vykurované zemným plynom, ktorý v súčasnej dobe nahradil propán-bután.
Termostat vo výrobnej hale na základe poklesu teploty dá pokyn zariadeniu na dodávanie tepla. Teplo je do chovateľských hál distribuované cez ventilátory, osadené vo vzduchotechnike.

Vykurovanie chovateľských hál tvorí technologický celok, ktorý je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. kategorizovaný ako stredný zdroj pri veľkom zdroji nasledovne :

1.1.2. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom ≥ 0,3 MW.

Výrobné haly a chov brojlerových kurčiat vyžadujú nepretržitú dodávku elektrickej energie. V prípade výpadku elektrickej energie je k dispozícii záložný – náhradný zdroj elektrickej energie.

Záložný zdroj elektrickej energie tvorí technologický celok, ktorý je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. kategorizovaný ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia pri veľkom zdroji nasledovne:

1.1.3. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom < 0,3 MW.

MENOVITÝ VÝKON, TEPELNÝ PRÍKON ALEBO INÁ OBDOBNÁ KAPACITA TECHNOLÓGIE, ZARIADENIA A VÝKONOVÉ ALEBO KAPACITNÉ ÚROVNE V JEDNOTKE PODĽA KATEGÓRIE, AK JE V KATEGORIZÁCII URČENÁ.

P. č.	Činnosť	Technologická linka / zariadenie	Jednotka podľa kategórie	Projektovaná kapacita
1.	Chov hydiny	Chovná hala č. 1	Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom ks	do 85 000 ks/1 turnus
		Chovná hala č. 2		
		Chovná hala č. 3		
		Chovná hala č. 4		
2.	Vykurovanie výrobných hál	SZ č. 1 (TVZ)	Spaľovacie zariadeni s výkonom väčším ako > 0,3 MW	2 x 0,084 MW
		SZ č. 2 (TVZ)		2 x 0,083 MW
		SZ č. 3 (TVZ)		2 x 0,082 MW
		SZ č. 4 (TVZ)		2 x 0,081 MW
3.	Záložný generátor	Dieselagregát Veltachna Čakovice	Spaľovacie zariadenie s výkonom menším ako ≤ 0,3 MW	0,066 MW

Počas prevádzky stacionárneho zdroja znečisťovania ovzdušia sa vykonávajú viaceré činnosti bez znečisťovania vonkajšieho ovzdušia (príjem brojlerov, príjem krmív, veterinárna činnosť, skladovanie vstupných surovín a iné). Ďalej sú tu vykonávané činnosti, ktoré majú len minimálny vplyv na znečisťovanie ovzdušia (spaľovanie paliva na ohrev výrobných hál a pracovných priestorov a prevádzka záložného generátora).
Samotný výkrm brojlerov s počtom chovaných kurčiat je zaradený ako veľký zdroj znečisťovania ovzdušia (VZZO).
Počas výkrmu brojlerov vo výrobnej haly vznikajú emisie NH_3. Na štítových stranách haly sa nachádzajú ventilačné jednotky, ktoré odvádzajú emisie ZL z výkrmu brojlerov do vonkajšieho prostredia bez odlučovania.

VYMEDZENIE STACIONÁRNEHO ZDROJA, NÁZOV A IDENTIFIKAČNÉ OZNAČENIE JEHO ČASTÍ A ICH EVIDENČNÉ ČÍSLA ALEBO OBJEKTOVÉ ČÍSLA V ČLENENÍ PODĽA ČASTÍ ALEBO ZARIADENÍ, NAJMÄ PRE KTORÉ SÚ URČENÉ ŠPECIFICKÉ EMISNÉ LIMITY.

V zmysle § 6 vyhlášky č. 248/2023 Z. z. sa zariadenia stacionárneho zdroja „Farma Úbrež – Výkrm Brojlerov“ na účely uplatňovania emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania člení a vymedzujú ako :

- **CHOV HOSPODÁRSKYCH ZVIERAT S PROJEKTOVANÝM POČTOM CHOVNÝCH MIEST ≥ 5000 KS**

V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 249/2023 Z. z. spôsob zisťovanie emisií pre tieto technologické zariadenia sa bude vykonávať podľa §3 ods.1 písm. g) - výpočet podľa všeobecnej emisnej závislosti, ktorá je uverejnená vo vestníku ministerstva, a hodnôt parametrov palív, surovín, a technicko-prevádzkových zariadení, ak hodnoty parametrov sú z hľadiska vypusteného množstva emisie reprezentatívne; týmto výpočtom je súčasne zohľadnené aj množstvo emisie počas nábehov, zmeny výkonu a odstavení podľa uverejnených podmienok.

Prevažná časť uverejnených všeobecných emisných závislostí a všeobecných emisných faktorov vychádza z riešenia projektu „Vypracovanie podkladov pre bilancovanie emisií v podmienkach Slovenskej republiky a stanovenie emisných faktorov pre rozhodujúce znečisťujúce látky a technológie".
Čiastkové projekty za koordinácie SHMÚ riešili popredné odborné pracoviská. Okrem zhodnotenia výsledkov dostupných meraní sa vykonalo aj porovnanie s inými obdobnými zahraničnými materiálmi, najmä s metodikou a faktormi vydanými MŽP ČR, faktormi vydanými US EPA, faktormi Corinaire Inventory, ktoré boli tiež použité ako podklad pri určení emisných faktorov pre niektoré technológie.

Podľa požiadaviek praxe boli všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory postupne aktualizované a doplnené. Naposledy o všeobecné emisné faktory pre priemyselnú výrobu betónu podľa požiadavky Slovenskej asociácie výrobcov transportbetónu (SAVT).
Všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory sú uverejnené pre tie technológie, pre ktoré spoľahlivosť údajov a odborné podklady umožnili ich zovšeobecnenie, aby mohli byť použité pre výpočet množstva emisie znečisťujúcich látok pre zariadenia a technológie, ktoré sú prevádzkované v Slovenskej republike vo väčšom počte.

Zverejnené všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory sú zhodné so závislosťami a faktormi, ktoré sú uverejnené vo Vestníku Ministerstva životného prostredia SR, ročník XVI, čiastka 5/2008, časť III. bod 1. v znení doplnenia vo Vestníku Ministerstva životného prostredia SR, ročník XVII, čiastka 2/2009 časť III. bod 4.

V tomto dokumente sú stanovené EF pre jednotlivé činnosti. Všeobecné emisne faktory pre veľkochovy hospodárskych zvierat budú preto nasledovné :

Druh a kategória zvierat	Ustajnenie	Sklad mimo ustajnenia	Povrchová aplikácia hnoja	Pasenie	Celkové emisie
	Emisný faktor NH3 v kg(zviera x rok)				
Hydina - brojlery	0,15	0,02	0,11	-	0,28

Vzhľadom na charakter prevádzky, spôsob ustajnenia zvierat je možné využiť nasledovné nízko emisné techniky podľa bodu 11.2. VEF :

Použitie nízkoemisných techník pri kŕmení
Správna stratégia kŕmenia s používaním biotechnologických prípravkov v krmive – zníženie do 50 % z celkových emisií NH_3.

Použitie nízkoemisných techník pri ustajnení
Ošetrenie podstielky biotechnologickými prípravkami – zníženie emisií najviac do 50 %

Použitie nízkoemisných techník pri uskladňovaní hnoja alebo hnojovice
Prevádzkovateľ pri vyskladňovaní hnoja ho okamžite odovzdá oprávnenej osobe, táto technika vzhľadom na povahu prevádzky nie je aplikovateľná.

Použitie nízkoemisných techník pri aplikácií hnoja a hnojovice
Prevádzkovateľ pri vyskladňovaní hnoja ho okamžite odovzdá oprávnenej osobe, farma nedisponuje žiadnou ornou pôdu na ktorú by sa mohlo aplikovať hnoj, nedisponuje ani strojovou technikou.

Členenie stacionárneho zdroja pre ktoré sú určené špecifické podmienky, s cieľom znížiť vylučovanie pre N a P_2O_5
V zmysle vykonávacieho rozhodnutia komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných vyplýva z BAT 3 a BAT 4 znížiť celkové emisie N a P_2O_5 a tým znížiť aj celkové množstvo emisie NH_3.

V prevádzke sa v súčasnosti vykonáva viacfázové kŕmenie, t.j. 5 etáp kŕmenia (kŕmna zmes do 10 dní, od 11-15 dní, od 16-23 dní, od 24-31 dní a nad 32 dní).
Krmivá sú dodávane ako hotové kŕmne zmesi obsahujúce biotechnologické prípravky. V kŕmnych zmesiach sú aplikujú enzýmy xyláza, fytáza, lyzín a metolonín ktoré umožňujú lepšie strávenie energie dusíkatých látok. Fytáza, ktorá umožňuje lepšie strávenie prirodzeného fosforu. Každé prichádzajúce krmivo má svoj vlastný certifikát.
Tieto certifikáty má spoločnosť Chicken Meals s.r.o. k dispozícii a k nahliadnutiu .

Za účelom splnenia techniky monitorovania vylučovania dusíka a fosforu sú stanovené nasledovné limity:

Kategória zvierat	Celkové množstvo vylúčeného fosforu (počet kg vylúčeného P_2O_5 na miesto pre zviera a rok)	Celkové množstvo vylúčeného dusíka (počet kg vylúčeného N na miesto pre zviera a rok)
Brojlery	0,05 – 0,25	0,2 – 0,6

V uvedenej v smernici 2017/302, BAT 3 a BAT 4 použijeme metódu odhadu pomocou analýzy celkového dusíka a fosforu.

SPAĽOVACIE ZARIADENIE - VÝROBA TEPLA PRE VÝROBNÉ HALY
V zmysle vyhlášky MŽP SR č.248/2023 Z. z. , spôsob zisťovania emisií pre tieto technologické zariadenia sa bude vykonávať s použitím všeobecného emisného faktora, ktorý je uverejnený vo vestníku ministerstva, a hodnôt parametrov palív, surovín a technicko-prevádzkových zariadení, ak hodnoty parametrov sú z hľadiska vypusteného množstva emisie reprezentatívne; týmto výpočtom je súčasne zohľadnené aj množstvo emisie počas nábehov, zmeny výkonu a odstavení podľa uverejnených podmienok.
Pre túto technologickú jednotku, ktoré je stredným zdrojom znečistenia ovzdušia sa budú uplatňovať VEF. Preukázanie emisných limitov sa vykoná na základe spotreby plynu (množstvo odobratého propán-butánu) a VEF.

SPAĽOVACIE ZARIADENIE - DIESELAGREGÁT
V zmysle vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. spôsob zisťovania emisií pre tieto technologické zariadenia sa bude vykonávať podľa všeobecnej emisnej závislosti, ktorá je uverejnená vo vestníku ministerstva, a hodnôt parametrov palív, surovín, a technicko-prevádzkových zariadení, ak hodnoty parametrov sú z hľadiska vypusteného množstva emisie reprezentatívne; týmto výpočtom je súčasne zohľadnené aj množstvo emisie počas nábehov, zmeny výkonu a odstavení podľa uverejnených podmienok.

II.8.1. ZÁVÄZNÉ PRÁVNE PREDPISY

Výkrm brojlerov (v rozsahu, ktorý je uvedený v tomto zámere) je upravené najmä týmito záväznými predpismi :

1.	**VETERINÁRNA STAROSTLIVOSŤ**
	ZÁKON O VETERINÁRNEJ STAROSTLIVOSTI č.39/2007 Z.Z.. (v znení č. 99/2008 Z. z., 274/2009 Z. z., 299/2009 Z. z., 391/2009 Z. z., 342/2011 Z. z., 242/2012 Z. z., 42/2013 Z. z., 145/2013 Z. z., 387/2013 Z. z., 101/2014 Z. z., 204/2014 Z. z., 376/2016 Z. z., 177/2018 Z. z., 184/2018 Z. z., 91/2019 Z. z., 387/2019 Z. z., 198/2020 Z. z., 65/2021 Z. z., 272/2021 Z. z., 405/2021 Z. z.) **a súvisiace vykonávacie predpisy**.
2.	**INTEGROVANÁ PREVENCIA A KONTROLA ZNEČISŤOVANIA**
	Zákon o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov č.39/2013 Z.z. (v znení č. 484/2013 Z. z., 58/2014 Z. z., 79/2015 Z. z., 262/2015 Z. z., 148/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 177/2018 Z. z., 193/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 46/2021 Z. z., 372/2021 Z. z., 69/2023 Z.z., 146/2023 Z.z.)
	Vyhláška MŽP SR č.11/2016 Z.z., ktorou sa vykonáva zákon č. 39/2013 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.
3.	**Porovnanie prevádzkových pomerov spoločnosti so závermi o najlepšie dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných** **Ďalej len „Závery BAT“ - pre hydinu – výkrm brojlerov.** Podľa Vykonávacieho rozhodnutia komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov **hydiny** alebo ošípaných

4.	**ODPADY A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO**
	Zákon č. 79/2015 Z.z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z.z. a 285/2020 Z.z., 9/2021 Z.z., 46/2021 Z.z., 372/2021 Z.z., 430/2021 Z.z., 518/2021 Z.z., 230/2022 Z.z., 146/2023 Z.z..) **a súvisiace vykonávacie predpisy.**
5.	**VODA – VODNÉ HOSPODÁRSTVO**
	Zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov, v platnom znení (v znení č. 587/2004 Z. z., 230/2005 Z. z., 479/2005 Z. z., 532/2005 Z. z., 359/2007 Z. z., 514/2008 Z. z., 515/2008 Z. z., 384/2009 Z. z., 134/2010 Z. z., 556/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 408/2011 Z. z., 306/2012 Z. z., 321/2012 Z. z. 180/2013 Z. z., 35/2014 Z.z., 409/2014 Z.z., 35/2014 Z. z., 409/2014 Z. z., 262/2015 a 303/2016 Z.z., 277/2017 Z.z., 51/2018 Z.z., 284/2018 Z.z., 305/2018 Z.z., 74/2020 Z.z., 516/2021 Z.z., 253/2022 Z.z., 74/2023 Z.z.) **a súvisiace vykonávacie predpisy**
6.	**OCHRANA OVZDUŠIA**
	Zákon NR SR č. 146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia a súvisiace vykonávacie predpisy.
7.	**HYGIENA – OCHRANA ZDRAVIA ĽUDÍ**
	Zákon NR SR č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a súvisiace vykonávacie predpisy.
8.	**OCHRANA PRÍRODY**
	Zákon č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov v platnom znení a súvisiace vykonávacie predpisy.
9.	**METROLÓGIA**
	Zákon č.157/2018 Z.z. – o metrológii a o zmene a doplnení niektorých zákonov , v znení neskorších predpisov, v platnom znení a súvisiace vykonávacie predpisy.
10.	**ZÁKON O POSUDZOVANÍ VPLYVOV NA ŽP – EIA**
	Zákon NR SR č.24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov (v znení č. 275/2007 Z. z., 454/2007 Z. z., 287/2009 Z. z., 117/2010 Z. z., 145/2010 Z. z., 258/2011 Z. z., 408/2011 Z. z., 345/2012 Z. z., 448/2012 Z. z., 39/2013 Z. z., 180/2013 Z. z., 314/2014 Z. z., 128/2015 Z. z., 125/2016 Z. z., 312/2016 Z.z., 142/2017 Z.z.,177/2018 Z.z., 460/2019 Z.z., 74/2020 Z.z., 198/2020 Z.z., 363/2021 Z.z., 372/2021 Z.z., 172/2022 Z.z., 69/2023 Z.z.).
11.	**ENVIRONMENTÁLNE ŠKODY**
	zákon NR SR č.359/2007 Z.z. o prevencii a náprave environmentálnych škôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v znení neskorších predpisov.

II.9. ZDÔVODNENIE POTREBY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI V DANEJ LOKALITE

- Jedná sa o existujúcu prevádzku – činnosť chovu a výkrmu brojlerov, kde všetky vstupy a výstupy v prevádzke sú prevádzkovo odskúšané a funkčné.

- Navrhovateľ má praktické skúsenosti s chovom/výkromom brojlerov a činnosť navrhovateľa kontroluje pravidelne Regionálna veterinárna a potravinová správa , od ktorej má navrhovateľ udelené nasledovné povolenia :

RVPS Michalovce
– rozhodnutie Č.j.: 2018/00164-3 Michalovce, 24.apríla 2018
schválenie
prevádzkareň určenú na produkciu úžitkovej hydiny na produkciu mäsa na obchodovanie s členskými štátmi, na vývoz do tretích krajín a na uvádzanie na domáci trh
pre druh: kura domáca

- Rozhodnutie č. 2018/00114-3 RVPS Michalovce, haly č. 1 – č. 4,
- Rozhodnutie č. 1680/2018-231 RVPS Michalovce, haly č. 1 – č. 4

- Súčasné dispozičné riešenie farmy plne vyhovuje chovu a výkrmu brojlerových kurčiat.

- činnosť chovu a výkrmu brojlerov je realizovaná v katastrálnom území obce Úbrež , okres Sobrance, v existujúcom areáli, ktorý bol vybudovaný v 60-70 tych rokoch 20.storočia a postupne prispôsobený na moderný chov brojlerov.

Prevádzka : Hydinová farma Úbrež - Výkrm brojlerov, okres Sobrance
Katastrálne územie obce Úbrež

Sociálna budova, súp.č. 289, parc. č. 178/2
Sociálna budova, súp.č. 290, parc. č. 178/3
Sklad, súp.č. 291, parc. č. 178/4
Znášková hala II., súp.č. 293, parc. č. 178/5
Znášková hala I., súp.č. 294, parc. č. 178/7
Znášková hala III., súp.č. 295, parc. č. 180/2
Znášková hala IV., súp.č. 296, parc. č. 180/5

V objektoch/chovných halách I. až IV. sa vykonáva samotný výkrm brojlerov.
K farme patria aj iné objekty, v ktorých sa síce samotný výkrm nevykonáva, ale spĺňajú sekundárnu úlohu pri výkrme brojlerov.

II.10. CELKOVÉ NÁKLADY
Orientačný predpokladaný náklad na zriadenie činnosti: existujúca prevádzka

II.11. DOTKNUTÁ OBEC
- Obec Úbrež, v zastúpení starostom obce

II.12. DOTKNUTÝ SAMOSPRÁVNY KRAJ
- Košický samosprávny kraj

II.13. DOTKNUTÉ ORGÁNY
- Regionálna veterinárna a potravinová správa Michalovce
- OKRESNÝ ÚRAD Sobrance, odbor starostlivosti o životné prostredie
- Regionálny úrad verejného zdravotníctva Michalovce
- Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Michalovce

II.14. POVOĽUJÚCI ORGÁN

- Slovenská inšpekcia životného prostredia, Inšpektorát životného prostredia Košice, odbor Integrovaného povoľovania a kontroly
- OKRESNÝ ÚRAD Sobrance, odbor starostlivosti o životné prostredie

II.15. REZORTNÝ ORGÁN

- Ministerstvo pôdohospodárstva SR

II.16. DRUH POŽADOVANÉHO POVOLENIA NAVRHOVANEJ ČINNOSTI PODĽA OSOBITNÝCH PREDPISOV

- **Integrované povolenie v zmysle § 3 zákona o IPKZ č.39/2013 Z.z..**

Povolenie je rozhodnutie, ktoré oprávňuje prevádzkovateľa vykonávať činnosť v prevádzke alebo jej časti a ktorým sa určujú podmienky na vykonávanie činnosti v prevádzke, a ktoré sa vydáva namiesto rozhodnutí a súhlasov vydávaných podľa osobitných predpisov v oblasti životného prostredia, ochrany verejného zdravia, v oblasti poľnohospodárstva, v oblasti veterinárnej ochrany územia a stavebného povoľovania.

Druh žiadosti	**Nová prevádzka - nové integrované povolenie**	**x**
	§3 ods.3 a) v oblasti ochrany ovzdušia konanie : **BOD 1.** povolenie stacionárneho zdroja a jeho zmeny, **pre veľký zdroj znečisťovania ovzdušia a pre stredný zdroj a pre malý zdroj znečisťovania ovzdušia pri veľkom zdroji**	**x**
	§3 ods. 3 a) v oblasti ochrany ovzdušia konanie : **BOD 2.** súhlas na vydanie súboru technicko-prevádzkových parametrov a technicko-organizačných opatrení a jeho zmeny, (ďalej len súbor TPP a TOO), **pre veľký zdroj znečisťovania ovzdušia a pre stredný zdroj a malý zdroj pri veľkom zdroji**	**x**
	§3 ods.3 a) v oblasti ochrany ovzdušia konanie : **BOD 4.** súhlas na schválenie technického výpočtu údajov o dodržaní emisných limitov, technických požiadaviek a podmienok prevádzkovania a jeho zmeny, **pre veľký zdroj znečisťovania ovzdušia a pre stredný zdroj a malý zdroj pri veľkom zdroji**	**x**
	§3 ods.3 b) v oblasti povrchových vôd a podzemných vôd konanie : **BOD 1.** 1. povolenie, zmena alebo zrušenie povolenia na 1.1. odber povrchových vôd a podzemných vôd **Odber podzemných vôd do 15 000 m3/rok z vodného zdroja**	**x**
	§3 ods.3 b) v oblasti povrchových vôd a podzemných vôd konanie: **BOD 3.** povolenie na uskutočnenie vodnej stavby, jej zmenu alebo na odstránenie vodnej stavby **Povolenie na vodný zdroj**	**x**

	§3 ods.3 b) v oblasti povrchových a podzemných vôd konanie : ***BOD 4.*** súhlas na uskutočnenie, zmenu alebo odstránenie stavieb a zariadení alebo na činnosti, na ktoré nie je potrebné povolenie podľa tohto zákona, ktoré však môže ovplyvniť stav povrchových vôd a podzemných vôd, - **samotná hydinárska farma - stavby veľkokapacitných fariem, ktorými sú farmy s kapacitou ustajnených zvierat väčšou ako 10 000 ks brojlerov** - **náhradný zdroj elektrickej energie – dieselagregát** - **4 x žumpa** - **sklad olejov a motorovej nafty**	**x**

II.17. VYJADRENIE O VPLYVOCH ZÁMERU PRESAHUJÚCICH ŠTÁTNE HRANICE

Navrhovaná činnosť nebude mať nepriaznivý vplyv na životné prostredie presahujúce štátne hranice a nenaplňuje podmienky „Štvrtej časti“ zákona NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení a kritériá, uvedené v prílohách č. 13 a č. 14 citovaného zákona.

III. ZÁKLADNÉ INFORMÁCIE O SÚČASNOM STAVE ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA DOTKNUTÉHO ÚZEMIA

Priamo dotknutým územím navrhovanej činnosti je prenajatá časť oploteného a uzatvoreného areálu prevádzky Chicken Meals s.r.o., Prevádzka : Hydinárska farma Úbrež.

Vzhľadom na jednoduchý charakter navrhovanej činnosti, jej vplyvy boli hodnotené na ploche širšieho okolia dotknutého územia, to je katastrálne územie Úbrež – tzv. hodnotené územie.

III.1. CHARAKTERISTIKA PRÍRODNÉHO PROSTREDIA VRÁTANE CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

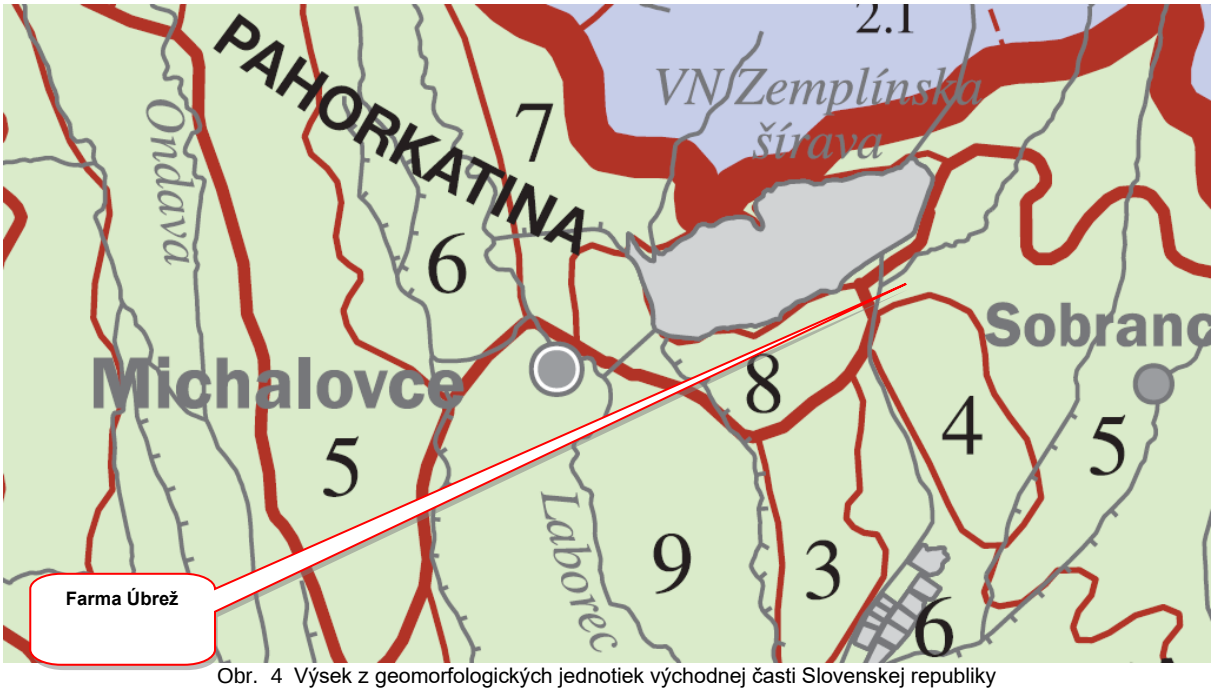
(napr. navrhované chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti)

Obec Úbrež sa nachádza v okrese Sobrance, východným smerom od vodnej nádrže Zemplínska Šírava, zároveň severo-východne od mesta – Michalovce.
Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1337, z času keď si jedna vetva šľachticov rozdeľovala časť dedín panstva Michalovce, zároveň sa táto deľba dotýkala aj obce Úbrež.
Obec Úbrež sa nachádza v nadmorskej výške 130 m. n. m. Má 1 045 obyvateľov (štatistický údaj z roku 2021). Katastrálne územie obce má rozlohu 17 420 000 m^2.

III.1.1.GEOLOGICKÁ STAVBA A INŽINIERSKO-GEOLOGICKÉ VLASTNOSTI HORNÍN

Územie obce Úbrež sa nachádza na geologickom celku Sobranecká rovina. Podcelok zaberá pás rovinatého územia v severovýchodnej časti Východoslovenskej roviny, vedúci od Zemplínskej šíravy po štátnu hranicu s Ukrajinou. Zo severovýchodu a severu Sobraneckú rovinu vymedzuje Podvihorlatská pahorkatina, severozápadným smerom leží Zemplínska šírava a Zálužická pahorkatina, patriaca do Východoslovenskej pahorkatiny. Juhozápadným a južným smerom pokračuje Východoslovenská rovina podcelkami Závadská tabuľa, Senianska mokraď a Kapušianske pláňavy.

Severozápadný okraj územia susedí s chráneným areálom Zemplínska šírava, ktorý je jediným maloplošným chráneným územím v tejto časti Východoslovenskej roviny
Územie je súčasť SZ časti východoslovenskej neogénnej panvy, ktorá je súčasťou Transkarpatskej medzihorskej panvy. Z geomorfologického hľadiska je záujmové územie súčasťou celku Východoslovenskej roviny, podcelku Sobranecká rovina.

Obr. 4 Výsek z geomorfologických jednotiek východnej časti Slovenskej republiky
(zdroj : Atlas krajiny SR 2002)

Geomorfologická oblasť sa nachádza na rozhraní dvoch rôznych oblastí :

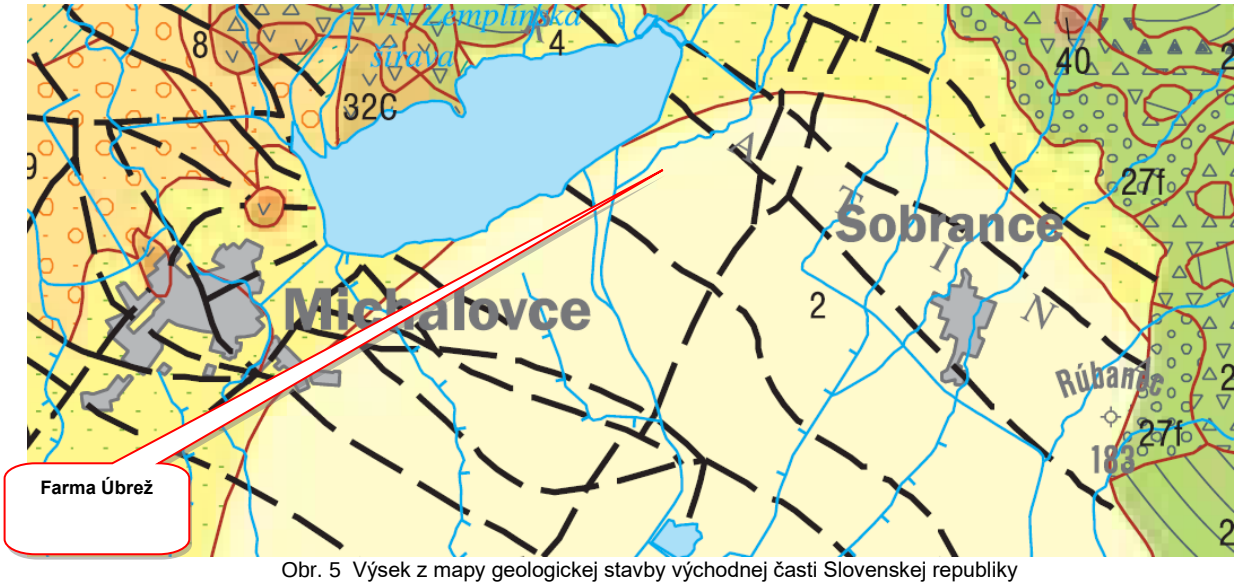
Geomorfologická jednotka	Hierarchická úroveň
ALPSKO – HIMALÁJSKA	sústava
PANÓNSKA PANVA	podsústava
VÝCHODO-PANÓNSKA PANVA	provincia
VEĽKÁ DUNAJSKÁ KOTLINA	subprovincia
Východoslovenská nížina	oblasť
Východoslovenská rovina	celok
Sobranecká rovina	podcelok

III.1.2.GEOLOGICKÉ POMERY ŠIRŠIEHO ÚZEMIA

Na geologickej stavbe územia sa zúčastňujú neogénne a kvartérne sedimenty. Kvartér je zastúpený proluvialnými sedimentami. Tvoria prevažne mohutné periglaciálne kužele. Vyvíjali sa od spodného pleistocenu až do wurmského glaciálu. Litologickú náplň týchto sedimentov tvoria najmä andezity. Zaznamenaný je výskyt kvartérnych sedimentov - eolicko-deluviálne sprašové hliny. Rozlišujeme tri typy deluviálnych sedimentov – prevážne hlinité, hlinito kamenité a hlinito – kamenito – balvanité. Na záujmovom území sa v prevažnej miere vyskytuje prvý, menej druhý typ.
Neogén je zastúpený najmä vo Vihorlatských vrchoch a Podvihorlatskej pahorkatine. Neogénne sedimenty mocné niekoľko sto metrov predstavujú výplň pozdĺž vnútrohorskej panvy. V riešenom území sa predpokladá prítomnosť sedimentov karpatu a sedimenty a vulkanity badenu a sarmatu, ako i sedimenty panonu a rumanu. Širšie záujmové územie z tektonického hľadiska predstavuje štruktúru, ktorá má v celej histórii svojho vývoja poklesovú tendenciu. Poklesy však prebiehajú nerovnomerne, následkom čoho je územie sústavou zlomov rozlámané na samostatné bloky – kryhy.
Pohyb týchto krýh je nerovnomerný tak v intenzite ako aj v čase a priestore. Dôsledkom takejto skutočnosti je rôzne diferencované územie s relatívne stabilnejšími kryhami a kryhy s poklesovou tendenciou. Odrazom tejto diferenciácie je rozčlenenie územia na relatívne vyššie položené územie v severnej časti a na územie poklesnuté v južnej časti katastra.
Východoslovenská nížina predstavuje intenzívne poklesávajúcu panvu. Sedimenty redeponované z okolitých pohorí tvoria íly, piesky, štrky, čiastočne tufy a tufity.

Jednotlivé tektonické kryhy tvoriace panvu nepoklesávali rovnomerne. Poklesnutú časť územia až po Seniansku depresiu vyplňujú veľmi silné miestami až 60 m mocné polohy kvartérnych štrkov, ílov a pieskov. Na povrchu ich prekrývajú pokrovy spraší a sprašových hlín - Závadská tabuľa.
Podvihorlatská pahorkatina je prekrytá až 30 m mocným komplexom náplavových kužeľov. Poklesy vo Východoslovenskej nížine majú za následok aj vejárovitý tvar riečnej siete. Šíravská čiastková prepadlina bola využitá pre výstavbu Podvihorlatskej vodnej nádrže. Na okrajoch Východoslovenskej nížiny pozvoľne prechádzajúcej do Podvihorlatskej pahorkatiny prevládajú ilimerizované pôdy. Na zvetranejších vulkanických horninách sú zastúpené hnedé pôdy. Pôdne druhy - pôdy prevažne ílovito - hlinité s nízkym obsahom humusu 2 až 3 % vo vyšších polohách 5 až 10 %. Pôdotvorný substrát - zvetraliny vyvrelín a metamorfovaných hornín, kyslé efuzíva a ich tufy, zvetraliny sedimentov - flyš v typickom vývoji.

Celková hĺbka pôd – prevládajú pôdy stredne hlboké 30 až 40 cm.
- Orientácia reliéfu – je rôzna podľa lokality dominuje však južná orientácia celého územia.
- Horizontálna krivosť reliéfu – vyjadrená je zakrivením vrstevníc a je dôležitým ukazovateľom pre určenie smeru odtoku a integrácie vody a materiálu po svahoch. Je určená v troch základných tvaroch - rovné (lineárne), vypuklé (konvexné) a vypuklé (konkávne).
- Vertikálna (normálová) krivosť reliéfu - vyjadrená je zakrivením spádových kriviek, je rozhodujúcim ukazovateľom pre určenie tendencie pohybu vody a materiálu po svahoch (zrýchľovanie, spomaľovanie).

Obr. 5 Výsek z mapy geologickej stavby východnej časti Slovenskej republiky
(zdroj : Atlas krajiny SR 2002)

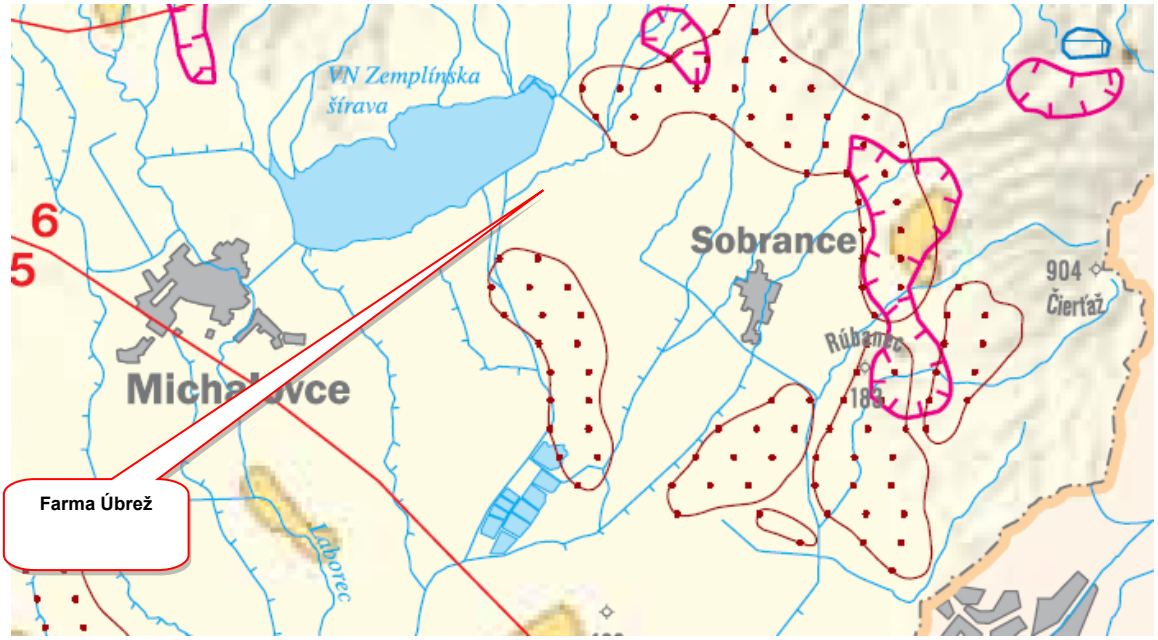
2 : sivé a pestré íly, prachy, piesky, štrky, slojky lignitu, sladkovodné vápence a polohy tufifov (brodské, gbelské, kolárovské, volkovské a čečehovské súvrstvie)

Priamo dotknuté územie Úbrež, je tvorený neogénnymi sedimentmi. Podložie je budované sedimentmi neogénnej Východoslovenskej panvy, kde ide o pestré a sivé vápnité íly, uhoľné íly, lignity, medzivrstvy tufov a tufitov sečovského súvrstvia (panón)

III.1.3. GEODYNAMICKÉ JAVY A SEIZMICITA ÚZEMIA

Geodynamické procesy sú podmienené hlavne geologickou stavbou, reliéfom, vegetáciou a klimatickými pomermi. Lokalita sa nachádza v blízkosti VN Zemplínska Šírava. Jej reliéf má charakter prevažne roviny, s občasne významnými zmenami v nadmorských výškach. Územie je na väčšine územie stabilné. V okolí vodných tokov sa lokálne vyskytujú svahové poruchy na neogéne. Pre takéto geologické zloženie sa nejedná až o tak výnimočný jav. V minulosti sa lokálne vyskytli mierne zosuvy pôd. K dnešnému dňu je územie opäť geodynamicky stabilné.
Podľa nasledujúcej mapky geodynamických javov (A. Klukanová, P. Liščák, M. Hrašna, J. Streďanský – Atlas Krajiny SR 2002) zaraďujeme oblasť Úbrež a jeho širšieho okolia do 6° maximálnej očakávanej

intenzity (˚ EMS 98).
Ide o seizmicky mierne aktívnu oblasť. Z hľadiska plánovania a projektovania bežných stavieb pre tento účel seizmicita nepredstavuje žiadne nebezpečenstvo ani zvýšené ohrozenie.

Obr. 6 Výsek z mapy vybraných geodynamických javov
(zdroj : Atlas krajiny SR 2002)

LEGENDA :

: Krasové javy

: Intenzívna výmoľová erózia

: Svahové poruchy na neogéne

Sedimenty náchylné na presadanie

III.1.4. RADÓNOVÉ RIZIKO

Podľa mapy radónového rizika (Čižek P. Smolárová, H. Gluch, - Atlas krajiny SR 2002), ktorá vychádza z výsledkov dlhodobých terénnych meraní objemovej aktivity radónu v pôvodnom vzduchu s plyno priepustnosťou hornín môžeme konštatovať, že pre katastrálne územie Úbrež je charakteristické predovšetkým nízkym radónovým rizikom (cca 95 % územia), v menšej miere stredné radónové riziko (cca 5 % územia). V zmysle uvedeného sa vysoké radónové riziko v území nepredpokladá. Presné údaje je možné stanoviť na základe merania pôdneho vzduchu.
Prevádzkou navrhovanej činnosti nie je predpoklad ovplyvnenia radónového rizika, najmä jeho zvýšenie. Vplyv prevádzky na zvýšenie radónového rizika sa nepredpokladá.

III.1.5. NERASTNÉ SUROVINY

Najrozšírenejším a ekonomicky najvýznamnejším z nerastných surovín v Košickom kraji sú štrky a štrkopiesky so širokým praktickým využitím v stavebníctve. Evidovanými ložiskami nachádzajúce sa v širšom okolí môžeme vidieť v nasledujúcej tabuľke. Územie navrhovanej činnosti nezasahuje do dobývacích priestorov a chránených ložiskových území.
V predmetnom území sa nenachádza aktívny kameňolom, v ktorom by sa vykonáva ťažba, samotná navrhovaná činnosť sa bude vykonávaná v samostatne oplotenom areáli. Prevádzkovanie takejto činnosti podľa aktuálnych legislatívnych predpisov vylučuje negatívne ovplyvnenie týchto ložísk nerastných surovín, ako aj samotného geofondu.

Obr. 7 Mapa nerastných surovín širšieho okolia
(zdroj : http://apl.geology.sk/geofond/loziska2/)

Názov ložiska	:	Surovina	Nerast
Lancoška	:	nerudy	stavebný kameň
Vinné	:	nerudy	stavebný kameň
Lom Jovsa	:	nerudy	stavebný kameň
Poruba pod Vihorlatom	:	nerudy	keramické íly, farebné hliny
Nižná Rybnica	:	nerudy	Štrkopiesky a piesky
Hnojné	:	energetické	lignit
Lúčky	:	nerudy	tehliarske suroviny
Oreské	:	nerudy	keramické íly, farebné hliny

Zdroj : www.geology.sk

Podľa evidencie Hlavného Banského úradu so sídlom v Banskej Štiavnici sa v Košickom kraji nachádzajú nasledovné chránené ložiskové územia

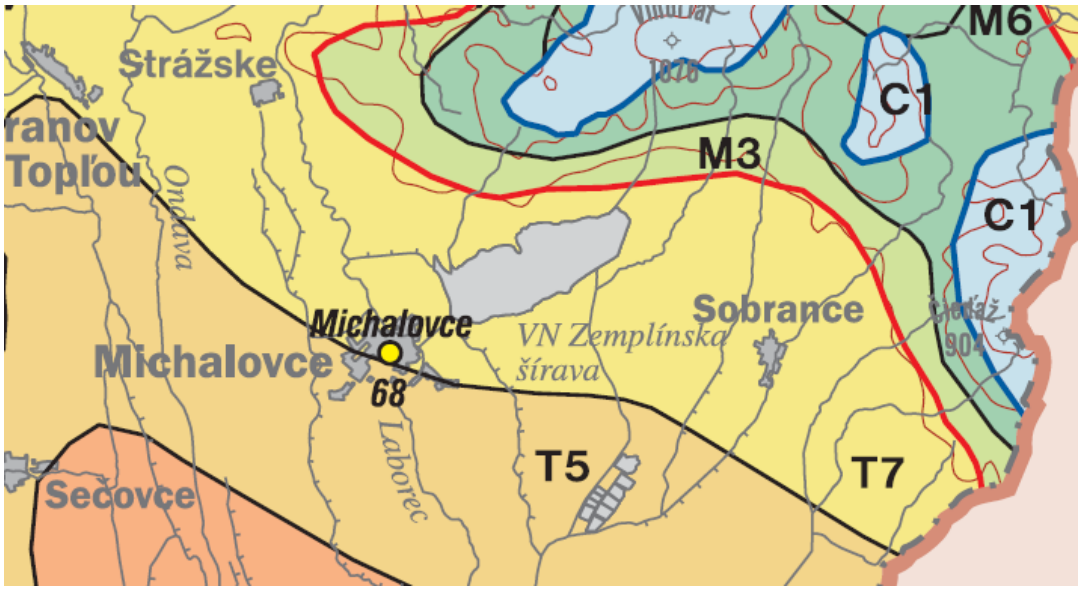
Názov CHLÚ	Nerast	Organizácia
Michalovce I	Keramické íly	Štátny geologický ústav D.Štúra, BA
Michalovce II	Horľavý zemný plyn	NAFTA a.s., BA
Oreské	Vápenec, dolomit, dolomitický vápenec	AT Abov spol. s.r.o., Kazimír
Pavlovce n/d Uhom	Zemný plyn	NAFTA a.s., BA
Poša	Zemný plyn	NAFTA a.s., BA
Pozdišovce	Keramické íly	Bez právneho nástupcu
Pozdišovce I	Zemný plyn, gazolín	NAFTA a.s., BA
Vinné	Andenzit	VSK Minerals s.r.o., Košice

Zdroj : www.hbu.sk

III.1.6. KLIMATICKÉ POMERY

Na klimatické pomery má vo všeobecnosti viacero faktorov, ako je sieť vodných tokov, vodných nádrží, usporiadanie pahorkatín a vrchov v danej oblasti, sklon reliéfu a mnoho iných. Obec Úbrež má pomerne jednoduché orografické pomery - prevažne nížinného charakteru v širšom okolí sa nachádza viacero vodných nádrží.
Obec Úbrež patrí do celku východoslovenskej nížiny pre ktorú je typická klimatická oblasť T7 – teplá, mierne vlhká oblasť s chladnou zimou, oblasť je pomerne rozsiahla od Ukrajinskej hranice cez Michalovce až po Giraltovce. Klimatickú zónu ohraničuje geologický celok Východoslovenská pahorkatina, kde so vzrastajúcou nadmorskou výškou sa klíma mení na mierne teplý, mierne vlhký s miernou zimou.

Klimatické pomery v oblasti ovplyvňuje aj usporiadanie pohorí. Zo severu zasahuje Vihorlat, z východu zase Slanské vrchy, ktoré sa rozprestierajú až k severnej časti územia.
Územie navrhovanej činnosti patrí teda do teplej mierne vlhkej oblasti s chladnou zimou. Priemerná ročná teplota vzduchu sa pohybuje v rozmedzí od 9 ºC - 10 ºC, s priemernými ročnými úhrnmi zrážok 650 – 750 mm. Priemerná teplota vzduchu vo vegetačnom období je 15 ºC – 16 ºC. Počet mrazových dní v roku počas min. teploty vzduchu – 0,1 ºC a nižšej je 100 až 120 dní. Ročný počet dní so snehovou prikrývkou 80 – 100 dní. Maximálna hrúbka snehovej prikrývky je 30 až 40 cm.
Usporiadanie horských pásiem v okolí Michaloviec - Sobraniec a severo-južná orientácia toku Laborca ako aj umiestnenie vodných nádrží ovplyvňujú klimatické pomery v oblasti. Nížinná orientácia reliéfu je najdôležitejším faktorom pre formovanie smerov prúdenia vzduchu, výsledkom čoho je pomerne úzka veterná ružica s dominantným severným a vedľajším južným smerom vetra.
Podľa mapy **klimatických** oblastí územie patrí do teplej oblasti – priemerne viac ako 50 letných dní (LD) za rok (s denným maximom teploty vzduchu ≥ 25 ^{0}C). Okrsok je teplý, mierne vlhký s chladnou zimou.
Lokalita má mierne vlhkú klímu s najteplejším mesiacom júl s priemernou mesačnou teplotou vzduchu 18,5 ^{o}C. Najchladnejším mesiacom je január s priemernou mesačnou teplotou -3,5 ^{o}C. Rozptyl vzdušných prímesí je negatívne ovplyvňovaný prízemnou inverznou vrstvou o vertikálnej hrúbke v priemere 50 – 100 m. V tejto stabilnej a chladnej vzduchovej hmote sú eliminované konvektívne i advektívne pohyby vzduchu a tým aj jeho prirodzené miešanie. Prízemné inverzie sa vyskytujú prevažne od večernej po skorú dopoludňajšiu dobu. V priemere v roku trvajú 1 419 hodín s dlhším trvaním v zimnom období.

Obr. 8 Klimatické pomery širšieho okolia
(Zdroj : Atlas krajiny SR 2002)

Okrsok	Charakteristka okrsku	Klimatické znaky
T5	Teplý, mierne suchý s chladnou zimou	Január ≤-3 ^{0}C, LD<50, Iz = 0 až -20
T7	Teplý, mierne vlhký s chladnou zimou	Január ≤ -3^{0}C, LD<50, Iz = 0 až 60
M3	Mierne teplý, mierne vlhký, pahorkatinový až vrchovinový	Júl ≥ 16 ^{0}C, LD < 50, Iz= 0 až 60, okolo m n m.
C1	Mierne chladný	Júl ≥ 12 ^{0}C až <16 ^{0}C

Končekov index zavlaženia: $$Iz = 0{,}5.R + r - 10.t - (30 + v)$$

Legenda ku indexu zavlaženia:
R (mm) – priemerný úhrn zrážok vo vegetačnom období (Apríl až September)
r (mm) - úhrn zrážok prevyšujúci v priemere 105 mm za zimu (December až Február)
t (^{0}C) - priemer teploty vzduchu za vegetačné obdobie
v (m.s^{-1}) - priemer rýchlosti vetra meranej v klimatickom termíne o 14.00 h vo vegetačnom období

S	SV	V	JV	J	JZ	Z	bezvetrie
11,3	3,5	2,4	4,3	18,2	4,1	4,5	47,5

Tab. 1 : Priemerná početnosť a smerov vetra

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ROK
-3,5	-1,3	3,0	8,9	13,6	17,2	18,5	17,7	13,7	8,6	4,1	-0,7	8,3

Tab. 2 : Priemerné teploty vzduchu

Mesiac	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ROK
„LD“	-	-	-	1,4	7,1	13,7	20,6	17,0	7,9	0,8	-	-	68,6
„MD“	27,3	23,7	18,8	4,6	0,4	-	-	-	0,2	4,2	11,5	21,4	112,1
„ĽD“	15,7	8,6	1,9	-	-	-	-	-	-	-	1,2	9,3	36,7
„DSM“	8,8	5,6	0,8	-	-	-	-	-	-	-	0,3	3,0	18,5

Tab. 3 Priemerný počet dní s charakteristickými teplotami

Letný deň	(„LD“)	:	teplota vzduchu	max. 25,0 ºC
Mrazivý deň	(„MD“)	:	teplota vzduchu	min. -0,1 ºC
Ľadový deň	„ĽD“	:	teplota vzduchu	max. -0,1 ºC
Deň so silným mrazom	„DSM“	:	teplota vzduchu	min. -10,1 ºC

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ROK
86	82	75	69	69	73	73	73	76	80	86	88	78

Tab. 4 Priemerná relatívna vlhkosť vzduchu R v %

I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	ROK
7,7	5,0	2,9	2,0	0,7	0,7	0,7	0,7	1,5	5,5	7,2	2,6	44,2

Tab. 5 : Priemerný počet dní s hmlou v priebehu roka

III.1.7. VODA A VODNÉ POMERY

Obr. 9 Hydrogeologické členenie
(Zdroj : Atlas krajiny SR 2002)

Širšie územie spadá do povodia Bodrogu, ktorý vzniká sútokom riek Latorica, Laborec a Ondava, ktoré majú nížinný charakter. Keďže územie ktorými uvedené rieky pretekajú nemá dostatočný sklon na odvedenie povrchových vôd, na ochranu pred veľkými vodami boli v nížinných častiach okresu Michalovce a Trebišov vykonané rozsiahle vodohospodárske úpravy a to najmä vybudovanie ochranných hrádzi. Povodie rieky Bodrog je typickým príkladom vejárovitej riečnej siete, ktorá spadá úmoria Čierneho mora.

Hydrológia vodných tokov riešeného územia je ovplyvňovaná procesmi priľahlých masívov Podvihorlatskej pahorkatiny. Súčasný hydrologický režim sa výrazne odlišuje od pôvodného režimu. Výsledky analýz jasne poukazujú na výrazne zmenené podmienky vodohospodárskeho potenciálu riešeného územia, čím sa znížila aj jeho hydromorfnosť a vododržnosť. Zrážky sa na tvorbe zásob podzemných vôd uplatňujú od novembra do apríla. Maximálne stavy hladiny podzemných vôd sa vyskytujú od marca do mája. Na základe doterajších výsledkov hydrogeologického prieskumu možno konštatovať, že v katastri obce Úbrež smerom na sever sú priaznivejšie podmienky na získanie zdrojov podzemných vôd. Celé pohorie Vihorlat patrí v súčasnosti medzi významné lokality akumulácie povrchových a podzemných vôd. Tento fakt bol potvrdený už aj v minulosti Nariadením vlády vtedajšej SSR zo 6. februára 1987 o prirodzenej akumulácii vôd v pohorí Vihorlat**.**
V zmysle hydrologickej rajonizácie Slovenska, je územie súčasťou rajónu NQ 101 Neogén Východoslovenskej nížiny medzi Laborcom a Čiernou vodou.

III.1.7.1. POVRCHOVÉ VODY

Širším územím obce Úbrež preteká potok Myslina, Porubský potok ústiaci do Zemplínskej šíravy, Karniansky potok, Úbrežský potok a Remetský potok. Potoky patria medzi vodné toky s dažďovo-snehovým typom odtoku s akumuláciou vôd v decembri až januári, vysokou vodnosťou v marci až apríli, s najnižšími prietokmi v septembri, s podružným maximom v druhej polovici novembra až začiatkom decembra a s nízkymi stavmi od polovice júla do konca septembra.

Úbrežský potok pramení v nadomorskej výške137 m n. m. Od prameňa pokračuje južným smerom, tu prechádza v intraviláne obce Úbrež a ďalej preteká západným smerom. Tesne za obcou priberá Karniansky potok pokračuje západným smerom, kde cca 800 metroch ústi v povodí Uhu do Starého porubského potoka ako jeho ľavostranný prítok.

Vodný tok preteká hydrologicky komplikovaným priestorom, po realizovaných hydromelioračných zásahoch v druhej polovici 20. storočia a opakovaných pokusoch o odvodnenie a „skultivovanie“ zamokrenej pôdy s viacerými nedoriešenými dôsledkami. Okrem Starého Porubského potoka existuje neďaleko aj iný Porubský potok, ktorý nie je identický so Starým Porubským potokom.

Starý Porubský potok preteká ďalej južným smerom po cca 2,3 km pri obci Myslina priberá posledné bezmenné odvodňovacie kanále. Cez obec Myslina preteká v upravenom koryte a pokračuje ďalej južným smerom. Za obcou Myslina po cca 1,1 km do priberá Kusninský kanál a pokračuje južným smerom kde preteká okolo obcí Závadka. Za obcou Závadka priberá bezmenný odvodňovací kanál a cca po 800 metroch sa vlieva do Čiernej vody.

Potok Čierna voda v mieste ústia Starého Porubského potoka priberá ešte Plánsky kanál a pokračuje južným smerom až k Senianskym Rybníkom. Počas tohto úseku priberá ešte Dolinský kanál, Olšiny, Hažínsky kanál, Chotársky kanál a Remetský kanál. Od Seniansky Rybníkov pokračuje v svojom prirodzenom koryte cca 8,5 km počas ktorého priberá Hradenický kanál, Čečehovský kanál, rieku Stretavka a značné množstvo povrchových odvodňovacích rigolov. V tomto úseku zároveň vteká do Rieky Uh, ktorá následne vteká do Laborca.

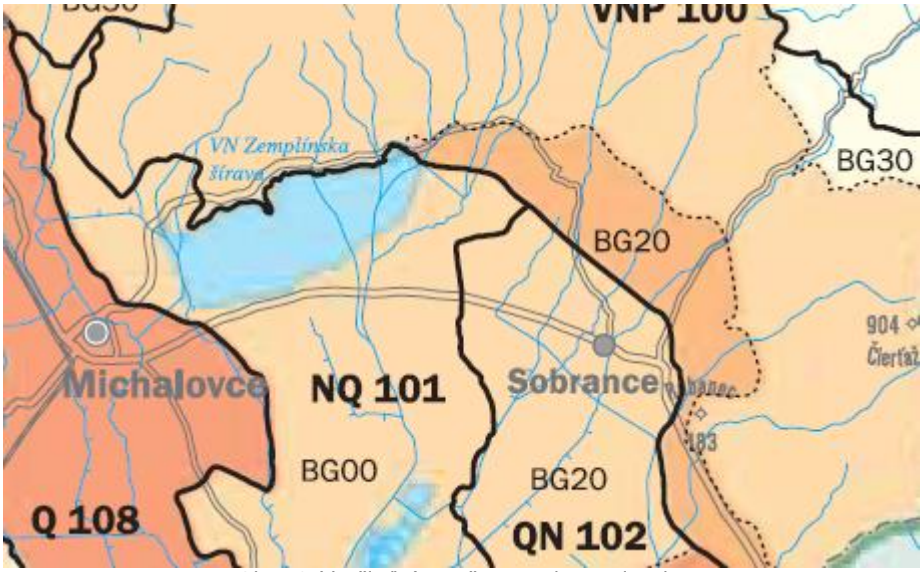
Územie obce je odvodnené. Vybudovaná je sústava šancov, kanálov, ktoré sú väčšinou vo funkčnom stave. Najvýraznejšie sa problémy s podmáčaním prejavujú v časti katastra východne od obce v okolí Porubskeho potoka. Miesta depresií sa od okolia často líšia aj rozdielnymi geologicko-pôdnymi vlastnosťami. Nachádzajú sa tam ťažké ílovité nepriepustné pôdy. Súčasný hydroekologický stav územia najmä z hľadiska plnenia hlavných hydroekologických funkcií krajiny a jej prvkov je nevyhovujúci - vyplýva to najmä z intenzívneho poľnohospodárskeho využitia územia a s tým súvisiaceho poklesu hladiny podzemnej vody v území. Celkovo prišlo k zrýchleniu odtoku vôd z územia, k strate prirodzených interakčných väzieb vodných tokov a priľahlých ekosystémov, k následnému vysušovaniu krajiny.

V k.ú. obce Úbrež sa nachádzajú tieto hydromelioračné zariadenia v správe Hydromeliorácie, š.p. Bratislava:
Závlaha pozemkov Úbrež, s celkovou výmerov 3578 ha. Odvodňovací kanál „75“ o dĺžke 3,787 km, odvodňovací kanál „78“ o dĺžke 1,942 km, odvodňovací kanál „79“ o dĺžke 1,704 km, odvodňovací kanál „80“ o dĺžke 1,306 km, odvodňovací kanál „81“ o dĺžke 1,333 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov

VSN 201. Krytý odvodňovací kanál „Pirochana“ o dĺžke 3,133 km, odvodňovací kanál „Pod Karnou“ o dĺžke 1,177 km, odvodňovací kanál „Lopas“ o dĺžke 0,520 km, odvodňovací kanál „Leniansky“ o dĺžke 0,669 km,v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov VSN II/9. Odvodňovací kanál „A“ o dĺžke 7,7 km, odvodňovací kanál „C“ o dĺžke 1,640 km, odvodňovací kanál „D“ o dĺžke 0,8 km v rámci stavby „Odvodnenie pozemkov Nižná Rybnica.
Záujmové územia tohto zámeru patrí do základného povodia ***4-30-07 Laborec od ústia Uhu po ústie do Latorice a Latorica od ústia Laborca po sútok s Ondavou.***

III.1.7.2. PODZEMNÉ VODY

Vplyv na podzemné vody má jeho geologická stavba, geomorfologické pomery územia ako aj klimatické pomery územia. Najvýznamnejšie zásoby podzemných vôd sa nachádzajú v južnej časti územia v kvartérnych sedimentoch. Vyskytujú sa tu hlavne fluviálne sedimenty, ktoré sú hodnotené ako dosť silne priepustné až silne priepustné a z hydrogeologického hľadiska sú najpriaznivejšie. V riečnych náplavoch Laborca, Uhu a Bodrogu sa nachádzajú najväčšie využiteľné zásoby podzemných vôd (2,00 - 4,99 $l.s^{-1}.km^{-1}$) v rámci jednotlivých hydrogeologických rajónov.
Využiteľné množstvá podzemných vôd od 0,50 do 0,99 $l.s^{-1}.km^{-1}$ v rámci hydrogeologických rajónov sa vyskytujú v neogéne východoslovenskej nížiny medzi Laborcom a čiernou vodou. Zdokumentovaných je v tomto území 50,0 $l.s^{-1}$, tvorení je sedimentárnymi pieskovcami a konglomerátmi a ílmi. Obeh podzemnej vody je puklinový, resp. medzizrnový a puklinovo - medzizrnový. Hlavným faktorom ovplyvňujúcim výdatnosť prameňov sú atmosférické zrážky.
V navrhovanom území podzemná voda priamo reaguje na hydrologický režim povrchových vôd. V tomto prípade v blízkosti prevádzky preteká tok Úbrežský potok so svojimi prítokmi, ktorý je vzdialený cca 150 metrov od prevádzky.

Obr. 10 Využiteľné množstvo podzemnej vody
Zdroj: Atlas krajiny SR 2002

Legenda :

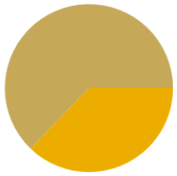
	:	< 0,2	$l.s^{-1}.km^{-2}$		:	2,00 – 4,99	$l.s^{-1}.km^{-2}$
	:	0,2 – 0,49	$l.s^{-1}.km^{-2}$		:	5,00 – 9,99	$l.s^{-1}.km^{-2}$
	:	0,50 – 0,99	$l.s^{-1}.km^{-2}$		:	> 9,99	$l.s^{-1}.km^{-2}$
	:	1,00 – 1,99	$l.s^{-1}.km^{-2}$				

Hĺbka hladiny podzemnej vody pod terénom sa mení lokálne. Je závislá od nadmorskej výšky skúmaného miesta, ako aj od skutočností, či v danom mieste má charakter voľnej alebo napätej hladiny. Vo všeobecnosti sa ale jedná o územie, ktoré je dlhodobé zamokrené teda

Režim podzemnej vody je charakterizovaný súvislou hladinou, ktorej výška je priamo závislá na výške vodných stavov na potoku Úbrež. Značný vplyv na Generálny smer prúdenia podzemnej vody je zhodný so smerom potoka Úbrež - t.j. SZ - JV.
Podzemná voda akumulovaná v štrkopiesčitých náplavoch potoka Úbrež je s voľnou hladinou, v miestach väčších mocností pokryvných hlín čiastočne napätá. V neogénnych zvodnených horizontoch je hladina podzemnej vody takmer vždy napätá.
Počas nízkych úrovní hladín odteká podzemná voda z priestoru záujmovej lokality IV smerom, t.j. súbežne so smerom toku hlavného recipienta.
Za maximálnych stavov hladiny podzemnej vody, ktoré sa vyskytujú počas dlhotrvajúcich vysokých stavov, je základný smer prúdenia podzemnej vody v skúmanej lokalite približne zhodný so smerom za nízkych stavov, jeho smer sa trochu stáča J smerom vplyvom zvýšenej dotácie vody z recipienta.
Podzemné vody akumulované v kvartérnych fluviálnych sedimentoch sú dotované takmer výhradne vodou z povrchového toku. Dotácia podzemných vôd v skúmanej lokalite zrážkovými vodami je bezvýznamná a to aj vzhľadom k tomu, že sa jedná o pomerne zamokrené územie.

Z dlhodobého hľadiska však môžeme kvalitu podzemných vôd v danej lokalite hodnotiť nasledovne. Kvalita je rozdelená do piatich stupňov podľa stupňa kontaminácie :

1. Trieda (0,05 – 0,10)	0	
2. Trieda (0,11 – 0,50)	37,2	
3. Trieda (0,51 – 3,00)	62,8	
4. Trieda (3,01 – 10,00)	0	
5. Trieda (10,01 a viac)	0	

obr. 11 (Zdroj : www.beiss.sk)

III.1.7.3. VODNÉ PLOCHY

V rámci širšieho okolia je vybudovaných niekoľko vodných nádrží, najvýznamnejšie nádrže sú napr. – VN Zemplínska Šírava, VN Domaša, Senianske Rybníky atď. Tieto nádrže sú z hydrogeologického hľadiska pre danú oblasť významne t.j. akumulujú najväčšie zásoby vody v oblasti. Ostatné vodné plochy sú z hydrogeologického hľadiska menej významné.

III.1.7.4. PRAMENE A PRAMENNÉ OBLASTI

V rámci programu monitorovania sa v priamo v dotknutom území ani v jeho blízkom okolí nenachádzajú žiadne významné pramene a pramenné oblasti.

III.1.7.5. ZDROJE GEOTERMÁLNYCH A MINERÁLNYCH VÔD

Územie zemplínskeho regiónu je bohaté na geotermálne a termálne vody (objavy súvisia s prácami pri hľadaní ropy a plynu). Geologickým prieskumom bol zistený výskyt geotermálnych vôd prakticky v celej širšej oblasti zemplínskej Šíravy. Je tu predpoklad získať slabo mineralizované termálne vody s teplotou okolo 70°C s výdatnosťou do 10 l/s. V bližšom okolí riešeného územia sa zdroje minerálnych a termálnych vôd nevyskytujú.
V bezprostrednej blízkosti prevádzky sa nenachádzajú žiadne významné minerálne vody ani geotermálne vody.

III.1.7.6. VODOHOSPODÁRSKY CHRÁNENÉ ÚZEMIA

V širšom území Košického kraja sa vyskytujú vodohospodársky významné toky podľa vyhlášky MP SR č. 211/2005 Z. z., ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných tokov a vodárenských tokov. Ide o toky: Latorica, Laborec, Uh, Čierna Voda a Bodrog.

V tesnej blízkosti prevádzky sa nenachádza žiaden vodný tok, ani odvodňovací kanál, ktorý by zaúsťoval do týchto riek, tokov, potokov. Navrhovaným zámerom nie je možné ovplyvniť kvalitu týchto povrchových vôd.
Vodná nádrž Zemplínska Šírava o rozlohe 622 ha, je chráneným územím. Prevádzka výkrmu brojlerov v Úbreži nemá žiadny vplyv na túto vodnú nádrž.
Podľa NV SR č. 174/2017 Z. z., ktorým sa ustanovujú citlivé a zraniteľné oblasti, za citlivé oblasti sa ustanovujú vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa nachádzajú na území Slovenskej republiky, alebo týmto územím pretekajú. Do citlivej oblasti je zaradené celé územie Slovenskej republiky.
Potreba ustanoviť celé územie Slovenskej republiky za citlivú oblasť vyplynula zo súčasného stavu kvality povrchových vôd dokumentovaného výsledkami monitorovania a zo zhodnotenia aktuálneho stavu ich eutrofizácie.
V dotknutom území sa nenachádzajú využívané zdroje podzemnej vody.
Zdroje: www.shmu.sk, Atlas krajiny Slovenskej republiky 2002, www.svp.sk, www.vuvh.sk

III.1.7.7. CHRÁNENÉ ÚZEMIA VÔD

Vodohospodársky chránené územia
V zmysle zákona o vodách č.364/2004 Z. z. sú definované štyri chránené územia:
1. Chránené vodohospodárske oblasti (§31); CHVO
2. Ochranné pásma vodárenských zdrojov (§ 32);
3. Citlivé oblasti (§ 33);
4. Zraniteľné oblasti (§ 34).

Ochranné pásma vodárenských zdrojov (§ 32);
Prehľad o ochranných pásmach vôd

Okres	**KE**	**KS**	**spolu**
Celkový počet OP	14	59	290
Počet zdrojov povrchovej vody	0	10	28
Počet zdrojov podzemnej vody	14	49	262

Ochranné pásma vodárenských zdrojov

P. č.	Čiastkové povodie	Plocha čiastkového povodia (km^2)	Počet PHO		Výmera PHO (ha)		Výmera PHO celkom (ha)	% z plochy povodí
			podzem. vôd	povrch. vôd	podzemných vôd	povrchových vôd		
9.	Bodrog	7 210	207	15	6 760	335 272	342 033	47,4
SR S P O L U		49 015	1 138	71	356 280	505 139	861 419	17,6

Zdroj : Generel ochrany a racionálneho využívania vôd, 2002, Bratislava

Vodohospodársky významné vodné toky a vodárenské vodné toky sú toky stanovené vyhláškou MŽP SR č. 211/2005 Z. z. Za vodohospodársky významné vodné toky v širšej oblasti je vyhlásený vodný tok Latorica, Laborec, Uh, Čierna Voda a Bodrog.

Citlivé oblasti
Za citlivé oblasti sú považované vodné útvary povrchových vôd, v ktorých dochádza, alebo môže dôjsť v dôsledku zvýšenej koncentrácie živín k nežiadúcemu stavu kvality vôd, ktoré sú využívané ako vodárenské zdroje alebo sa môžu využívať ako vodárenské zdroje, ako aj tie, ktoré si vyžadujú v záujme zvýšenej ochrany vôd vyšší stupeň čistenia vypúšťaných odpadových vôd.
V roku 2004 bolo vydané nariadenie vlády SR č. 174/2017 Z. z., kde sa konkretizuje ustanovenie citlivých a zraniteľných oblastí. Za citlivé oblasti sa ustanovili všetky vodné útvary povrchových vôd, ktoré sa na území SR nachádzajú, alebo týmto územím pretekajú. Znamená to, že za citlivú oblasť bolo stanovené celé územie SR.

Zraniteľné oblasti
Zraniteľné oblasti sú v zmysle § 30 vodného zákona poľnohospodársky využívané územia, z ktorých zrážkové vody odtekajú do povrchových vôd alebo vsakujú do podzemných vôd, v ktorých je koncentrácia dusičnanov vyššia ako 50 $mg.l^{-1}$ alebo sa môže v blízkej budúcnosti prekročiť.

V zmysle citovaného NV SR č. 617/2004 Z. z., sa za zraniteľné oblasti ustanovili pozemky poľnohospodársky využívané v konkrétnych katastrálnych územiach obcí, podľa zoznamu, ktorý je súčasťou nariadenia vlády. Konkrétne ide o všetky nížinné oblasti Slovenska, aluviálne nivy väčších riek, ako aj nižšie položených kotlín, v ktorých je pôda poľnohospodársky využívaná.
Vymedzenie citlivých a zraniteľných oblastí sa pravidelne prehodnocujú každé štyri roky pod gesciou Ministerstva životného prostredia SR.
Treba pripomenúť dôležitosť tejto formy chráneného územia, z dôvodu, že vyhláška MŽP SR č. 29/2005 Z. z. pripúšťa možnosť nezriaďovať tretí, niekedy aj druhý stupeň OP vodárenského zdroja, ak v záujmovom území je už zriadený iný druh územnej ochrany, napr. zraniteľná oblasť, čo znamená to, že tento inštitút ochrany svojim spôsobom môže nahradiť funkciu OP III. st. a v osobitných prípadoch aj OP II. st.

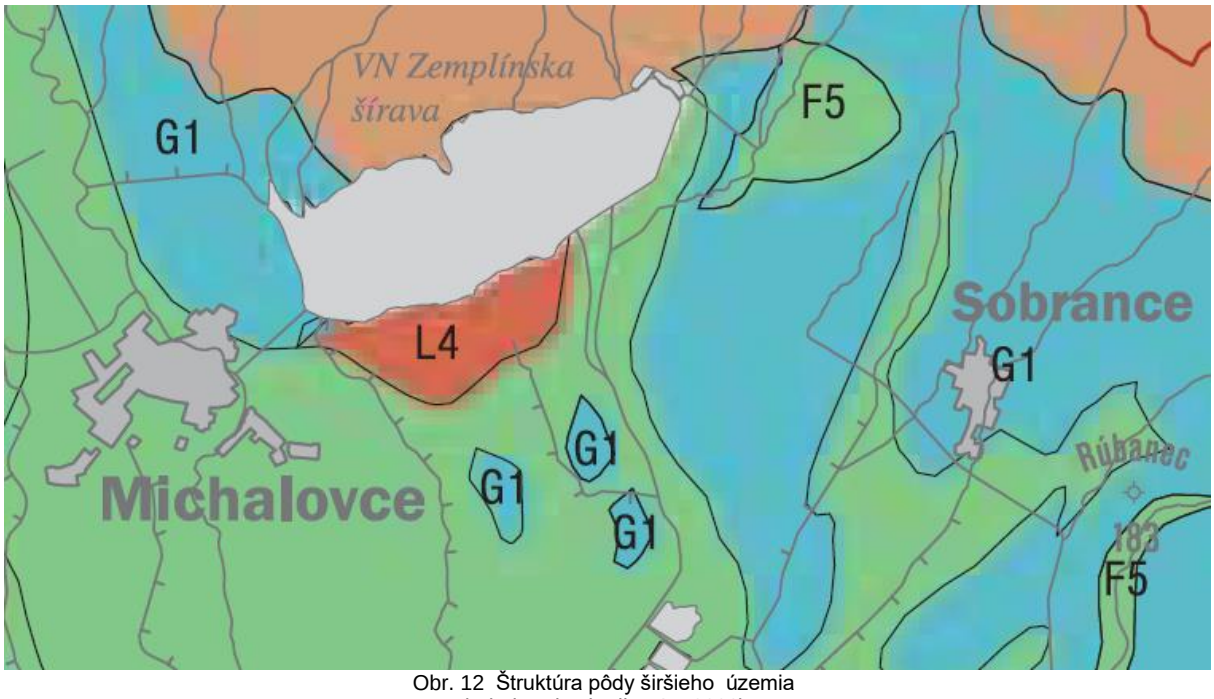
Navrhovaný zámer a jej územie, nie sú v zozname zraniteľných oblastí
(Príloha 1 NVSR č. 174/2017 Z.z.)

Obr. 11 Chránené oblasti citlivé na živiny
(Zdroj : Slovenská agentúra životného prostredia)

III.1.8.PÔDA, PÔDNE POMERY

Pôda predstavuje dôležitú zložku prírodnej krajiny. Pôdne typy v území korešpondujú najmä s geologickým substrátom, na ktorom sa vytvorili. Vznik, vývoj a vlastnosti pôd sú podmienené spolupôsobením pôdotvorných činiteľov (reliéf, hydrogeologické pomery, klíma rastlinstvo, organizmy, činnosť človeka).

Obr. 12 Štruktúra pôdy širšieho územia
(Zdroj : Atlas krajiny SR 2002)

Na území SR sa z globálneho hľadiska najčastejšie vyskytujú 3 hlavné typy pôdnych profilov a to :
- Fluvizeme
- Pseudogleje
- Kambizeme eutrické (tvoria viac ako 80% všetkej pôdy na území SR)

Ako môžeme vidieť z obrázka, väčšinu územia tvoria zelené pásmo, ktoré tvoria fluvizeme.
Fluvizeme sú mladé dvojhorizontové pôdy. Tento typ pôdy zriedkavo presahuje hrúbku 0,3 m. Pre fluvizeme je typická textúrna rozmanitosť, rôzna minerálna bohatosť a rôzne vysoká hladina podzemnej vody, s následným vplyvom na vývoj ďalšieho, glejového G-horizontu.

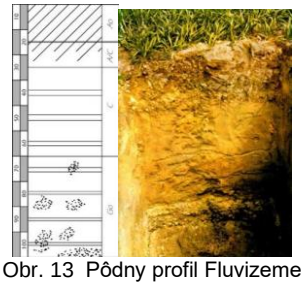
Územie je zastúpené fluvizeminami typu F5 - fluvizeme glejové, sprevodné gleje z karbonátových a nekarbonátových aluviálnych sedimentov.

- Fluvizem kultizemná – FMa:

ako FMm, ale s ornicovým Akp-horizontom, nepresahujúcim hĺbku 0,35 m. Prechod do C-horizontu je ostrý až zreteľný, v dôsledku priorania prechodného A/C-horizontu do ornice. Typická sekvencia: Akp-C-Go (prípadne až Gro).

- Fluvizem glejová – FMG:

fluvizem s prítomnosťou glejového redukčného Gr-horizontu v profile v hĺbke 0,5 – 1 m, ako dôsledok dlhodobo pôsobiacej hladiny podzemnej vody v tejto hĺbke. Gr-horizont je v rozsahu nad 90% sivý, sivozelený až sivomodrý, so zastúpením hrdzavej < 10%. Slabšie znaky glejovatenia sa nachádzajú vo všetkých vyšších horizontoch. Typická sekvencia: AoGo-A/CGo-Go-Gro-Gr.

Obr. 13 Pôdny profil Fluvizeme

Pseudogleje sú trojhorizontové A-B-C, alebo až štvorhorizontové A-E-B-C pôdy, vyvinuté z rôznych, prevažne nekarbonátových pôdotvorných substrátov v podmienkach premyvného vodného režimu s prebytkom povrchových, najčastejšie svahových vôd. Z toho dôvodu ich najčastejší výskyt je v úpätných alebo inak zarovnaných partiách svahov, kde pôdotvornými substrátmi sú úpätné svahoviny (kolúviá), zvrstvené tercierne, fluvioglaciálne a iné polygenetické sedimenty.

Pseudoglej modálny – PGm:
pseudoglej v typickom vývoji. Jeho vývoj je litologicky podmienený, v dôsledku prítomnosti vrstvy so zníženou priepustnosťou.

Pseudoglej kultizemný – PGa
ako PGm, ale s ornicovým horizontom nepresahujúcim hĺbku 0,35 m.

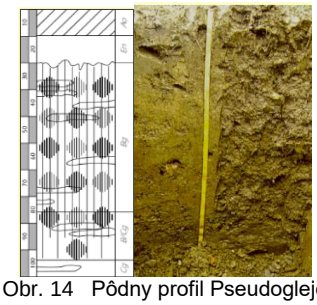
Pseudoglej luvizemný – PGl:
ako PGm, ale vývoj B-horizontu je pedogeneticky podmienený. Jeho zníženú priepustnosť pre vodu spôsobila pokračujúca akumulácia translokovaných koloidov. V tomto tzv. mramorovanom luvickom Bgt-horizonte sa nachádzajú popri znakoch oglejenia aj koloidné povlaky na povrchu agregátov. Genetickým predchodcom tohto subtypu sú spravidla subtypy hnedozemí a luvizemí.

Pseudoglej stagnoglejový – PGx:
s eluviálnym hydromorfným En-horizontom a s trvalým zamokrením všetkých horizontov v dôsledku stagnujúcej vody na nepriepustnom podloží.

Pseudoglej glejový – PG_G:
má pod Bg-horizontom tiež glejový redukčný Gr-horizont v hĺbke do 1 m.

Pseudoglej organozemný – PGo:
s náznakmi rašelinového Ot-horizontu hrúbky do 0,3 m, alebo s humolitovým Oh-horizontom hrúbky do 0,5 m nad Bg-horizontom.

Pseudoglej rubifikovaný – PGr:
s červeným (aspoň) Bg-horizontom v dôsledku vývoja z rubifikovaných substrátov.

Obr. 14 Pôdny profil Pseudogleje

Kambizeme sú trojhorizontové A-B-C pôdy, vyvinuté zo zvetralín vyvretých, metamorfovaných a vulkanických hornín, prevažne nekarbonátových sedimentov paleogénu a neogénu, lokálne tiež z nespevnených sedimentov, napr. z viatych pieskov.

Subtypy

Kambizem modálna – KMm:
Kambizem v typickom vývoji bez ďalších diagnostických horizontov, alebo ich náznakov. Typická sekvencia pôdnych horizontov: Ao-A/Bv-Bv-B/C-C, resp.: Au-A/Bv-Bv-B/C-C.

Kambizem kultizemná – Kma:
ako KMm, ale s ornicovým Akp-horizontom nepresahujúcim hĺbku 0,35 m. Typická sekvencia: Akp-Bv-B/C-C.

Kambizem rendzinová – KMv:
ako KMm, sorpčne nasýtená, s alteračnými znakmi v Bv-horizonte (štruktúra, farba) podmienenými prevažne vylúhovaním karbonátov v časti pedonu pod A-horizontom a s karbonátovým C-horizontom. Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bv-Bv-B/C-Cc.

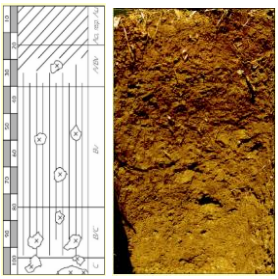
Kambizem pararendzinová – Kmi:
ako KMv, ale s karbonátovo-silikátovým C-horizontom. Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bv-Bv-B/C-Cc.

Kambizem podzolová – KMp:
ako KMm, ale s kambickým podzolovým Bvs-horizontom, v ktorom sú aj náznaky translokácie seskvioxidov (Fe_2O_3, Al_2O_3), avšak bez prítomnosti eluviálneho E-horizontu. Typická sekvencia: Aup-A/Bvs-Bvs-B/C-C.

Kambizem andozemná – KMn:
ako KMm, ale s kambickým andickým Bvn-horizontom aspoň v časti B-horizontu. Jeho znakmi sú extrémna ľahkosť a kyprosť (objemová hmotnosť ≤ 0,9 $g.cm^{-3}$), pričom aj ako B-horizont má vysoký obsah humusu, často aj nad 10%. Typická sekvencia: Aua-A/Bvn-Bvn-B/C-C.

Kambizem luvizemná – KMl:
ako KMm, ale s kambickým luvickým Bvt-horizontom, ktorý má aspoň v časti Bv-horizontu tiež náznaky translokácie koloidov (slabé koloidné povlaky na povrchu agregátov). Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bvt-Bvt-B/C-Cc.

Kambizem pseudoglejová – KMg:
ako KMm, ale s kambickým mramorovaným Bvg-horizontom, ktorý má aspoň v časti B-horizontu náznaky oglejenia pôsobením povrchových vôd (sivá a hrdzavá farba po reduk- čných a oxidačných procesoch so zastúpením v matrici horizontu v rozsahu 10 – 80 %. Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bvg-Bvg-B/Cg-Cg.
Kambizem glejová – KM_G:
ako KMm, ale s nástupom glejového redukčného Gr-horizontu v hĺbke 0,5 – 1 m od povrchu. Ide o horizont s výrazne prevládajúcou sivou (sivomodrou, sivozelenou) farbou v dôsledku redukčných procesov pod vplyvom trvale vysokej hladiny podzemnej vody.
Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bv-Bv-B/CGo-CGo až Gr.
Kambizem rubifikovaná – KMr:
ako KMm, ale s vývojom aspoň časti Bv-horizontu z rubifikovaných silikátových substrátov výrazne červenej farby (braunlém, rotlém a pod.). Typická sekvencia: Ao (resp. Au)-A/Bvr-Bvr-B/Cr-Cr.

Obr. 15 Pôdny profil typu Kambizeme

Zdroj : www.agroporadenstvo.sk; www.wikipedia.org; Atlas krajiny SR 2002

V záujmovom území sa vyskytujú prevažne nivné pôdy - fluvizeme – vytvorené počas sústavného vplyvu povrchovej a podzemnej vody na fluviálnych sedimentoch a hydromorfné pôdy – pseudogleje vyvinuté za sústavného alebo periodického ovplyvňovania povrchovou alebo podzemnou vodou, s výskytom podpovrchového mramorovaného, glejového alebo organozemného horizontu. V rámci posudzovanej lokality sú pôdy súčasťou intravilánu mesta.
Z hľadiska využitia sa jedná o poľnohospodársky pôdu zaradenú do kódu BPEJ 0306002. V okrese Sobrance sa pôdy týchto kvalít vyskytujú vo väčšom zastúpení. Ide o hlboké pôdy stredne ťažké až ťažké (hlinité, ílovito-hlinité).
V minulosti sa pôda vo veľkých množstvách hnojila priemyselnými chemikáliami čo spôsobovalo značné zaťažovanie pôdy ako aj vytváranie kontaminácie pôdy. V súčasnosti dochádza k stagnovaniu v hnojení priemyselnými hnojivami, za roky od 1990 sa spotreba priemyselných hnojív znížila z 231 kg/ha na súčasných 50 kg/ha NPK a rovnako dochádza k stagnovaniu v hnojení organickými hnojivami a dôsledku rapídneho zníženia stavov hovädzieho dobytka, deficitu organickej hmoty a organických látok v pôde.
Lesný pôdny fond tvorí v rámci riešeného územia – 364,32 ha. Čo sa týka ochrany pôdy, lesy plnia významnú funkciu pre jej ochranu (mimoprodukčná funkcia lesov), najmä v ochrane proti erózii všetkého druhu, zosúvaniu pôdy, stabilizácii a úprave hydrologických pomerov a pod.
Významnú úlohu pri ochrane pôdy v rámci lesného pôdneho fondu zohráva aj hospodársky spôsob používaný pri obhospodarovaní lesov.
V roku 1994 opatrením MP SR došlo k zmene hierarchie hospodárskych spôsobov, čím sa hospodársky spôsob podrastový stal nadradeným nad hospodárskym spôsobom holorubným, čo vo významnej miere prispelo k zavedeniu intenzívnejších (jemnejších) prírode blízkych hospodárskych spôsobov a tým aj k výraznejšej ochrane prírody v rámci lesných pôdnych fondov.

III.1.9. FAUNA, FLÓRA, VEGETÁCIA

III.1.9.1. FLÓRA A VEGETÁCIA

Podľa fytogeografického členenia (Futák, 1980) sa na riešenom území stretávajú dve oblasti slovenskej flóry - Panónska flóra a Západokarpatská. Panónska oblasť je reprezentovaná fytogeografickým okresom Východoslovenská nížina a západokarpatskú oblasť reprezentuje fytogeografický okres Vihorlatské vrchy.
Fytogeografický okres Východoslovenská nížina zaberá najjužnejšiu časť riešeného územia. V minulosti bolo celé toto územie pokryté lužnými, dubovohrabovými a teplomilnými dubovými lesmi.. Do pôvodnej

skladby vegetačného krytu riešeného územia v značnej miere zasiahol človek (územie bolo osídlené už v staršej dobe kamennej), ktorý systematickým rúbaním a klčovaním lesných porastov prevažnú časť územia premenil na ornú pôdu, lúky, pasienky a neskôr aj na vinice. Do prirodzenej skladby takmer všetkých rastlinných spoločenstiev podstatne zasiahla intenzifikácia poľnohospodárstva, ale aj ďalšie antropogénne faktory.
Z pôvodného vegetačného krytu sa na území pozdĺž potokov zachovali malé komplexy prirodzených vŕbovo-topoľových porastov. Lesnatý raz, ale miestami i prirodzený charakter si zachoval lesný komplex Karná.
Jedným z významných prvkov v krajine sú rôzne typy vôd, močiarov a teda aj vodnej a močiarnej vegetácie. Intenzifikácia ľudskej činnosti viedla aj na tomto území k vzniku nových typov vodných plôch - Zemplínska šírava Každý z vodných a močiarnych biotopov, či už pôvodný alebo novovzniknutý, má svoj vlastný hydrologický režim, určitý stupeň zazemnenia i určitý stupeň znečistenia, čo sa v konečnom dôsledku odráža i v druhovej skladbe a štruktúre spoločenstiev.
Zastúpená je aj celá škála spoločenstiev od najjednoduchších makrofytných spoločenstiev s vedúcimi druhmi rastlín, ktoré zakoreňujú voľne vo vode až po pobrežné spoločenstvá.

Lúky a pasienky sú ďalším významným prvkom, ale v dôsledku rozsiahlych melioračných zásahov došlo k postupnému ubúdaniu prirodzených trávnych porastov, neudržiavaním a nespásaním lúk a pasienkov sa podstatne zmenila ich floristická skladba, pričom dochádza k ich postupnému zarastaniu náletovými drevinami. Pozornosť si zaslúžia i rastlinné spoločenstvá medzí, úhorov a opustenísk ktorých v poslednom období v dôsledku úpadku družstiev pribúda, pretože umožňujú prežívanie ohrozených druhov burín, jednoročných rumoviskových rastlín a často poskytujú útočisko aj vzácnym druhom rastlín.

V predmetnom území najmä v intenzívne pretvorených oblastiach (napr. polia) a lokalitách opustených plôch nachádzame segetálnu a ruderálnu vegetáciu. Segetálna vegetácia spôsobuje zaburiňovanie polí. Ruderálna vegetácia je v území pomerne rozšírená, najmä na plochách nevyužívaných, okolo okrajov obce, kde nitrofilná vegetácia signalizuje prebytok dusíka po nadmernom hnojení minerálnymi hnojivami.
Vegetácia nachádzajúca sa na riešenom nemá teda jednotný ráz. Rekonštruovaná prirodzená vegetácia je veľmi jednoduchá – tvoria ju iba dve jednotky (lužné lesy vŕbovo-topoľové a lužné lesy nížinné), a dubovohrabové lesy. Lužné lesy vŕbovo-topoľové (Sx) sú spoločenstvá mäkkých lužných lesov teplej panónskej oblasti, patriace do zväzov Salicion albae (vysokokmenné vŕbovo-topoľové lesy) a Salicion triandrae (krovinné vrbiny).
Reálna vegetácia je na väčšine územia podstatne odlišná od pôvodnej vegetácie. Takmer celé záujmové územie tvoria väčšinou úrodné pôdy, lúky a pasienky. Porasty drevín sú obmedzené na medze, porasty popri cestách a solitéry ako aj porasty NDV na neobrábaných pôdach a lesný komplex Karná.
Medze sú prevažujúcim typom mimolesnej drevinnej vegetácie. Druhové zloženie medzí je značne ovplyvnené ich šírkou a zapojenosťou drevinného porastu. Prevažujúcim druhom v stromovom poschodí medzí záujmového územia je vŕba krehká (Salix fragilis), jelša lepkavá (Alnus glutinosa), jaseň štíhly (Fraxinus excelsior), vyskytuje sa aj orech kráľovský (Juglans regia), hruška obyčajná (Pyrus communis), topoľ čierny (Populus nigra) a čerešňa vtáčia (Cerasus avium). V krovinnom poschodí prevažuje baza čierna (Sambucus nigra), ďalej sú časté hloh jednosemenný (Crataegus monogyna), slivka trnková (Prunus spinosa), ruža šípová (Rosa canina agg.), plamienok plotný (Clematis vitalba), svíb krvavý (Swida sanguinea).
Brehové porasty potokov predstavujú ďalší významný typ vegetácie. Väčšinou sú obmedzené na relatívne úzke pásy drevín pozdĺž toku. V stromovom poschodí k najčastejšie sa vyskytujúcim drevinám patria vŕba krehká (Salix fragilis), jelša lepkavá (Alnus glutinosa), jaseň štíhly (Fraxinus excelsior), agát biely (Robinia pseudacacia), ale aj ovocné stromy jabloň domáca (Malus domestica) a slivka domáca (Prunus domestica).
Z krovín sú časté baza čierna (Sambucus nigra), chmeľ obyčajný (Humulus lupulus), ruža šípová (Rosa canina agg.), ostružina ožinová (Rubus caesius), povoja plotná (Calystegia sepium) hloh jednosemenný (Crataegus monogyna) svíb krvavý (Swida sanguinea) a plamienok plotný (Clematis vitalba). Z bylín sú najhojnejšie pŕhľava dvojdomá (Urtica dioica), chrastnica trsteníkovitá (Phalaroides arundinacea), hluchavka škvrnitá (Lamium maculatum), netýkavka malokvetá (Impatiens parviflora), ďalšie druhy sú menej časté.

III.1.9.2. FAUNA

Zoogeografické členenie

Zoogeograficky patrí riešené územie (podľa Atlasu SSR, Čepelák: Živočíšne regióny) do: provincie Karpaty, oblasti Východo karpatskej zníženiny, obvod Juhoslovenský potiský, okrsok nížinný.
Zmenené rastlinné fytocenózy a vplyv Východoslovenskej nížiny a Vihorlatu sa prejavujú i v zložení živočíšstva. Cez otvorenú krajinu prenikajú z juhu na dané územie teplomilné stepné živočíchy, ktoré sa tu stretávajú s horskými druhmi Karpát. Živočíchy patria medzi zástupcov spoločenstiev listnatého lesa, ako i polí, lúk, vodných tokov, vodných plôch a ich brehov.
Charakteristické druhy pre dané územie sú :

• **cicavce:**
(Podľa Slovenského poľovníckeho názvoslovia, J. Herz, J. Ciberej a kol. PaPRESS Bratislava, 2000):
Srnec lesný, diviak lesný, líška hrdzavá, lasica myšožravá, tchor tmavý a podľa našich vedomostí sa v predmetnom území (Les Karná) nachádza aj daniel škvrnitý Dama dama, jazvec lesný Meles meles.
• **vtáky:** výr skalný (*Bobo bubo)*, sova dlhochvostá,*(Strix uralensis)* orol krikľavý *(Aquilla, pomarina) (*nebolo však zaregistrované ich hniezdenie, len prelety a lov), haja červená, krkavec čierny, škovránok poľný (*Alauda arvensis*), myšiak lesný (*Asto otus*), myšiak hôrny (*Buteo buteo*), stehlík obyčajný (*Carduelis carduelis*), glezg obyčajný (*Coccothraustes coccothraustes*), kukučka obyčajná (*Cuculus canorus*), ďateľ veľký (*Dendrocopos major*), pinka obyčajná (*Fringilla coelebs*), vrabec poľný (*Passer montanus*), bažant poľovný (*Phasianus colchicus*), straka čiernozobá (*Pica pica*), hrdlička poľná (*Streptopelia turtus*), jarabica poľná (*Perdix perdix*),
• **vodné vtáctvo**: kačica divá, (*Anas platyrhynchos*),
• **plazy:** jašterica obyčajná (*Lacerta agilis*), užovka stromová (*Natrix natrix*),
• **motýle:**: jasoň červenooký, rôzne druhy babôčok a perleťovcov, mlynárik kapustový (*Pieris brassicae*), babôčka pŕhľavová (*Aglais urticae*), vidlochvost ovocný (*Iphiclides podaliruis*), žltáčiky (*Colias sp.*) a modráčiky (*Polyommatus sp*).).. Drobný motýlik Vespina slovaciella je pozoruhodný hlavne tým, že je doposiaľ známy len z územia Zemplína.
• **obojživelníky:** ropucha obyčajná (*Bufo bufo*), hrabavka škvrnitá (*Pelobates fuscus*), skokan zelený (*Rana esculenta*), mlok karpatský, salamandra škvrnitá, jašterica živorodá,
• **hmyz:** vzácne druhy ako: fúzač alpský, modlivka zelená, bystruška lesklá a ploská, koník stepný. Z východokarpatských druhov žijú na danom území niektoré mäkkýše, dážďovky a mnohonôžky.

Živočíchy tvoria nezastupiteľnú zložku všetkých typov spoločenstiev biosféry. V zložitých potravných reťazcoch prispievajú rozhodujúcou mierou k ekologickej rovnováhe v obehu látok a energie. Čím väčšia je druhová rozmanitosť, tým sa vytvárajú lepšie podmienky pre ďalší rozvoj územia aj v prípade, ak ich chápeme z hľadiska ekologickej stratégie ľudskej spoločnosti. Dnešné rozšírenie a zloženie fauny je výsledkom dlhodobého vývinu. Druhová ochrana je zabezpečovaná v zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, vyhlášky MŽP SR č. 170/2021, ktorou sa vykonáva zákon o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, ako aj v zmysle iných právnych noriem SR a EU dotýkajúcich sa ochrany prírodných zložiek a ratifikovaných medzinárodných dohovorov (CITES, Bonn, Bern, Ramsar....).
Charakteristickým znakom posudzovaného biotopu je otvorenosť, každoročné i lokálne striedanie kultúr, ročné zmeny v kultúrach súvisiace s ich vývojom, určitá druhová stereotypnosť a časté zásahy človeka do biocenóz. Väčšina suchozemských stavovcov, ktoré sú súčasťou tejto zóocenózy, pôvodne obývala stepi.

III.2.KRAJINA, KRAJINNÝ OBRAZ, STABILITA, OCHRANA, SCENÉRIA

III.2.1. KRAJINA KRAJINNÝ OBRAZ, SCENÉRIA

Obr. 16 Obec Úbrež (zdroj : www.obecubrez.sk)

Obec Úbrež sa nachádza 19 km východne od Michaloviec, v blízkosti vodnej nádrži Zemplínska Šírava. Je súčasťou Sobraneckého okresu a záujmového územia mesta Sobrance.

Prvotná krajinná štruktúra: nížinný charakter, kvartérne pokryvy a pôdotvorný substrát. Fluviálne a proluviálne nivné sedimenty v nížinách, prevládajúce piesčité štrky s hlinitým pokryvom. Z hľadiska orografie má región nížinný charakter. Mierne zvlnená je iba severná časť. Okres Sobrance je prevažne poľnohospodársky obvod. Dominantami sú úrodné lány, ovocné sady, zelené záhrady. Priľahlou časťou Sobraneckého okresu je Vihorlat, ktorý poskytuje možnosti pre rekreáciu.
Súčasná krajinná štruktúra je výsledkom dlhodobého využívania územia, možno ju hodnotiť ako typ poľnohospodárskej slabo štruktúrovanej až monotónnej krajiny so strednou poľnohospodárskou produkciou.
Súčasnú krajinnú štruktúru územia obce Úbrež (1741,86 ha) charakterizujú poľnohospodársky intenzívne využívané priestory, ktoré zaberajú 1240,88 ha, čo predstavuje (71,23%). Orná pôda (37,04%) dominuje celému katastrálnemu územiu. Intenzívne využívané trvalé trávnaté porasty (TTP) predstavujú 31,09%, značné zastúpenia z katastra obce majú lesné pozemky, ktoré predstavujú 20,91% zastúpenie.

Druhotné stepi a extenzívne využívané lúky a pasienky a malé krajinné segmenty ruderálnej a segetálnej vegetácie sa nachádzajú hlavne v urbánnom a suburbánnom prostredí katastra obce.
Zamokrené a vodné geobiocenózy, brehová a pobrežná vegetácia, resp. sezónne zamokrené cenózy zaberajú 16,5 ha (0,81%), ale tieto krajinné priestory majú nesmierny ekologický význam.
(Zdroj : Štatistický úrad SR)

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1337, keď si jedna vetva šľachticov z Michaloviec rozdelila časť dedín panstva Michalovce a deľba sa vzťahovala aj na dedinu Úbrež. Názov dediny Jezenew seu Obres svedčí o tom, že úbrežské sídlisko vzniklo na mieste prv patriacom k pôvodnému chotáru Jasenova. Zložený názov sa vyskytuje len v písomnostiach zo 14. storočia. Jednoduchý názov Úbrež, pravda, vo viacerých maďarizovaných či pravopisných obmenách, sa vyskytuje od roku 1369 (Erbes, Vbres, Wbres, Obrys, Obres, Ubreš a od roku 1920 Úbrež). Názov obce korení v slovenskom slove breh a pôvodne ako chotárny názov označoval pozemky ležiace pri brehu potoka. Jeho tvar nepochybne svedčí o tom, že vznikol v slovenskom prostredí. Z uvedených poznatkov vyplýva, že Úbrež

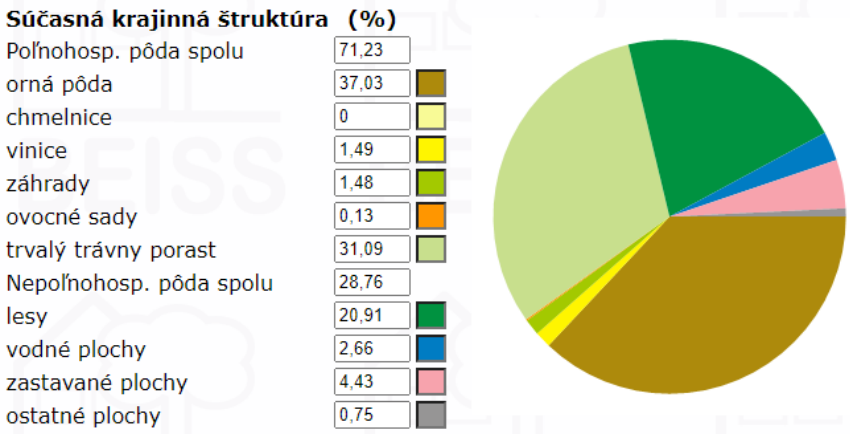
založili na majetku Jasenov pravdepodobne poddaní z Jasenova pred rokom 1337, možno už v 13.storočí.
Podľa ústneho podania pamätníkov zaznamenaného v obecnej kronike boli prvé domy postavené pri brehu potoka Rika. Ďalšia skupina domov bola postavená pod kopcom Debra v priestoroch okolo dnešného mlyna, zarastených brezami. Ponúka sa tu druhá alternatíva vzniku názvu obce (U briez). Osada U briez mala nedostatok vody, preto chcela prekopať kanál na severozápadnom okraji Karny z Riky do terajšieho mlynského potoka. To sa nepáčilo obyvateľom osady U brehu Riky a tak spor o vodu prerástol do tvrdého konfliktu, v ktorom nakoniec zvíťazila osada U briez a osada pri Rike zanikla.

Na kopci Debra (na terajšom starom cintoríne) si obyvatelia postavili drevený kostol, o čom je písomný záznam z roku 1374. Chotár obce bol väčšinou zalesnený. Dubové lesy rástli nielen v severnej a západnej časti chotára od zadných lúk a Fekišoviec až po neskoršie Jarmočisko, ale aj vo východnej časti v Drinovci a v južnej časti okolo hlavnej cesty. Podľa máp prvého vojenského mapovania v roku 1785 väčšia časť cesty Michalovce-Sobrance viedla cez súvislý les presvetlený chotármi obcí a lúkami. Išlo o dubové lesy. Tieto boli postupne zmenšované za účelom získavania poľnohospodárskej pôdy. Úbrež patrila šľachticom z Michaloviec a Tibavy do začiatku 15. storočia a bola majetkovou súčasťou panstva Jasenov. Neskôr ho získali šľachtici zo Stredy nad Bodrogom, Stretavy, Drahňova, Šošovci, Daróciovci a napokon Sztarayovci. Gróf Sztaray mal na svojom veľkostatku v Úbreži 2 mlyny a kaštieľ, ktorého pôvodná stavba sa zachovala do roku 1947.
Obec bola oddávna známa svojimi jarmokmi, ktoré sa usporadúvali štyrikrát ročne až do skončenia 1. svetovej vojny. Obnovili sa v roku 1928, avšak v tom istom roku aj zanikli.

Začiatkom 15. storočia obyvatelia chovali ovce. Podľa daňového súpisu z roku 1598 bola v tom čase Úbrež sídlom okresu. Okresy sa vtedy neoznačovali podľa sídla, ale podľa vedúceho predstaviteľa, tzv. slúžneho. Slúžnovský okres literáta Pavla z Úbreže sa rozprestieral od hrebeňa Vihorlatu po Laborec, na juh po Čečehov, Jastrabie, Blatné Remety, Porostov a na východ po Kolibabovce. Obec dostala ponuku stať sa sídlom okresu aj v roku 1922, vedenie obce však túto ponuku neprijalo a tak sa sídlom okresu stali Sobrance.

Roky 1723, 1726 a 1729 boli veľmi neúrodné, na dobytok prišiel mor a na poliach sa katastrofálne rozmnožili myši. V rokoch 1734 a 1735 boli veľké povodne, po nich nasledovalo sucho a veľké mrazy. 26.marca 1898 prepukol najväčší požiar v histórii obce. Zhorelo 49 gazdovských domov, kostolná veža aj škola s učiteľským bytom. Poisťovňa vyplatila za školu 450 zlatých, opravu vykonal tesár Anton Šesták z Michaloviec.

V roku 1750 dal gróf Sztaray postaviť pod cintorínom mlyn. Neskôr mlyn vlastnil Horák, v roku **1880** ho odkúpil Macík, ktorý nahradil kamene válcami. Od roku **1933** vlastnil mlyn Macíkov zať Ján Štec, ktorý ho pre nedostatok vody v roku 1939 prestaval na pohon uhlím a v roku 1947 ho zbúral. V roku 1949 postavil Štec na mieste starého nový mlyn na elektrický pohon, najmodernejší v okrese. Dlho si ho neužil, v roku 1950 mu bol znárodnený. Mlyn bol v prevádzke do roku 1963.
Prvýkrát bola v obci zriadená pošta v roku 1880, žandárska stanica v roku 1900, hasičský zbor v roku 1926, prvý telefón v roku 1930. V roku 1934 mala obec možnosť elektrifikácie spolu s väčšími obcami a mestečkami, nevyužila ju však a tak bola obec elektrifikovaná až v roku 1948. Zdravotné stredisko vzniklo v roku 1953.
(Zdroj : www.obecubrez.sk)

Obr. 17 Súčasná krajinná štruktúra
(Zdroj : www.beiss.sk)

III.2.2. EKOLOGICKÁ STABILITA KRAJINY A NATURA 2000

Za **územný systém ekologickej stability (ÚSES)** sa považuje taká celopriestorová štruktúra vzájomne prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ tohto systému predstavujú **biocentrá** (ekologicky najstabilnejšie prvky krajinnej štruktúry), **biokoridory** (spájajú biocentrá a umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií organizmov) a **interakčné prvky** (sú prepojené na biocentrá a biokoridory a zabezpečujú priaznivé pôsobenie na okolité časti krajiny) nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Územné systémy ekologickej stability (ÚSES) tvoria **východisko** pre ekologickú rehabilitáciu krajiny. Sú podkladom pre spracovanie návrhov pozemkových úprav, územnoplánovacích dokumentácii a lesných hospodárskych plánov. Poskytujú informácie o podiele plôch zaisťujúcich ekologickú stabilitu územia. Pre stanovenie ich veľkosti v SR boli za základ zobraté údaje z Generelu nadregionálneho ÚSES (GNÚSES) a Európskej ekologickej siete (EECONET).

GNÚSES schválila vláda SR v roku 1992 ako dokument určený na stratégiu ochrany rozmanitosti podmienok a foriem života. Okrem biocentier, biokoridorov a interakčných prvkov obsahuje aj ekologicky významné oblasti a degradované oblasti.

Na tomto základe navrhuje dobudovanie sústavy NP a CHKO a jeho základ tvorí Národná ekologická sieť (NECONET). V roku 2000 bol spracovaný návrh **aktualizovaného GNÚSES,** v rámci ktorého boli aktualizované biocentrá, zhodnotené zastúpenie osobitnej ochrany v biocentrách a i.
Projekty územného systému ekologickej stability sa realizujú na rôznych úrovniach – regionálne (**RÚSES**) v mierke 1:50 000 a miestne (**MÚSES**) v mierke 1:25 000 alebo 1:10 000 na úrovni obcí.

STUPEŇ OCHRANY PRVKOV ÚSES

1. stupeň ochrany - územie SR nezaradené do vyššieho stupňa ochrany;

2. stupeň ochrany - chránená krajinná oblasť (CHKO),
- chránený krajinný prvok (CHKP),
- zóna D chráneného územia,
- ochranné pásmo CHÚ s 3. stupňom ochrany;

3. stupeň ochrany - národný park (NP),
- chránený areál (CHA),
- chránený krajinný prvok (CHKP),
- zóna C chráneného územia,
- ochranné pásmo CHÚ so 4. stupňom ochrany;

4. stupeň ochrany - chránený areál (CHA),
- prírodná rezervácia (PR), národná prírodná rezervácia (NPR),
- prírodná pamiatka (PP), národná prírodná pamiatka (NPP),

- chránený krajinný prvok (CHKP),
- zóna B chráneného územia,
- ochranné pásmo CHÚ s 5. stupňom ochrany;

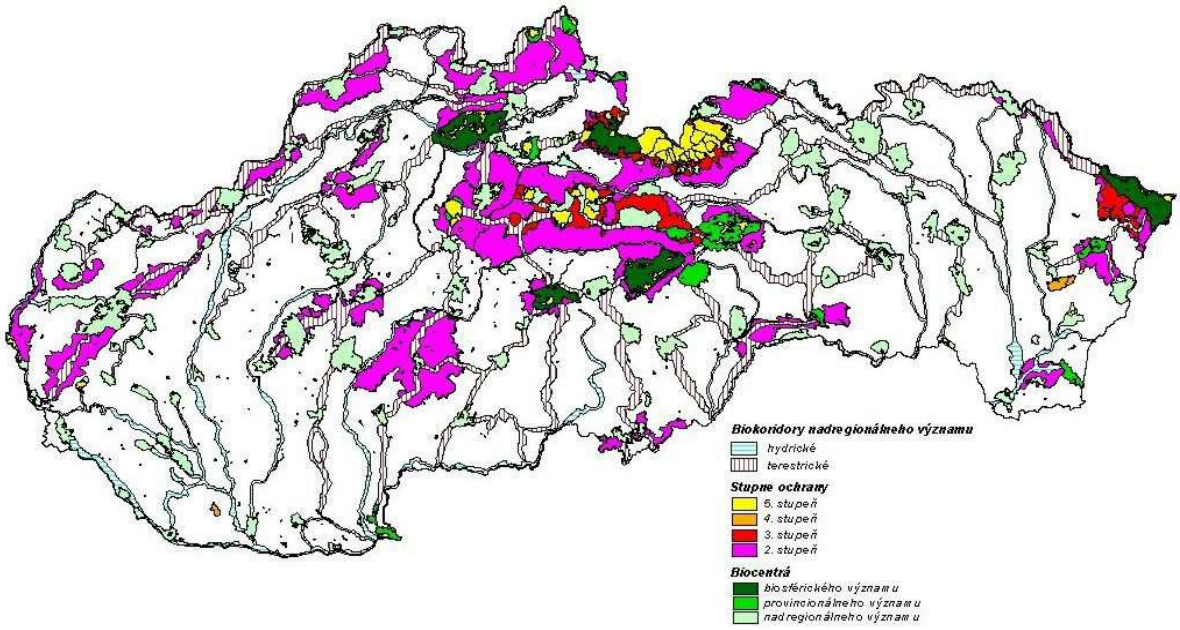
5. stupeň ochrany - chránený areál (CHA),
- prírodná rezervácia (PR), národná prírodná rezervácia (NPR),
- prírodná pamiatka (PP), národná prírodná pamiatka (NPP),
- chránený krajinný prvok (CHKP),
- zóna A chráneného územia,
- jaskyňa a ochranné pásmo jaskyne,
- prírodný vodopád a ochranné pásmo prírodného vodopádu,
- chránené vtáčie územie.

V zmysle zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny sa za územný systém ekologickej stability považuje taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine. Základ systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky nadregionálneho, regionálneho alebo miestneho významu.

Biocentrá sú vymedzené územia v krajine, ktoré na základe stavu ekologických podmienok umožňujú trvalú existenciu, rozmnožovanie, úkryt a výživu rastlinných a živočíšnych spoločenstiev a majú charakter jadrových území s prioritným ekostabilizačným účinkom v krajine.

Biokoridory umožňujú migráciu a výmenu genetických informácií živých organizmov a obyčajne spájajú biocentrá. Interakčné prvky zabezpečujú priaznivé pôsobenie biokoridorov a biocentier na okolité časti krajiny, pozmenenej alebo narušenej človekom.

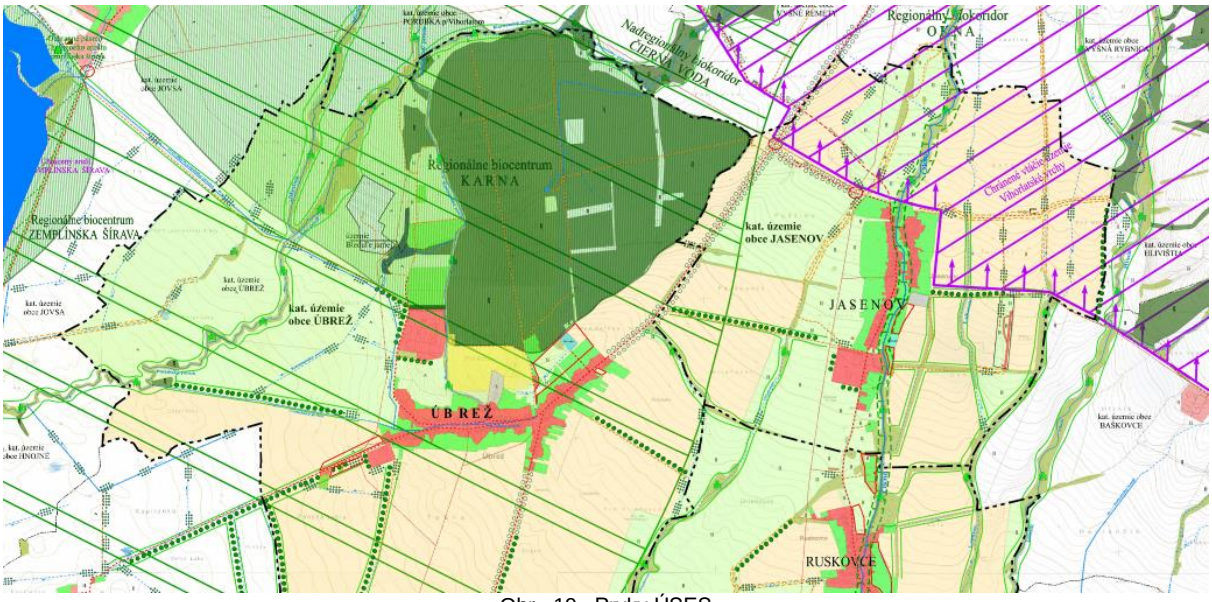
Národná sústava chránených území
Podľa zákona NR SR č.543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny do územia mikroregiónu údolia Bodvy zasahuje *veľkoplošné chránené územie Národný park Slovenský kras* s celkovou rozlohou 34 611 ha.

Obr.18 Stupeň ochrany prvkov ÚSES
(Zdroj : www.sazp.sk)

Súčasná krajinná štruktúra je výsledkom pôsobenia ľudskej činnosti na jednotlivé zložky krajiny a zároveň odráža stupeň ľudskou činnosťou spôsobenej premeny krajiny . V rámci posudzovania súčasnej krajinnej štruktúry sa vyhodnocujú konkrétne hmotné prvky krajiny ako vegetácia, vodné plochy, prvky poľnohospodársky využívanej pôdy, zastavané plochy a objekty.
Z hľadiska dôležitosti pri zachovaní ekologickej stability územia sú najvýznamnejšie lesné pozemky, trvalé trávne plochy a vodné plochy. Táto kvalifikácia zahrňuje len kvantitatívne hodnotenie z pohľadu súčasnej krajinnej štruktúry a nezohľadňuje kvalitatívne ukazovatele ako napríklad znečistenie životného prostredia.

Z hľadiska súčasnej krajinnej štruktúry sa rozlišuje 5 stupňov
I Výrazne stabilné územie
II Stabilné územie
III Stredne stabilné územie
IV Málo stabilné územie
V Nestabilizované územie

Obr. 19 Prvky ÚSES
(Zdroj : Územný plán obce Úbrež

Územný systém ekologickej je definovaný, ako taká celopriestorová štruktúra navzájom prepojených ekosystémov, ich zložiek a prvkov, ktorá zabezpečuje rozmanitosť podmienok a foriem života v krajine.

Základ tohto systému predstavujú biocentrá, biokoridory a interakčné prvky, ktoré môžu mať nadregionálny, regionálny alebo miestny význam. Regionálny ÚSES tvorí sieť ekologicky významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov regiónu.

Regionálny ÚSES dotvárajú biokoridory spájajúce medzi sebou biocentrá spôsobom umožňujúcim migráciu organizmov, aj keď jeho časť nemusí poskytovať trvalé existenčné podmienky. Pod pojem migrácia zahrňujeme nielen pohyb živočíšnych jedincov, pohyb rastlinných orgánov schopných vyrásť do novej rastliny, ale aj výmenu genetických informácií v rámci populácií a pod. Týmto všetkým sa biokoridor stáva dynamickým prvkom, ktorý zo siete izolovaných biocentier vytvára vzájomne sa ovplyvňujúci územný systém.

Z prvkov R - ÚSES-u sa do riešeného územia premietol nadregionálny biokoridor Čierna voda, regionálne biocentrum Karná, regionálne biocentrum Zemplínska šírava, regionálny biokoridor Okna. Pre okres Michalovce bol spracovaný R ÚSES Michalovce v roku 1994.

Nadregionálne biokoridory

Nadregionálny biokoridor Čierna Voda (BK-NR Čierna Voda - č. 2)

Jadro nadregionálneho biokoridoru zahrňuje v sebe nadregionálne biocentrum Senné rybníky s chráneným jadrom NPR Senné rybníky a regionálne biocentrá Karná s chráneným jadrom NPR Jovsianska hrabina, Zemplínska šírava s chráneným jadrom CHA Zemplínska šírava, Olšiny, Sekera a Lúky pri Blatnej Polianke. Lokalita je charakteristická širokým krajinným priestorom, ktorý spájaj Latoricu s Vihorlatom. Z hľadiska zoo-charakteristiky sa jedná o významnú ťahovú cestu sťahovavého a pri vode

žijúceho vtáctva, ktorú dopĺňa typická fauna zvyškov lužných lesov a zvyšky v minulosti pravidelne zaplavovaných lúk.

Regionálne biocentrá

Regionálne biocentrum Karná (BC-R K a r n á - č. 10), k.ú. Jovsa, Poruba pod Vihorlatom a Úbrež.

Jadro biocentra tvorí NPR Jovsianska hrabina, k.ú. Jovsa. Lokalita je charakteristická rozsiahlym komplexom biotopov tvorený jednak dubovo-hrabovými porastami, brehovými porastami lužného lesa s priľahlými mezofilnými a mokrými lúkami, ktoré dotvárajú pasienky s roztrúsenou krovitou vegetáciou. Z hľadiska zoo-charakteristiky sa jedná o lokalitu s výskytom vzácnych druhov vtákov, cicavcov, obojživelníkov a plazov, ktoré dotvárajú vzácne rastlinné spoločenstiev lužného, dubovo-hrabového lesa, spoločenstvá mokrých a mezofilných lúk a pasienkov. Lokalita patrí do stupňa ochrany v ktorom sa uplatňujú ochranné opatrenia pre Národnú prírodnú rezerváciu.
Zásady využívania dotknutého územia spočívajú v nasledovných opatreniach : v lesných porastoch hospodáriť podľa predpisov LHP zohľadňujúcom požiadavky štátnej ochrany prírody, požadovaná výsadba pôvodných druhov drevín, zachovať brehové porasty, lúky a pasienky, vylúčiť reguláciu potokov, rozorávanie lúk a pasienkov, odvodnenie územia, akúkoľvek výstavbu, lúky a pasienky možno extenzívne využívať - kosenie a regulovaná pastva.

Regionálne biocentrum Zemplínska šírava (BC-R Zemplínska šírava Šírava - č. 11, k.ú. Jovsa, Kusín, Hnojné a Lúčky)
Jadro biocentra tvorí CHA Zemplínska šírava, k.ú. Jovsa, Kusín, Hnojné. Jedná sa o umelo vytvorenú vodná nádrž s priľahlými svahovými porastami lužného lesa, so zvyškami dubovo-hrabového a dubovo-cerového lesa a priľahlými mokrými a mezofilnými lúkami. Z hľadiska zoo-charakteristiky možno pozorovať vzácne druhy vtákov, cicavcov a obojživelníkov, ktoré dopĺňajú rastlinné spoločenstvá močiarov, mokrých a mezofilných lúk, brehové porasty a lesné spoločenstvá. V lokalite sa uplatňuje stupeň ochrany ako pre Chránený areál. Zásady využívania dotknutého územia spočíva v rozvoji rekreačných aktivít a budovanie rekreačných zariadení, ktoré je potrebné zosúladiť s funkciami a potrebami regionálneho biocentra.

Regionálne biocentrum Karná (BC-R K a r n á - č. 10, k.ú. Jovsa, Poruba pod Vihorlatom a Úbrež).

Jadro biocentra tvorí NPR Jovsianska hrabina, k.ú. Jovsa. Z hľadiska charakteristiky lokality sa jedná o rozsiahly komplex biotopov tvorený jednak dubovo-hrabovými porastami, brehovými porastami lužného lesa s priľahlými mezofilnými a mokrými lúkami. pasienkami s roztrúsenou krovitou vegetáciou. V lokalite sa vyskytujú vzácne druhy vtákov, cicavcov, obojživelníkov a plazov, ktoré dopĺňajú vzácne rastlinné spoločenstvá lužného, dubovo-hrabového lesa, spoločenstiev mokrých a mezofilných lúk a pasienkov. V lokalite sa uplatňuje stupeň ochrany prírody ako pre Národnú prírodnú rezerváciu.
Zásady využívania dotknutého územia spočívajú v tom, že v lesných porastoch je potrebné hospodáriť podľa predpisov LHP zohľadňujúcom požiadavky štátnej ochrany prírody, zachovať požadovanú výsadbu pôvodných druhov drevín, zachovať brehové porasty, lúky a pasienky, vylúčiť reguláciu potokov, rozorávanie lúk a pasienkov, odvodnenie územia, akúkoľvek výstavbu, lúky a pasienky možno extenzívne využívať - kosenie a regulovaná pastva.

Regionálne biokoridory

Regionálny biokoridor Okna (Záchytný kanál Okny a kanál Veľké Revištia -.Bežovce)

Jadro biokoridoru tvorí záchytný kanál Okny prepojený na rieku Uh s priľahlými brehovými porastami, so zvyškami dubovo-hrabového a dubovo-cerového lesa a priľahlými mokrými a mezofilnými lúkami. Z hľadiska zoo-charakteristika sa jedná o výskyt vzácnych druhov vtákov, cicavcov a obojživelníkov, ktorý je dopĺňaní výskytom rastlinných spoločenstiev močiarov, mokrých a mezofilných lúk, brehovými porastmi a lesnými spoločenstvami. V lokalite sa neuplatňuje stupeň ochrany prírody.
Zásady využívania dotknutého územia spočívajú v dopĺňaní brehových porastov pôvodnými druhmi drevín.

Miestny ÚSES
Tvorí sieť ekologický významných segmentov krajiny, ktoré zaisťujú územné podmienky trvalého zachovania druhovej rozmanitosti prirodzeného genofondu rastlín a živočíchov na riešenom území. Za miestne biocentrum a biokoridory boli vybrané tie územia v ktorých sa nachádzajú najzachovalejšie sukcesné štádiá, alebo tie plochy, ktoré majú vhodné podmienky pre ich vznik a ďalší prirodzený vývoj.

K ďalším kritériám pre výber územia za biocentrum resp. biokoridor je stupeň zachovalosti, prirodzenosti a reprezentatívnosti bioty a v neposlednom rade aj územná rozloha. Vychádzajúc z vyššie uvedeného, pre udržanie a zvýšenie kvantitatívnej miery ekologickej stability a zabezpečenie rozmanitosti podmienok a foriem života v krajine, ako aj pre zachovanie, vytvorenie a udržanie optimálnej štruktúry v krajine a minimalizovanie negatívnych stretov medzi prvkami prírodného prostredia a antropogénnou činnosťou sa v riešenom území vymedzili nasledovné prvky M - ÚSES:
Miestne biocentrá Existujúce miestne biocentra okrem základnej pôdoochrannej funkcie majú aj významnú biologickú funkciu, sú nezastupiteľným biotopom pre zver a vtáctvo, súčasne spolu s naväzujúcimi biokoridormi vytvárajú estetický pôsobivé prírodné prostredie. Z pohľadu krajinárskeho aj napriek skutočnosti, že sa jedná už v podstate o umelé ľudským zásahom vytvorené prvky, majú lokality v danom priestore svoje opodstatnenie.
Miestne biocentrá znásobujú krajinársku hodnotu priestoru, zároveň prinášajú možnosti existencie ďalších na tento biotop viazaných živočíšnych druhov, ako aj optimalizujú podmienky existencie pôvodných druhov. Vo väzbe na vegetačný kryt a rozmanitosť rastlinných spoločenstiev vzrastá biodiverzita, potenciál a krajinárska hodnota územia.

V širšom území boli vytypované nasledovné miestne biocentrá:

- Les Karná
- Sútok Porubského potoka a potoka Myslina

Drevinová skladba miestnych biocentier je zložená z pôvodných druhov drevín a krovín. Lokality sú v intenzívne poľnohospodársky využívanom prostredí významným útočiskom pre drobnú poľovnú zver a vtáctvo.

Miestne biokoridory:
- Porubský potok
- Potok Myslina
- Karniansky potok,
- Úbrežský potok
- Remetský potok

Prirodzené a miestami čiastočne upravené potoky sprevádzajú pomerne zachovalé brehové porasty, nadväzujúce na malé torza zvyškov aluviálnych lúk. V brehových porastoch na celom úseku mimo zastavaného územia dominuje prirodzená skladba drevín. Druhová skladba: vŕba krehká (Salix fragilis), vŕba biela (Salix alba), jelša lepkavá (Alnus glutinosa), topoľ biely (Populus alba), topoľ čierny (Populus nigra), čremcha obyčajná (Padus avium), z krov vŕba trojtyčinková (Salix triandra), vŕba purpurová (Salix purpurea), krušina jelšová (Frangula alnus) pomiestne dub letný (Quercus robur), javor poľný (Acer campestre), javor mliečny (Acer platanoides), jaseň štíhly (Fraxinus excelsior), Agát biely (Robínia pseudoacacia). Podrast: slivka trnková (Prunus spinosa), zob vtáčí (Ligustrum vulgare), kalina obyčajná (Viburnum), chmeľ ob., ruža šípová, baza čierna a.i.

Celé riešene územie a jednotlivé miestne biocentra sú z malej časti prepojené miestnymi biokoridormi – Porubským potokom a potokom Myslina. Riešené územie má takto aspoň čiastočnú náhradu za, v dávnej minulosti odstránenú celoplošne vysokú drevinnú zeleň.

Zdroj : Územný plán obce Úbrež

III.2.3. CHRÁNENÉ OBLASTI PRÍRODY A KRAJINY, NATURA 2000

Chránené vtáčie územia, územia európskeho významu, európska sústava chránených území (NATURA 2000), národné parky, chránené krajinné oblasti, chránené vodohospodárske oblasti.

NATURA 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov EÚ a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii.

Sústavu NATURA 2000 tvoria 2 typy území:

1) osobitne chránené územia (Special Protection Areas, **SPA**) - vyhlasované na základe smernice o vtákoch - v národnej legislatíve: **chránené vtáčie územia**

2) osobitné územia ochrany (Special Areas of Conservation, **SAC**) - vyhlasované na základe smernice o biotopoch - v národnej legislatíve: **územia európskeho významu** - pred vyhlásením, po vyhlásení je územie zaradené v príslušnej národnej kategórii chránených území.

NATURA 2000 má zabezpečiť priaznivý stav populácií vybraných druhov živočíchov a rastlín a priaznivý stav biotopov, čo však vôbec nevylučuje hospodárske aktivity v územiach, pokiaľ tento priaznivý stav nenarušujú.

III.2.3.1. CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIA (SKCHVU)

Cieľom ochrany v CHVÚ je zachovanie a obnova ekosystémov významných pre druhy vtákov, pre ktoré je oblasť vyhlásená v ich prirodzenom areáli rozšírenia, ako aj zaistenie podmienok pre zachovanie populácie týchto druhov v priaznivom stave z hľadiska ich ochrany. Stav druhu z hľadiska ochrany je považovaný za priaznivý, keď údaje o populačnej dynamike druhu naznačujú, že sa dlhodobo udržuje ako životaschopný prvok svojho biotopu, prirodzený areál druhu sa nezmenšuje a existuje dostatok biotopov na dlhodobé zachovanie jeho populácie.

Územie okresu Michalovce, Sobrance sa nachádza v blízkosti chránených vtáčích území (CHVÚ)

Kód lokality	Názov lokality	Kraj	Útvar ŠOP SR
SKCHVU035	Vihorlatské vrchy	Košický	Správa CHKO Vihorlat
SKCHVU024	Senianske Rybníky	Košický	Správa CHKO Latorica

- CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIE – VIHORLATSKÉ VRCHY (SK CHVU035)

Identifikačný kód CHVÚ: **SKCHVU035**, výmera: 48 286,2639 ha. Účelom vyhlásenia CHVÚ je zachovanie priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov hadiara krátkoprstého, sovy dlhochvostej, výrika lesného, orla krikľavého, jariabka hôrneho, výra skalného, lelka lesného, bociana čierneho, chriašteľa poľného, ďatľa bielochrbtého, ďatľa prostredného, ďatľa čierneho, muchárika bielokrkého, muchárika červenohrdlého, krutihlava hnedého, strakoša červenochrbtého, škovránka stromového, včelára lesného, žlny sivej, penice jarabej, prepelice poľnej, muchára sivého, žltochvosta lesného, pŕhľaviara čiernohlavého a hrdličky poľnej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Chránené vtáčie územie sa nachádza **v okrese Humenné** v katastrálnych územiach Brekov, Humenné, Hažín nad Cirochou, Chlmec, Jasenov, Kamienka, Ptičie, Porúbka, Valaškovce - Stred, Valaškovce – Juh a Valaškovce – Sever, **v okrese Michalovce v katastrálnych územiach** Strážske, Staré, Poruba pod Vihorlatom, Oreské, Trnava pri Laborci, Vinné, Jovsa, Kusín, Klokočov, Kaluža a Zbudza, v okrese

Snina v katastrálnych územiach Stakčín, Snina, Kolonica, Zemplínske Hámre, Ladomirov, Strihovce a Hrabová Roztoka a v okrese Sobrance v katastrálnych územiach Vyšná Rybnica, Remetské Hámre, Ruský Hrabovec, Ruská Bystrá, Hlivištia, Podhoroď, Vyšné Remety, Inovce, Choňkovce, Beňatina, Jasenov, Baškovce, Koňuš, Priekopa, Vojnatina, Porúbka, Koromľa, Petrovce, Kolibabovce, Husák, Orechová, Krčava a Vyšné Nemecké.

Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje :

a) vykonávanie lesohospodárskej činnosti v blízkosti hniezda hadiara krátkoprstého, orla krikľavého, včelára lesného a bociana čierneho, ak tak určí okresný úrad životného prostredia,

b) odstraňovanie alebo poškodzovanie stromov s hniezdnymi dutinami ďatľa bielochrbtého, ďatľa prostredného, ďatľa čierneho, krutihlava hnedého a žlny sivej, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia, okrem vykonávania týchto činností v súvislosti s prípravou alebo výcvikom a s nimi súvisiacimi činnosťami ozbrojených zborov a ozbrojených síl vo vojenskom obvode,

c) uplatňovanie iného hospodárskeho spôsobu ako účelového alebo výberkového, v časti chráneného vtáčieho územia,

d) mechanizované kosenie alebo mulčovanie trvalých trávnych porastov iným spôsobom, ako od stredu do okrajov od 1. mája do 30. júna na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára.

- CHRÁNENÉ VTÁČIE ÚZEMIE – SENIANSKE RYBNÍKY (SK CHVU024)

Identifikačný kód CHVÚ: **SKCHVU024**, výmera: 48 286,2639 ha. Účelom vyhlásenia CHVÚ je zabezpečenia priaznivého stavu biotopov druhov vtákov európskeho významu a biotopov sťahovavých druhov vtákov brehára čiernochvostého, bučiaka trsťového, bučiaka nočného, kalužiaka červenonohého, kane močiarnej, lyžičiara bieleho, rybára bahenného, šabliarky modronohej, volavky bielej, volavky purpurovej, volavky striebristej a zabezpečenia podmienok ich prežitia a rozmnožovania.

Chránené vtáčie územie **sa nachádza v okrese Michalovce** v katastrálnych územiach Hažín, Iňačovce a Senné a **v okrese Sobrance** v katastrálnych územiach Blatná Polianka a Blatné Remety.

Za činnosti, ktoré môžu mať negatívny vplyv na predmet ochrany chráneného vtáčieho územia, sa považuje :

a) vjazd alebo státie s motorovým vozidlom mimo ciest a miestnych komunikácií a časti chráneného vtáčieho územia uvedeného v prílohe č. 2 okrem motorového vozidla slúžiaceho na obhospodarovanie pozemku alebo patriaceho vlastníkovi (správcovi, nájomcovi) pozemku a osôb vykonávajúcich povinnosti podľa osobitných predpisov,

b) budovanie alebo vyznačovanie turistického chodníka, bežeckej trasy alebo cyklotrasy,

c) uskutočňovanie verejných telovýchovných, športových alebo turistických podujatí, ako aj iných verejnosti prístupných spoločenských podujatí od 1. marca do 30. júna, okrem podujatí konaných v športových alebo rekreačných areáloch na to určených,

d) táborenie, stanovanie alebo zakladanie ohňa okrem časti chráneného vtáčieho územia uvedeného v prílohe č. 2 vyhlášky 436/2009 Z. z.,

e) voľný pohyb psa okrem psa používaného na plnenie úloh podľa osobitných predpisov alebo poľovne upotrebiteľného psa,

f) zmena druhu pozemku z trvalého trávneho porastu na iný druh poľnohospodárskeho pozemku,

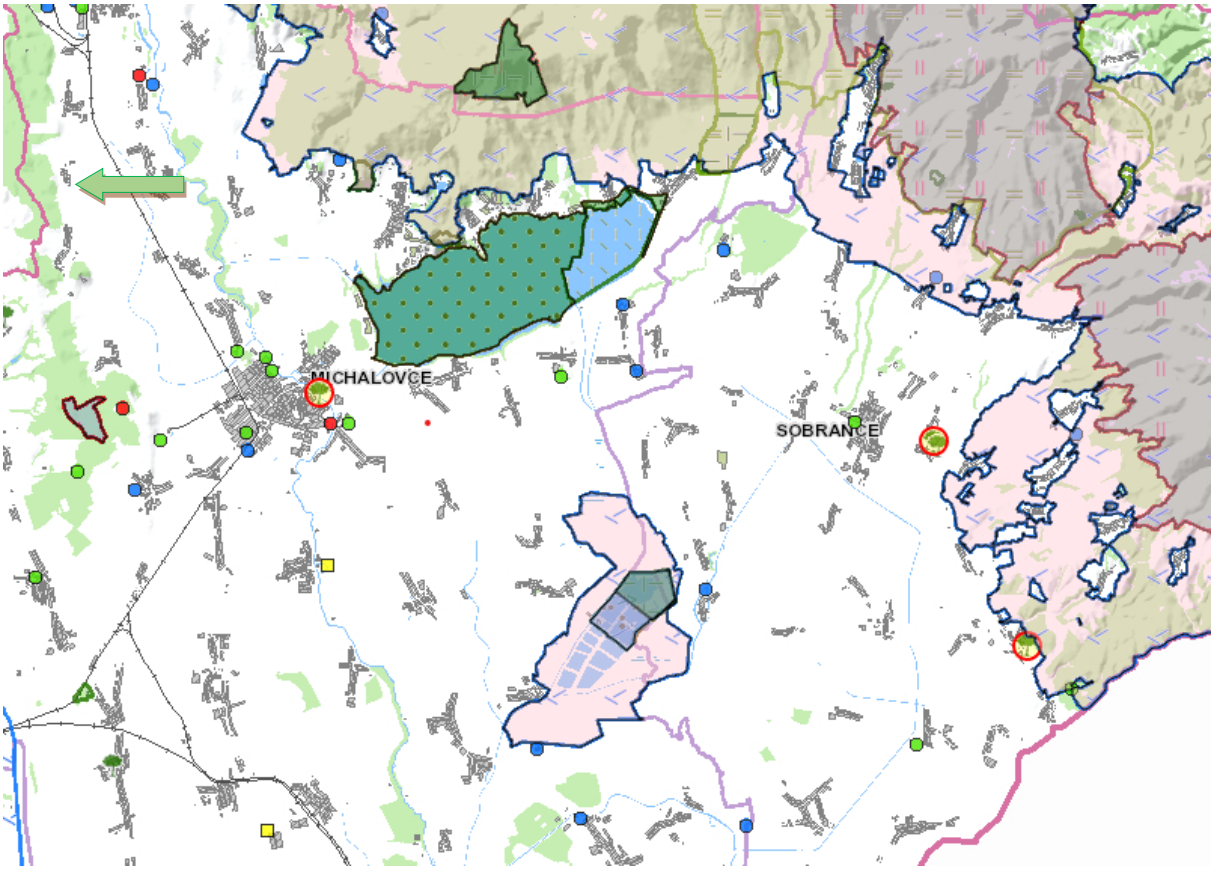
g) zasahovanie do litorálnej alebo pobrežnej vegetácie, vrátane vegetácie na dne vypustených rybníkov, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia,

h) aplikovanie chemických látok, priemyselných hnojív alebo pesticídov okrem ich aplikácie na ornej pôde a aplikácie pri chove rýb alebo veterinárnej starostlivosti o poľovnú zver,

i) rozorávanie trvalých trávnych porastov, okrem ich obnovy,

j) mechanizované kosenie alebo mulčovanie existujúcich trvalých trávnych porastov od 1. mája do 30. júna spôsobom od okrajov do stredu na súvislej ploche väčšej ako 0,5 hektára,

k) kosenie, mulčovanie alebo pasenie hospodárskych zvierat na hniezdnych lokalitách brehára čiernochvostého a kalužiaka červenonohého, ak tak určí obvodný úrad životného prostredia.

Obr. 20 **mapa NATURA 2000**- širšie okolie mesta Michalovce
(Zdroj : envirozataze.enviroportal.sk)

Legenda :

	Územia európskeho významu		***Názov CHVÚ :*** **Vihorlatské vrchy**		**NÁZOV ÚEV : Morské oko**
	Chránené vtáčie územia		***Názov CHVÚ :*** **Senianske Rybníky**		**NÁZOV ÚEV : Kyjovský prales**
	Maloplošné chránené územia		**Názov MCHÚ : OP CHA Zemplínska šírava**		***Ramsarské lokality : Senné rybníky***
	Veľkoplošné chránené územia		**Názov MCHÚ : NPR Kyjovský prales**		
	Ramsarské lokality		**Názov MCHÚ : NPR Senianske rybníky**		
	Biosferické rezervácie				
	Prírodné dedičstvo (UNESCO)				
	Chránené stromy				

III.2.3.2. ÚZEMIA EURÓPSKEHO VÝZNAMU

Na území okresu Michalovce, Sobrance sa nachádza 6 území európskeho významu.
Tieto územia sa nenachádzajú v bezprostrednej blízkosti navrhovanej činnosti, prevádzka nebude mať žiaden vplyv na tieto územia.

Kód lokality	Názov lokality	Kraj	Útvar ŠOP SR
SKUEV0208	Senianske rybníky	Košický	Správa CHKO Vihorlat
SKUEV0209	Morské oko	Košický	Správa CHKO Vihorlat
SKUEV0025	Vihorlat	Košický	Správa CHKO Vihorlat
SKUEV0847	Pozdišovský chrbát	Košický	Správa CHKO Vihorlat
SKUEV0965	Viniansky hradný vrch	Košický	Správa CHKO Vihorlat
SKUEV0966	Vinianska stráň	Košický	Správa CHKO Vihorlat

III.2.3.3. NÁRODNÁ SÚSTAVA CHRÁNENÝCH ÚZEMÍ

Okrem chránených území európskej sústavy NATURA 2000 existuje podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny národná sústava chránených území.
Podľa tohto zákona je územie Slovenska rozdelené do 5 stupňov ochrany, rozsah obmedzení sa zväčšuje so zvyšujúcim sa stupňom ochrany.
Na území, ktorému sa neposkytuje osobitná ochrana podľa uvedeného zákona, platí prvý stupeň ochrany.

Sú ustanovené nasledovné kategórie chránených území:
- chránená krajinná oblasť (CHKO) - 2. stupeň ochrany,
- národný park (NP) - 3. stupeň ochrany,
- chránený areál (CHA) - 3. až 5. stupeň ochrany,
- prírodná rezervácia a národná prírodná rezervácia (PR a NPR) -4. až 5. stupeň ochrany,
- prírodná pamiatka a národná prírodná pamiatka (PP a NPP) - 4. až 5. stupeň ochrany,
- chránený krajinný prvok (CHKP) - 2. až 5. stupeň ochrany.

Ochranné pásma národného parku, chráneného areálu, prírodnej rezervácie a prírodnej pamiatky majú primerane nižší stupeň ochrany. Uvedené stupne ochrany platia všeobecne, môžu sa však zmeniť vyhlásením zón chráneného územia. Chránené územie možno na základe stavu biotopov členiť najviac na štyri zóny podľa povahy prírodných hodnôt, a to v 2. až 5. stupni ochrany.

III.2.3.4. MALOPLOŠNÉ CHRÁNENÉ ÚZEMIA

V okrese Sobrance je vyhlásených 13 maloplošných chránených území (PR - 11, NPP - 0, NPR - 1, PP - 1, CHA - 0).

Osobitne chránené územia ochrany prírody a krajiny v okrese Sobrance

Názov územia	Spravujúci orgán	Kategória ochrany	Plocha v m^2	Rok vyhlásenia
Beňatinský travertín	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PP	2400	1989
Drieň	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	112 500	1993
Lysá	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	39 500	1993
Lysák	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	42 800	1993
Machnatý vrch	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	31 800	1988
Beňatinský les	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	623 688	2021
Berdo	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	99 905	2021
Diel	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	186 034	2021

Fedkov	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	114 884	2021
Krivec	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	114 380	2021
Múr	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	179 992	2021
Senianske rybníky	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	NPR	2 133 100	1955
Vihorlatský prales	ŠOPSR – CHKO Vihorlat	PR	21 605 440	2020

III.2.3.5. CHRÁNENÉ STROMY

	Názov CHS	Právny predpis	Dátum vyhlásenia	Počet stromov
	Dub v Michalovciach	VZV KÚ v Košiciach 1/1996	27.11.1996	1
	Moruša v Tibave	VZV KÚ v Košiciach 1/1996	27.11.1996	1
	Platan v Krčave	VZV KÚ v Košiciach 1/1996	27.11.1996	1

III.2.3.6. MOKRADE

Nezastupiteľné miesto medzi rastlinnými spoločenstvami poľnohospodárskej krajiny majú aj vodné a mokraďové spoločenstvá. Mokrade patria medzi najohrozenejšie typy ekosystémov. Dohovor o mokradiach, ktoré majú medzinárodný význam predovšetkým ako biotopy vodného vtáctva, známy podľa miesta prijatia ako Ramsarský dohovor, je zameraný na ochranu a múdre využívanie mokradí. V prírodných podmienkach tohto územia sú za mokrade považované všetky biotopy, ktorých existencia je podmienená prítomnosťou vody.
Sú to územia s močiarmi, slatinami, rašeliniskami a vodami prírodnými alebo umelými, trvalými alebo dočasnými, stojatými aj tečúcimi. Mokraď je (podľa zákona NR SR č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny územie s močiarmi, slatinami alebo rašeliniskami, vlhká lúka, prírodná tečúca voda a prírodná stojatá voda vrátane vodného toku a vodnej plochy s rybníkmi a vodnými nádržami.

Na území okresu Sobrance a jeho širšom okolí sa nachádza len jedna oblasť, ktorá podlieha pod „ramsarský dohovor“. Jedná sa o Senné rybníky.

Dátum zapísania : 2.7.1990
Lokalizácia : 48° 41´ N, 22° 04´ E(48° 40´ 40´´ - 48° 42´ 10´´ N, 22° 03´ 30´´ - 22° 05´ 50´´ E)
Okres : Michalovce, Sobrance
Obec/k.ú. : Iňačovce, Blatná Polianka
Rozloha / Area: 424,6 ha
Nadmorská výška / Altitude: 100 - 102 m

Typ mokrade : Ts, W, 1, 2, 3, 4, 6; prevažujúce typy: 2, 1, W, 4, Ts, 6, 3
Stručná charakteristika:
Lokalita leží v Senianskej depresii, ktorá bola v minulosti rozsiahlou sezónne zaplavovanou mokraďou Východoslovenskej roviny, na významnej migračnej trase vodných vtákov. Zahŕňa jeden veľký rybník s priľahlými periodicky zaplavovanými lúkami a krovitými močiarmi, ako aj 28 produkčných rybníkov. Je to jedna z najvýznamnejších hniezdnych lokalít a migračných zastávok vzácnych, ohrozených (vrátane globálne ohrozených) a zraniteľných vodných vtákov na Slovensku. Územie je chránené ako národná prírodná rezervácia a jej ochranné pásmo.

Kritériá a dôvody zaradenia medzi ramsarské lokality
- v území žije veľké množstvo vzácnych, zraniteľných a/alebo ohrozených druhov rastlín (32 ohrozených druhov) a živočíchov, predovšetkým vodných vtákov (144 druhov).
- lokalita má mimoriadny význam pre udržiavanie biologickej rozmanitosti severnej časti panónskej oblasti.
- v lokalite sa pravidelne vyskytujú významné počty hniezdiacich vodných vtákov, migrujúcich a zimujúcich vtákov.

Prírodné pomery :
Pôvod: Prírodný a umelý. Geológia: Východoslovenská nížina sa začala vyvíjať v neogéne v dôsledku tektonických poklesov. V ranom pleistocéne sa tu vyvinula výrazná tektonická depresia vyplnená usadeninami vulkanického a flyšového pôvodu. Územie je tvorené kvartérnymi mladoholocénnymi fluviálnymi sedimentami - hlinami, neogénnymi pestrými ílmi a štrkmi čečehovského súvrstvia.

Geomorfológia: Reliéf riečnych nív otvorených veternej erózii s rozsiahlou mokraďovou depresiou medzi agradačnými valmi; neotektonické pohyby stále prebiehajú. Pôdy: Nivné pôdy glejové a oglejené (pelitické) na veľmi ťažkých nivných sedimentoch a podľa druhu pôdy ílovité.

Hydrológia: Územie sa nachádza v povodí Laborca. Rybníky sú napájané riečkou Okna (rozloha povodia 150,7 km^2) s rozdeľovacím objektom pri Blatnej Polianke a systémom kanálov, ktoré ústia do Čiernej vody. Množstvo vody odoberanej z Okny pre systém rybníkov bolo stanovené na maximálne 2,5 $m^3.s^{-1}$.

Kvalita vody: V toku Čierna voda bola zisťovaná prostredníctvom BSK5, CHSKMn, chemických a fyzikálnych ukazovateľov a biologických resp. mikrobiologických indikátorov a bola kategorizovaná do II. a/alebo III. triedy (voda čistá až znečistená).

Hĺbka vody: Maximálne 2 m. V hlavnom rybníku je priemerná hĺbka vody 0,7 m. V najväčšom rybníku (rezervácia) je stála voda a maximálne sezónne rozdiely výšky hladiny sú 0,4 m. Hospodárske rybníky sú napúšťané vodou podľa plánu hospodárenia.

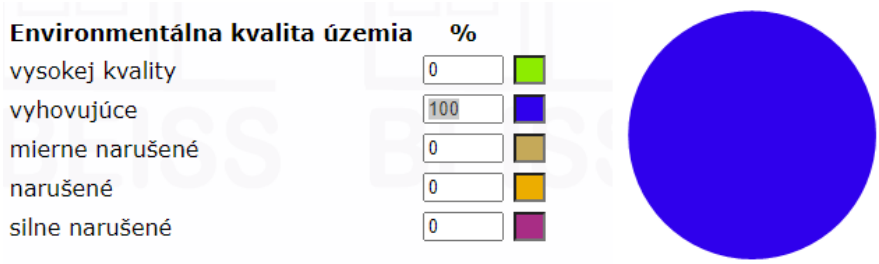
Priľahlé lúky sú sezónne zaplavované. Výška hladiny podzemnej vody dosahuje 0,5 - 0,0 m pod povrchom alebo môže byť mierne nad povrchom; priemerná výška hladiny podzemnej vody v tomto území je medzi 0,89 až 1,71 m.

Klíma: Územie patrí do podoblasti mierne vlhkej, okrsku teplého, mierne suchého až mierne vlhkého, s chladnou zimou. Priemerná teplota v januári je -3 °C, v júli 19,7 °C, priemerná ročná teplota je 9,1 °C. Ročný úhrn zrážok v oblasti je 593 mm (v rozmedzí 304 - 1050 mm) s maximom v júli (79 mm) a minimom v marci (31 mm).

Lokalita navrhovanej činnosti ani katastrálne územie Úbrež nezasahuje do lokalít mokradí, ani sa nenachádza v ich tesnej blízkosti.

Navrhovaná činnosť nie je súčasťou žiadneho z prvkov USES. Najbližšími prvkami USES je Úbrežský potok. Tento prvok ÚSES sa nachádza vo vyššej nadmorskej výške ako prevádzka navrhovateľa, z uvedeného teda vyplýva, že prevádzka nebude mať vplyv na tento prvok ÚSES.

Územie v bezprostrednej blízkosti a širšom území navrhovanej činnosti (južným, západným a severným smerom) tvorí urbanizácia obce – rodinné domy, záhradkárske pozemky, so zameraním na poľnohospodársku výrobu – aplikácia chemických postrekov za účelom dosiahnutia dobrej odrody. Územie Úbrež má z globálneho pohľadu stredne vyhovujúcu ekologickú stabilitu (2. stupeň).

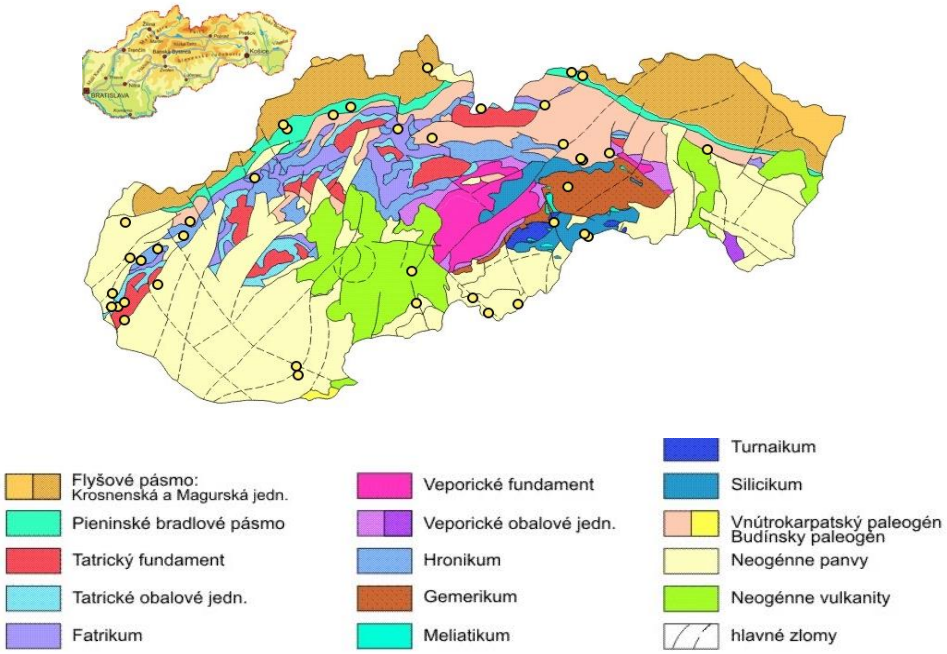

Obr.21 : Environmentálna regionalizácia
Zdroj : www.beiss.sk

Navrhovaná činnosť – prevádzka Hydinárska farma Úbrež nie je lokalizovaná v území podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezasahuje do lokalít tvoriacich sústavu chránených území NATURA 2000 (Chránené vtáčie územia a územia európskeho významu), ani chránenej vodohospodárskej oblasti.
Z hľadiska ochrany prírody nie je záujmové územie zaradené do niektorého zo stupňov ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2004 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.
Na bezprostredné územie a okolie prevádzky sa nevzťahujú podmienky osobitného režimu ochrany a obmedzenia, v súvislosti so správou a režimom ochrany prírody vyššieho ako prvého stupňa ochrany.
Nepredpokladáme vplyv ani na územia s ochranou, ktoré sú v širšom okolí dotknutého územia.

III.2.4. ARCHEOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ

PALEONTOLOGICKÉ NÁLEZISKÁ A VÝZNAMNÉ GEOLOGICKÉ LOKALITY sa v dotknutom záujmovom území nenachádzajú.

Obr. 22 Mapa paleontologických nálezísk
(Zdroj : Univerzita Komenského Bratislava)

III.3. OBYVATEĽSTVO, JEHO AKTIVITY, INFRAŠTRUKTÚRA, KULTÚRNO HISTORICKÉ HODNOTY ÚZEMIA

III.3.1. VŠEOBECNÉ ZÁKLADNÉ ÚDAJE - OBYVATEĽSTVO

Podľa dosiahnutej hodnoty indexu rastu sa obyvateľstvo zaraďuje do 4-tich typov populácie:

Kategória obce	Priemerný ročný prírastok obyvateľstva
rýchlo rastúca	nad 5 %
pomaly rastúca	3 - 5 %
stagnujúca	-2 - +2 %
regresívna	pod -2 %

Údaje o vekovej štruktúre obyvateľstva sú hodnotené v troch základných vekových skupinách:
- predproduktívny vek 0 -14 rokov,
- produktívny vek muži 15 - 59 rokov, ženy 15 – 54 rokov,
- poproduktívny vek muži 60 a viac rokov, ženy 55 a viac rokov

Prognóza demografického vývoja za okres Sobrance a za Košický kraj.

Okres Sobrance:
2006 - 2010 úbytok ..... - 222 obyvateľov
2010 - 2015 úbytok ..... - 204 obyvateľov
2015 - 2020 úbytok . ..... - 155 obyvateľov
2020 – 2025 úbytok ..... - 195 obyvateľov
2006 – 2025 úbytok spolu (-3,33%) ..... - 776 obyvateľov

Košický kraj:

2006 - 2010 prírastok..... 7 972 obyvateľov
2010 - 2015 prírastok..... 8 375 obyvateľov
2015 - 2020 prírastok ..... 4 836 obyvateľov
2020 – 2025 prírastok ..... 551 obyvateľov
2006 -2025 prírastok spolu (+2,8%) ..... 21 734 obyvateľov

Dosiahnuté hodnoty indexu vitality charakterizujú populáciu ako regresívnu (ubúdajúcu).

Predpokladaný nárast počtu obyvateľov v jednotlivých obciach vychádza okrem prirodzeného prírastku i z ponuky stavebných pozemkov z blízkeho okolia, najmä z mesta Sobrance. Okrem polohy v urbanizačnom priestore mesta Sobrance pozitívny vplyv na nárast počtu obyvateľov prisťahovaním môže mať i poloha na východoslovenskej rozvojovej osi prvého stupňa: Košice – Sečovce – Michalovce – Sobrance – hranica UR, Pre výpočet predpokladaného počtu obyvateľov sa vychádzalo z dvoch hľadísk:
- globálne z priemerného medziročného prírastku 0,4 %, pri návrhovom období 25 rokov je to 10%.

V obci Úbrež K 31.12.2021 žilo v obci 1045 obyvateľov, čo predstavuje 4,66 % z počtu obyvateľov okresu Sobrance. Celková rozloha katastrálneho územia obce je 1 741,86 ha, priemerná hustota osídlenia 37 obyvateľov na 1 km^2.

Podľa dynamiky vývoja pohybu obyvateľstva v obci Úbrež dochádza v rokov 1980 až 2021 k výraznému poklesu počtu obyvateľov, kde medziročný prírastok dosiahol hodnotu - 1,44 %. V druhej dekáde sledovaného časového obdobia nastal pozitívny obrat vo vývoji, kde pribudlo + 63 osôb. Aj po tomto období sú zaznamenané nižšie kladné prírastky počtu obyvateľov. Priemerný ročný prírastok dosahoval hodnoty od - 1,44 % do + 1,09 %, čo zaradilo obec do kategórie stagnujúceho sídla. Takáto tendencia vývoja je vo všeobecnosti v súlade s dlhodobou prognózou vývoja obyvateľstva v Slovenskej republike („Prognóza vývoja obyvateľov v okresoch SR do roku 2025“, Bratislava, INFOSTAT, 2004)

Podľa vývoja vekovej štruktúry (predproduktívne, produktívne, poproduktívne obyvateľstvo) možno konštatovať, že v obci Úbrež v roku 2021 výrazne prevláda poproduktívna zložka populácie, čo môže byť príčinou starnutia obyvateľstva a úbytku počtu obyvateľov (- 109). Po roku 1991 dochádza postupne k priaznivejšiemu rozloženiu vekovej štruktúry. Dosiahnuté hodnoty indexu vitality v rokoch 1991 až 2021 charakterizujú populáciu ako regresívnu (ubúdajúcu).

(Zdroj : www.statistics.sk)

III.3.2. PODNIKATEĽSKÉ AKTIVITY

V obci Úbrež sa v rámci základnej vybavenosti nachádzajú objekty maloobchodnej siete a služieb v súkromnom vlastníctve. Ich počet a kapacita poskytovaných služieb je závislá od momentálnej ekonomickej úspešnosti jednotlivých majiteľov a kúpyschopnosti miestneho obyvateľstva.
V obci je zriadených niekoľko predajní potravinárskeho tovaru, predajňa so zmiešaným tovarom, pohostinstvo, 1 predajňa nepotravinárskeho tovaru a iné.

Ostatné podnikateľské aktivity súkromných podnikateľov sa sústreďujú mimo katastrálne územie obce Úbrež alebo v jednotlivých zariadení, ktoré sa nachádzajú mimo obce.

ZDRAVOTNÍCTVO
Zdravotná starostlivosť o obyvateľov na území obce je dobre riešená. V obci sa nachádza neštátne zdravotné zariadenie – ambulancia praktického lekára v zložení 1 lekár a 1 sestra. Priamo v obci sa lekáreň nenachádza. Ostatne zdravotnícke zariadenia sa nachádzajú mimo k.ú. obce.

ŠPORT
Dominantou športu v obci Úbrež je futbal. K tomuto účelu je prispôsobená aj plocha športovej vybavenosti v obci. V obci sa nachádza futbalové ihrisko s tribúnou šatňami a soc. zariadeniami o rozlohe 0,6 ha, ktoré je situované v severnej časti obce. V areály základnej školy sa nachádza ešte telocvičňa, ktorú je možno využívať ako multifunkčné športové zariadenie.

KULTÚRA
Kultúra v obci je samozrejmou a nevyhnutnou podmienkou ponuky kultúrno-spoločenského vyžitia sa vlastných obyvateľov, ale aj prejavom cielenej kultúrnej ponuky širšej návštevníckej verejnosti danej obce. Je prejavom a symptómom spoločenskej úrovne a kultúrnej vyspelosti daného sídla a regiónu.
V obci sa nachádza kultúrny dom s podlahovou plochou 550 m^2 a max. obsadenosťou 150 miest na sedenie.
Kultúra v súčasnej recesii spoločnosti prežíva vo veľmi skromných podmienkach z dôvodov nutnosti prvoradého riešenia základných sociálnych potrieb obyvateľov a minimalizácii výdavkov na kultúru.
Markantne sa táto situácia prejavuje v podmienkach vidieka, kde sa programové voľby obmedzujú len na miestne ľudové a ochotnícke predstavenia a často iba na príležitostné spoločenské podujatia (svadby, hostiny, kary, a pod.). Návštevnosť zariadenia kultúry závisí od viacerých faktorov.

III.3.3. INFRAŠTRUKTÚRA

III.3.3.1. CESTNÁ DOPRAVA
Pôvodná sieť európskych ciest „E“ (AGR Ženeva 1975) stanovila trasy medzinárodných cestných ťahov: hlavných, medziľahlých a doplnkových (odklonových) spojovacích.

Územím Košického kraja prechádzajú medzinárodné cestné ťahy:

- Hlavná európska cesta E50 (D1, I/50, I/68) v trase: hranica VÚC Prešovského kraja/ VÚC Košického kraja – Košice - Michalovce – štátna hranica SR/UA.

- Vedľajšia európska cesta E71 (I/68) v trase: Košice – Milhosť – št. hranica SR/MR.

- Doplnková európska cesta E571 (I/50) v trase: hranica VÚC Banskobystrického kraja/VÚC Košického kraja – Rožňava – Košice.

Sieť transeurópskych magistrál „TEM“ (Transeuropean Mororway – Rím 1991) na území SR obsahuje sedem úsekov „E“ ciest zoskupených do ťahov TEM 1 až TEM 7.

Územím Košického kraja prechádzajú trasy:
TEM 4 (D1, I/50) v trase ciest D1, I/50: hranica VÚC Prešovského kraja/VÚC Košického kraja – Košice – Michalovce – št. hranica SR/UA.
TEM 6 (I/50, I/68) v trase: Košice – štátna hranica SR/MR.

Poznámka: Cesta E 571 (I/50) v úseku: hranica Banskobystrického VÚC/ VÚC Košického kraja – Rožňava – Košice nie je zaradená do siete transeurópskych magistrál.
Stredoeurópske Multimodálne koridory „TINA“ zasahujúce územie SR sú:
- Koridor 4 : Berlín – Drážďany – Praha – Budapest – Istanbul
- Koridor 5a : Bratislava – Žilina – Košice – Vyšné Nemecké – Užhorod
- Koridor 6 : Gdansk – Katowice – Žilina

Koridory doplnkovej siete „TINA“ – na území SR ju tvoria dva severo - južné ťahy:
• Východný koridor: Rzeszow – Vyšný Komárnik – Prešov – Košice – Miskolc.

Základom hlavných koridorov na území SR sú diaľničné ťahy D1, D2, D3, D4.

Najvýraznejší je diaľničný ťah D1 v úseku: Bratislava – Trenčín – Žilina – Poprad – Prešov – Košice – Michalovce – štátna hranica SR/UA a je v celej svojej dĺžke súčasťou transeurópskeho multimodálneho koridoru 5a.

Koridory doplnkovej siete TINA sú na území SR zabezpečené cestnými komunikáciami s nadštandardným jazdným komfortom ako cesty s obmedzeným prístupom, ktoré tvorí sieť diaľničná doplnená o sieť rýchlostných ciest R1 až R6. Táto je navrhnutá v zmysle uznesení vlády SR č. 162/2001 „Novým projektom výstavby.

R2: štátna hranica ČR/SR Drietomá – Trenčín – Žiar nad Hronom – Zvolen – Lučenec – Rimavská Sobota – Rožňava – Košice.
R4: štátna hranica MR/SR – Milhosť – Košice – (peáž s trasou D1) – Prešov – Svidník – Vyšný Komárnik, štátna hranica SR/PR.

Plánovaná trasa diaľnice D1 je navrhovaná v základnej kategórii D-26,5/120 a na úseku Poprad – Prešov – Budimír vedie územím Prešovského kraja. I keď prakticky len tanguje územie Košického kraja, dopravne aj priestorovo podstatne ovplyvňuje rozvoj cestnej siete severnej časti okresov Spišská Nová Ves a Gelnica – teda osídlenie v údolí rieky Hornád.

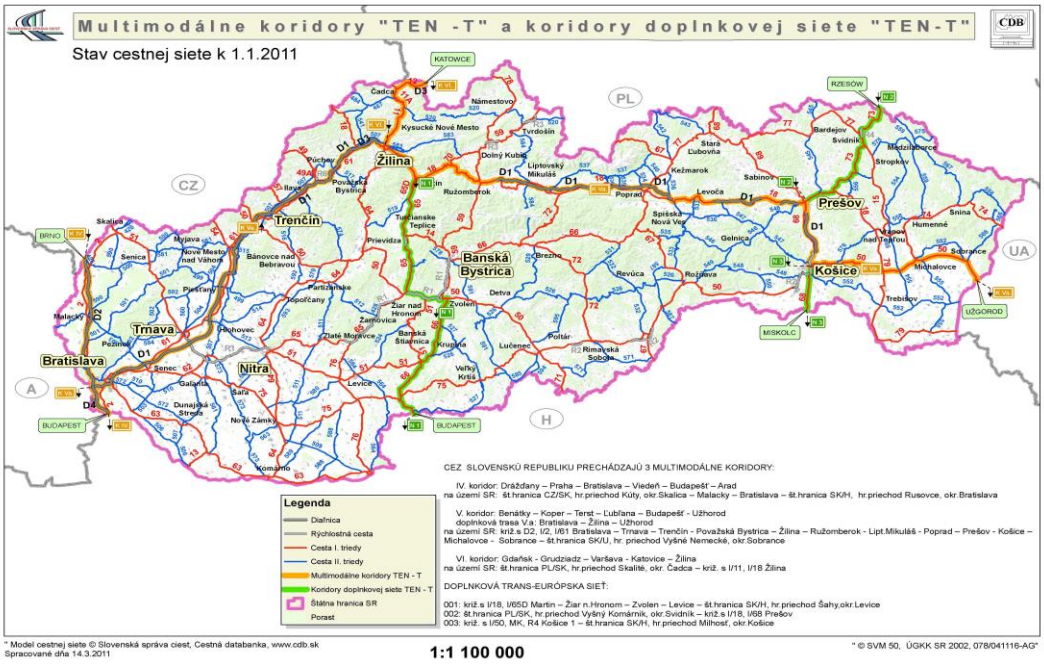
Vybudovaný úsek diaľnice D1 Prešov – Košice do územia Košického kraja vchádza na napojovacom uzle severného diaľničného privádzača pri obci Budimír. Plánovaná trasa sa navrhuje v pokračovaní južným smerom v údolí rieky Torysa a ďalej východným smerom súbežne s cestou I. triedy č. 50 po úsekoch:

• Budimír – Bidovce dl. 13,7 km, uzly: Košické Olšany, Bidovce a rýchlostný privádzač Košice,
• Bidovce – Dargov, dl. 12,95 km, uzly: Dargov, Sečovce,
• Dargov – Michalovce západ, dl. 14,67 km, uzly: Hriadky (Trebišov), Michalovce západ (Humenné),
• Michalovce západ – štátna hranica SR/UA dl. 42,51 km, uzly: Michalovce východ (V.Kapušany), Sobrance, Storož a privádzač Záhor – Vyšné Nemecké.

Osobitné úseky cestných diaľničných privádzačov sa navrhujú:
• Pre mesto Košice tzv. druhý „východný“ privádzač v úseku Košické Olšany – Sady nad Torysou, križovatka Prešovská cesta – Sečovská cesta mimo mestskej časti Košická Nová Ves. V ďalekom výhľade sa ponecháva územná rezerva pre privádzač Južné nábrežie – Vyšné Opátske – Košická Polianka (napojenie na trasu rýchlostnej komunikácie R2).

<u>Základná komunikačná sieť a ostatné významné cestné trasy</u>
Táto cestná sieť hierarchicky nadväzuje na nadradené medzinárodné cesty a funkčne tvorí základ vnútro regionálnej (medzi okresnej) cestnej siete v okrese Košice I.-IV. Je to tzv. základný komunikačný systém (ZÁKOS), ktorý je stabilizovaný v podrobnejšom riešení ÚPD a Generelom dopravy mesta.

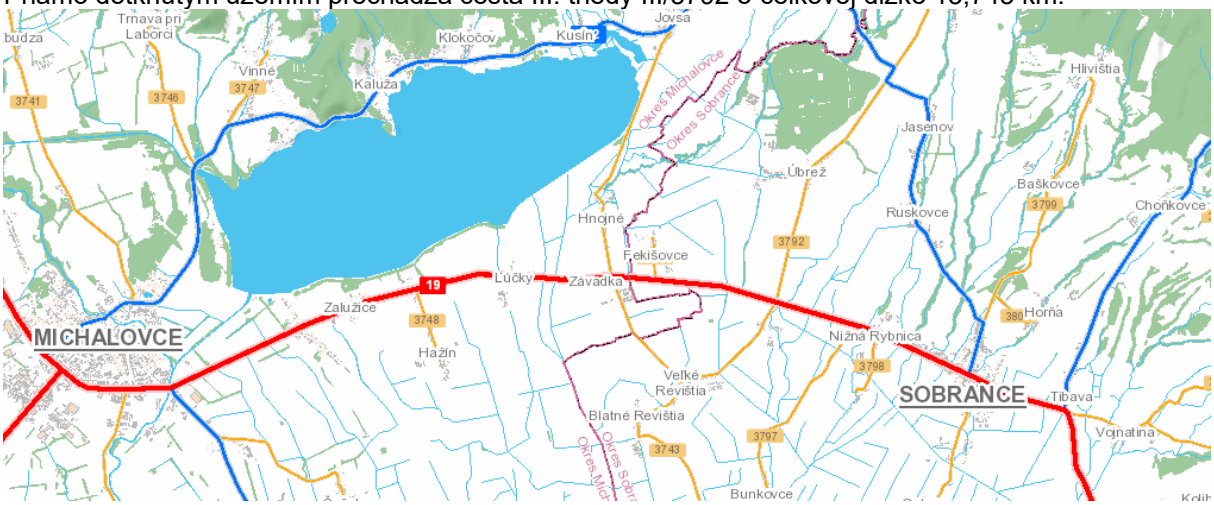
V celokrajskom meradle základnú komunikačnú sieť tvoria ďalej cesty I. triedy ako cestné ťahy zabezpečujúce medziregionálne (medzikrajské) dopravné vzťahy, tiež medzinárodné (prihraničné) nadväznosti s úsekmi rýchlostných komunikácií a vybrané úseky ciest II. triedy.

Obr. 23 Multimodálne cestné koridory
(Zdroj : www.cdb.sk)

Obec Úbrež sa nachádza na rozhraní dvoch okresov – okres Michalovce a okres Sobrance. Okresné mestá spája cesta I. triedy I/19 o celkovej dĺžke 21,383 km. Táto cesta končí na hraničnom priechode Vyšné Nemecké.

Priamo dotknutým územím prechádza cesta III. triedy III/3792 o celkovej dĺžke 13,745 km.

Obr. 24 Cestná sieť
(Zdroj : www.cdb.sk)

III.3.3.2. ŽELEZNIČNÁ DOPRAVA

Na území kraja sú tieto železničné trate medzinárodného a celoštátneho významu:

- štátna hranica s UR – Čierna nad Tisou – Košice – Žilina ako súčasť európskeho koridoru č.V (západo-východný tranzitný koridor), zaradená do dohody AGTC a AGC ako trasa CE 40
- štátna hranica s MR – Čaňa – Košice – Kysak – Prešov – Plaveč – štátna hranica s PR ako súčasť európskeho železničného koridoru č. IX (severo-južný tranzitný koridor), zaradená do dohody AGTC ako trasa C 30/1
- Košice – Zvolen – Palárikovo, pripravovaná na zaradenie do dohody AGTC
- širokorozchodná koľajová železnica UA – hranice SR – Maťovce – areál spoločnosti US Steel

Železničná širokorozchodná trať štátna hranica s UR – Maťovce - Haniska pri Košiciach je jednokoľajová a elektrifikovaná. V celej dĺžke je na území kraja. Trať je využívaná len pre nákladnú dopravu a to v rozhodujúcej miere pre dovoz surovín zo štátov SNŠ. Jej výhľadové vyššie využitie pre vývoz tovarov sa dá predpokladať ako dôsledok rozvoja voľného colného pásma v lokalite Bočiar a Interportu v rovnakej lokalite. Na trati je potrebná modernizácia zabezpečovacieho zariadenia.

Obr. 25 Multimodálne železničné koridory
(Zdroj : www.cdb.sk)

III.3.3.3. LETECKÁ DOPRAVA

Letisko Košice je medzinárodným letiskom v Košiciach a druhým najväčším letiskom na Slovensku (po letisku Milana Rastislava Štefánika v Bratislave).
Nachádza sa v mestskej časti Barca 6 km na juh od centra mesta v nadmorskej výške 230 m n. m. Rozloha letiska je 3,5 km².

III.3.3.4. ZÁSOBOVANIE PITNOU VODOU

V obci Úbrež je vybudovaný samostatný verejný vodovod, v majetku obce, v správe VVS, a.s. (na základe zmluvných vzťahov prevádzkuje VVS Závod Michalovce). Pitná voda pre vodovod je zabezpečená z vodných zdrojov v lokalite Vihorlat- Popričný (ktoré slúžia aj pre SV Michalovce), napojením na jestvujúci prívod vody do vodojemu Poruba pod Vihorlatom. Na privádzacom potrubí je zriadená vodovodná šachta s odbočkou do vodojemu Úbrež 250 m^3, kde je zabezpečovaná potrebná akumulácia.
Vodojem je situovaný cca 1900 m od obce severovýchodným smerom pri lese Karná. Do vodojemu je vybudované potrubie PVC DN/OD 160 mm. Z vodojemu je pitná voda dopravovaná zásobovacím potrubím PVC DN/OD 160 mm, v celkovej dĺžke 1950 m až k spotrebiteľom. Celkove je pre spotrebiteľov vybudované 4,0 km vodovodných potrubí, vrátane privádzacích, zásobovacích a rozvádzacích potrubí. V roku 2005 bolo z celkového počtu obyvateľov 651, napojených na vodovod 40 obyvateľov.
Rozvodná sieť je vybavená protipožiarnymi hydrantmi, ktoré sa využívajú aj na odkaľovanie a odvzdušňovanie potrubných úsekov.
Potrebná akumulácia podľa STN 63 66 50 – Vodojemy čl. 14 má byť 60 – 100% maximálnej dennej potreby vody Q_{max}. - Výhľadová maximálna denná potreba Q_m bude 230 m^3 - Minimálna potrebná akumulácia V_{min} = 230 x 0,6 = 138 m^3 je bilancovaná v obsahu vodojemu 200 m^3. Maximálnu dennú potrebu vody o množstve 230 m^3 zabezpečí vodojem 200 m^3 v obci Úbrež, ktorý aj v súčasnosti zabezpečuje potrebné množstvo vody.

III.3.3.5. ODVÁDZANIE A ČISTENIE ODPADOVÝCH VÔD

Obec Úbrež nemá v súčasnosti vybudovanú kanalizáciu. Rodinné domy sú vybavené žumpami. V starších domoch sa vyskytujú aj suché latríny. Domové žumpy, sú vo väčšine prípadov z technického hľadiska nevyhovujúce, čím sa ohrozujú priesakom spodné vody. Dažďové vody sa zbierajú v cestných rigoloch a z nich jarkami a stružkami stekajú do miestnych potokov a odvodňovacích rigolov.
Zo žúmp a septikov sa vyhnité splašky odvážajú na ČOV vo vlastníctve VVS a.s. – závod Michalovce.

III.3.3.6. ZÁSOBOVANIE ELEKTRICKOU ENERGIOU

Obec je zásobované elektrickou energiou z elektrickej stanice 35/22 kV Sobrance s inštalovaným transformátorom o výkone 10 MVA. Alternatívne je možné obec zásobovať z elektrickej stanice 110/22 kV Michalovce s inštalovanými transformátormi o výkone 2x40 MVA a 1x25 MVA.

Pre napájanie odberných elektrických zariadení na území a v kat. území obce sú využívané ako zdroje el. energie transformačné stanice primárne napájané 22 kV VN prípojkami z VN vedenia č. 216 a 250.

Z distribučných transformačných staníc sa na území obce Úbrež nachádzajú dve trafostanice vo vlastníctve VSE a dve cudzie. Obidve TS VSE sú funkčné s inštalovaným výkonom 160, 400 kVA.V obci Úbrež sa nachádzajú nasledovné trafostanice.

Obec	Označenie TS	Umiestnenie TS	Jestvujúci výkon trafa	Vlastník
Úbrež	TS 1/313	Stožiarová PTS	160 kVA	V
	TS 2/312	bet. stĺp. typ C/2	400 kVA	V
	TS 3/813	bet. stĺp. typ C/2	160 kVA	C
	TS 4/814	bet. stĺp. typ C/2	160 kVA	C

III.3.3.7. ZÁSOBOVANIE PLYNOM A TEPLOM

Obec Úbrež je plynofikovaná. V súčasnosti sú v obci vybudované plynárenské zariadenia pre dodávku a prepravu zemného plynu, ktoré zabezpečujú jeho využitie pre vykurovanie, ohrev teplej vody a varenie v objektoch rodinných domov a v objektoch občianskej vybavenosti.

Obec Úbrež je napojená na zokruhované regulačné stanice plynu, ktoré sa nachádzajú v obci Úbrež RS 5 000 - 2/2/1 – 440, v meste Sobrance RS 3 000 - 2/2/ - 440 a RS 1 200 - 2/1 - 440 , na Zemplínskej Šírave RS 3 000 - 2/1 – 440 , v obci Fekišovce 1 200 - 2/1 – 440 a v obci Vysoká nad Uhom RS 3 000-2/2 - 440. Z týchto RS sú napojené aj ďalšie obce okresu Michalovce a Sobrance.
Regulačná stanica plynu sú napojené na VTL distribučné plynovody o prevádzkovom tlaku, PN 4 MPa. Z regulačných staníc plynu sú STL rozvodmi plynu o prevádzkovom tlaku 300 kPa a v samotných obciach aj NTL rozvodmi o prevádzkovom tlaku 2,1 kPa zásobovaní odberatelia zemného plynu v obciach Úbrež, Jasenov a Ruskovce.
Zásobovanie plynom pre odbery vykurovania, prípravu teplej úžitkovej vody a varenie je zabezpečené na 80 %. Tie domácnosti, ktoré nie sú napojené na zemný plyn, používajú na kúrenie a ohrev teplej vody tuhé palivo – prevažne drevo resp. biomasu.
Správu plynových rozvodov a zariadení na území jednotlivých obci zabezpečuje: Slovenský plynárenský priemysel - distribúcia a.s. Bratislava RC Východ Košice, LC Michalovce.

III.3.4. REKREÁCIA A CESTOVNÝ RUCH

Územie Košického kraja má bohatý rekreačný potenciál. Tvorí ho zachovalé prírodné prostredie, prírodné atraktivity (jaskyne) a rozsiahle kultúrne dedičstvo.
Poloha kraja, ktorý hraničí s dvoma susednými štátmi umožňuje zapojiť kraj do medzinárodného cestovného ruchu. Atraktívne prírodné prostredie reprezentujú Národné parky Slovenský raj a Slovenský kras, CHKO Latorica, pohoria CHKO Vihorlat, Volovské vrchy, Čierna hora, Slanské vrchy, Milič, ktoré sú pripravované na vyhlásenie za CHKO a Zemplínske vrchy.

Prírodné atraktivity predstavuje Dobšinská ľadová jaskyňa, krasové jaskyne Domica, Stratená, Gombasek a Jasov, Ochtínska aragonitová jaskyňa, prírodné útvary Slovenského raja, vodné plochy Palcmanská Maša, Zemplínska Šírava a Morské oko. Kaštieľ v Betliari, mauzóleum a hrad Krásna Hôrka, Spišský hrad, Dobšinská ľadová jaskyňa a Zemplínska Šírava patria medzi najnavštevovanejšie objekty a atraktivity turizmu na území Slovenska.

Základná koncepcia riešenia turizmu:
a) rekreačné územné celky
b) kultúrno – historické územné celky
c) rekreačné záujmové územie miest (prímestská rekreácia),
d) rekreačné územia pre vidiecku turistiku

Rekreačné územné celky (ďalej RÚC) sú vymedzené, súvislé časti riešeného územia kraja s totožnými, alebo podobnými prírodnými, historickými, územno-technickými a civilizačnými predpokladmi a podmienkami pre rozvoj turizmu a rekreácie.

Širšieho územia mesta Košice a okresu Košice – okolie sa dotýkajú tieto RÚC:
III RÚC Slovenský kras (okresy Rožňava a Košice –okolie)
IV. RÚC Volovské vrchy (okresy Košice – okolie, Sp. Nová Ves a Gelnica)
V. RÚC Hornádska kotlina (okresy Košice I-IV a Košice - okolie)
VI. RÚC Slanské vrchy (okresy Košice – okolie a Trebišov)
VII. RÚC Vihorlatské vrchy (okres Michalovce a Sobrance)

III.3.5. KULTÚRNO-HISTORICKÉ HODNOTY

Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1337, keď si jedna vetva šľachticov z Michaloviec rozdelila časť dedín panstva Michalovce a deľba sa vzťahovala aj na dedinu Úbrež. Názov dediny Jezenew seu Obres svedčí o tom, že úbrežské sídlisko vzniklo na mieste prv patriacom k pôvodnému chotáru Jasenova. Zložený názov sa vyskytuje len v písomnostiach zo 14. storočia. Jednoduchý názov Úbrež, pravda, vo viacerých maďarizovaných či pravopisných obmenách, sa vyskytuje od roku 1369 (Erbes, Vbres, Wbres, Obrys, Obres, Ubreš a od roku 1920 Úbrež). Názov obce korení v slovenskom slove breh a pôvodne ako chotárny názov označoval pozemky ležiace pri brehu potoka. Jeho tvar nepochybne svedčí o tom, že vznikol v slovenskom prostredí. Z uvedených poznatkov vyplýva, že Úbrež založili na majetku Jasenov pravdepodobne poddaní z Jasenova pred rokom 1337, možno už v 13.storočí.
Všetky podrobnosti o histórii obce Úbrež sú zverejnené na webovom sídle obce
https://www.obecubrez.sk/-historia-obce
a naša činnosť na Farme Úbrež – výkrm brojlerov, nemá žiadny významný vplyv na kultúrno-historické hodnoty obce Úbrež.

ZAMESTNANIE OBYVATEĽOV
Poľnohospodárstvo
Obyvatelia obce sa po stáročia zaoberali poľnohospodárstvom a prácou v lese.
Bohatá história obce vo vzťahu k poľnohospodárskej činnosti je taktiež podrobne opísaná na webovom sídle obce.
Región Zemplín, ktorého súčasťou je aj obec Úbrež je od začiatkov 19. storočia zmeraná na poľnohospodárstvo a pestovanie obilnín. Prvé družstvo v obci bolo založené v roku 1950.

DOLNÝ ZEMPLÍN tvoria okresy Sobrance, Trebišov a Michalovce. Región Dolného Zemplína susedí zo severu s Horným Zemplínom a zo západu s Košickým regiónom.
Jeho východná strana tvorí hranicu s Ukrajinou a južná strana zas hranicu s Maďarskou republikou. *Región Dolného Zemplína sa rozprestiera vo Východoslovenskej nížine v povodí riek Latorica, Bodrog, Ondava, Topľa a Laborec. Severnú časť regiónu obopínajú svojim horstvom Západné Karpaty, Vihorlatské vrchy s vyhliadkovým Sninským kameňom 1005 m n. m.*

DOLNÝ ZEMPLÍN
Región Dolný Zemplín sa nachádza na juhovýchode Slovenska. Na východe hraničí s Ukrajinou a na juhu s Maďarskom.
Tvoria ho okresy : Michalovce, Trebišov a Sobrance.
Od Horného Zemplína ho oddeľujú Vihorlatské vrchy a od Abova Slánske vrchy.

Remeslá Dolného Zemplína:
Medzi najrozšírenejšie remeslá patrili: kováčstvo, vinohradníctvo a hrnčiarstvo.
Charakteristická pre tento región je Pozdišovská keramika.
Spôsob stravovania Dolného Zemplína:
Keďže na tomto území bolo rozvinuté poľnohospodárstvo, ľudia sa živili tým, čo vypestovali na poliach. Boli to zväčša zemiaky, kapusta, cibuľa, koreňová zelenina.
Stravu spestrili párkrát do roka aj mäsom, ktoré si sami vyprodukovali. Domáce zvieratá však slúžili hlavne ako zdroj mlieka či vajec, keďže prevažovali kravy, sliepky, kačky či husi. Typické jedlo bolo varené pirohy z múky plnené slivkovým lekvárom.

História poľnohospodárstva má v Obci Úbrež teda naozaj bohatú históriu.
V roku 1984 začala prevádzka novovybudovaného veľkokapacitného komplexu na produkciu hydinového mäsa Východoslovenských hydinových závodov. Farma produkovala v 12 halách 1200 ton hydinového mäsa ročne, ktoré spracovávali v materskej firme v Michalovciach a zamestnávala 45 ľudí. V rokoch 1993-95 bola farma prenajatá. Od roku 1995 do roku 2000 bola mimo prevádzky strážená súkromnou strážnou službou. Po zrušení stráženia komplexu k 1. septembru 2000 bol za štyri mesiace do Vianoc celý komplex v zostatkovej hodnote desiatok miliónov korún rozkradnutý a zrovnaný so zemou.
Moderná farma a smutná história.

V roku 1965 po prvý krát v obci zarodil vinohrad, zo 7 hektárov sa obralo 15,4 tony hrozna. Vysadilo sa ďalších 5 hektárov viniča.
V budove starej školy pod cintorínom boli liahne kurčiat, ktoré zásobovali kurčatami celý sobranecký a časť michalovského okresu. Liahne kurčiat boli v prevádzke do roku 1970. Činnosť JRD kulminovala, družstvo zamestnávalo 136 ľudí.

V roku 1968 Hydinárske združenie v Michalovciach prevzalo od JRD Úbrež produkciu vajec.
Firmy sa menili, od roku 1960 to bol ŠM Michalovce, od roku 1983 Slovosivo, od roku 1989 Poľnohospodársky výrobný a inžiniersky podnik Michalovce, od roku 1993 Agrozemp Michalovce, od roku 1995 súkromný prenájom firmou Agro-Pro, od 1998 Vanes Michalovce, produkcia vajec na farme však pretrvávala do súčasnosti.

História poľnohospodárstva je naozaj bohatá a podrobne opísaná na webovom sídle obce.
Tu by sme radi zdôraznili , že činnosť spoločnosti Chicken Meals s.r.o. nadväzuje na tradície obce a jej poľnohospodársku históriu chovu hydiny v obci.

III.4. SÚČASNÝ STAV KVALITY ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA, VRÁTANE ZDRAVIA

III.4.1. CELKOVÁ KVALITA ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA ČLOVEKA A SÚČASNÝ ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA

Prenikanie cudzorodých látok do prostredia a tým aj do potravinového reťazca, ktorý končí u človeka, spôsobilo v minulosti najmä nekoordinované a nesystémové vyčerpávanie a dobíjanie prírodných zdrojov, znečisťovanie ovzdušia, povrchových a podzemných vôd a pôdy a tiež dopravná záťaž so všetkými negatívnymi dôsledkami.
K zhoršovaniu životného prostredia prispievalo aj v krátkej minulosti neorganizované hromadenie priemyselných a komunálnych odpadov a celková zastaralosť technológií a infraštruktúry. Odlesňovanie, sceľovanie pozemkov a odvodnenie krajiny podmienili celkové narušenie funkčnosti a štruktúry krajiny s nepriaznivým dopadom na genofond a biodiverzitu.
Toto všetko ovplyvňuje v konečnom dôsledku najmä vek a zdravotný stav ľudskej populácie.

Stredná dĺžka života pri narodení, tzv. nádej na dožitie je základným ukazovateľom úrovne životných podmienok obyvateľstva a úmrtnostných pomerov.
Dnes možno konštatovať, že aktuálne znečisťovanie zložiek životného prostredia – najmä vôd a ovzdušia už zďaleka nedosahuje intenzitu spred 10 - 50 rokov.
Zlepšenie situácie naznačujú realizované alebo pripravované projekty v oblasti ochrany prírodných zdrojov, ochrany ovzdušia a zásobovania pitnou vodou, ktoré sa objavujú najmä v strategických dokumentoch územného plánovania.

Aktuálna environmentálna regionalizácia Slovenskej republiky diferencuje územie Slovenska do 5 stupňov z hľadiska stavu životného prostredia :
1. prostredie vysokej úrovne
2. prostredie vyhovujúce
3. prostredie mierne narušené
4. prostredie narušené
5. prostredie silne narušené

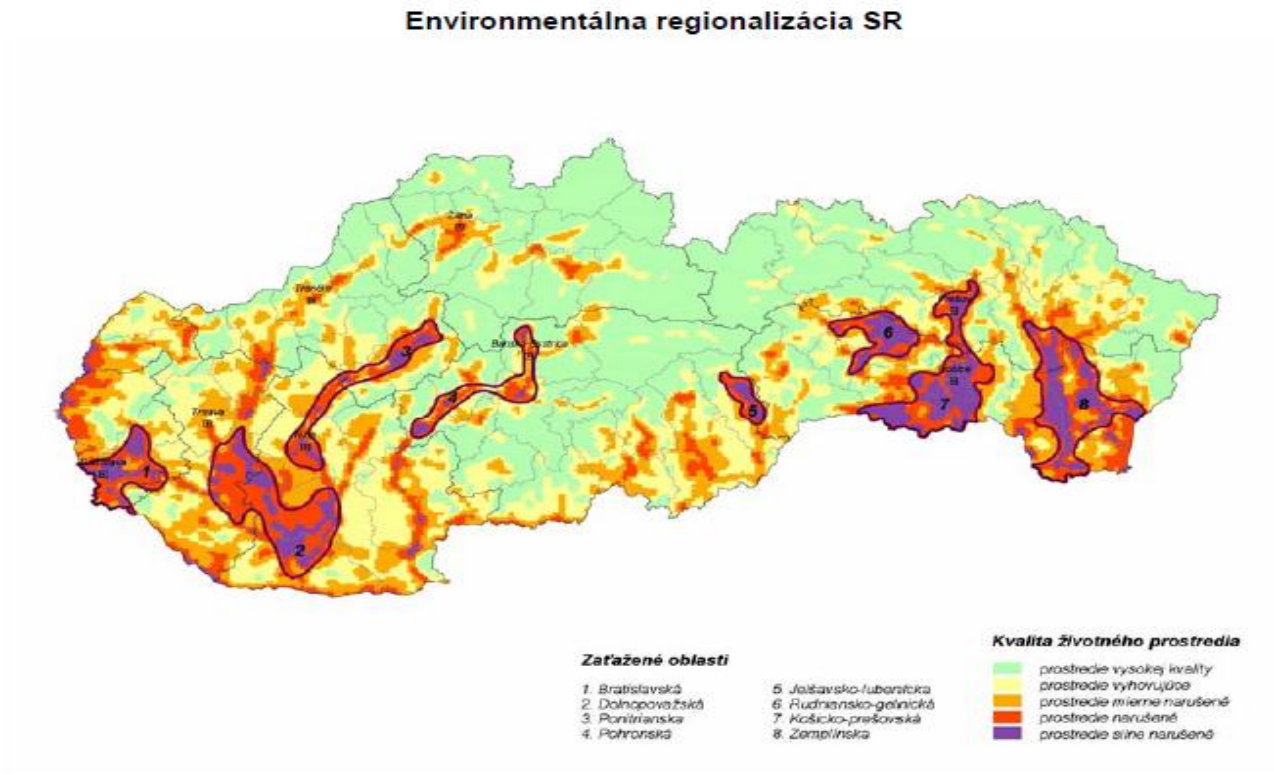
Problémy životného prostredia sa koncentrujú do niekoľkých oblastí.
Územia v 4. a 5. stupni narušenia stavu ŽP sa označujú ako ohrozené oblasti.

III.4.2. ENVIRONMENTÁLNA REGIONALIZÁCIA

Územie nesmie byť zaťažené ľudskou činnosťou nad mieru únosného zaťaženia. Prípustnú **mieru znečisťovania životného prostredia** určujú medzné hodnoty stanovené osobitnými predpismi; tieto hodnoty sa určia v súlade s dosiahnutým stavom poznania tak, aby sa neohrozovalo zdravie ľudí a aby sa neohrozili ďalšie živé organizmy a ostatné zložky životného prostredia (§ 11 zákona č. 17/1992 Zb. o životnom prostredí).
Regióny vykazujú rôzny stav zaťaženia jednotlivých zložiek životného prostredia v dôsledku antropogénnej činnosti a v rôznej miere sa v nich uplatňujú rizikové faktory, ktoré spätne limitujú kvalitu života.

Environmentálna regionalizácia je proces priestorového členenia krajiny, v ktorom sa podľa stanovených kritérií a vybraných súborov environmentálnych charakteristík vyčleňujú regióny s určitou kvalitou stavu alebo tendencie zmien životného prostredia.

Tieto regióny sú charakterizované kvalitou životného prostredia, stavom environmentálnych rizikových faktorov a opatreniami zameranými na ochranu životného prostredia. Jedným z finálnych výstupov je mapa hodnotiaca územie SR v 5 stupňoch kvality životného prostredia (od 1. stupňa - prostredie vysokej kvality po 5.stupeň - prostredie silne narušené), na základe ktorej sú identifikované environmentálne najviac **zaťažené oblasti**. Územia v 5. stupni predstavujú jadro jednotlivých zaťažených oblasti.

Obr. 26 Environmentálna regionalizácia
(zdroj : www.sazp.sk)

Perspektíva vývoja environmentálnej kvality

Na základe realizácie krátkodobých, strednodobých a dlhodobých cieľov Stratégie štátnej environmentálnej politiky z roku 1993 a ďalších parciálnych stratégií, koncepcií, programov a plánov postupne dochádzalo celkovo k zlepšovaniu kvality životného prostredia SR (tiež environmentálnej kvality v jednotlivých regiónoch) s úbytkom zaťažených oblastí z 9 až 11 na súčasných 7.
Hodnotenie tohto vývoja prezentuje najmä 22 správ o stave životného prostredia SR, ktoré podľa zákona č.17/1992 Zb. o životnom prostredí v znení neskorších predpisov každoročne vydáva MŽP SR a SAŽP. K zvýšeniu environmentálnej kvality viacerých regiónov SR a začatiu odstraňovania environmentálnych záťaží výrazne prispela realizácia Operačného programu životné prostredie na roky 2007 – 2013.
Ďalšie opatrenia prijaté v rokoch 2013 až 2016 nadväzne na 7. environmentálny akčný program EÚ (2013) s víziou EÚ do roku 2050 (Dobrý život v rámci možností našej planéty) vytvárajú predpoklady na pokračovanie tohto procesu. Ide najmä o novú Orientáciu, zásady, priority a hlavné úlohy starostlivosti o ŽP SR na roky 2014-2020 (koncepciu schválenú poradou ministra ŽP SR 28. marca 2013), ktorá uviedla 8 strategických cieľov, 10 zásad, 7 priorít a v rámci nich 85 hlavných úloh štátnej environmentálnej politiky. Koncepcia vytvorila ideový podklad pre Operačný program kvalita životného prostredia na obdobie 2014-2020 (OPKŽP), ktorý plánuje využiť zdroje (4,308 mld. Eur) na udržateľný rast - podporovanie ekologickejšieho a konkurencieschopnejšieho hospodárstva.

Tento rast konkretizuje viacerými potrebami, napríklad:
- podporovaním nakladania s odpadmi v súlade s hierarchiou odpadového hospodárstva;
- zabezpečovaním dobrého stavu vôd a bezpečnej pitnej vody;
- ochranou a obnovou biologickej diverzity najmä v rámci sústavy Natura 2000, ako aj podporou ekosystémových služieb;
- ochranou ovzdušia a zlepšením jeho kvality;
- sanáciou environmentálnych záťaží ako predpokladu opätovného využitia sanovaných lokalít;
- aktívnou adaptáciou na dôsledky zmeny klímy;
- ochranou pred povodňovými rizikami súvisiacimi so zmenou klímy, zabezpečením efektívneho hospodárenia s vodou a ekologických potrieb toku a ekosystémov, ako aj podporou obnovy

prirodzeného cyklu vody v krajine;
- zohľadňovaním povodňových rizík v územnom plánovaní a pri výstavbe;
- znižovaním rizík opustených úložísk ťažobného odpadu ich sanáciou;
- manažmentom mimoriadnych udalostí a rizík ovplyvnených zmenou klímy;
- znižovaním rizík súvisiacich so zosuvmi a ich sanáciou;
- znižovaním rizík súvisiacich so suchom a ním ovplyvneným deficitom zdrojov vody;
- zefektívnením intervencie zložiek integrovaného záchranného systému;
- podporou prechodu na energeticky efektívne nízkouhlíkové hospodárstvo vo všetkých sektoroch;
- podporou výroby a distribúcie energie z obnoviteľných zdrojov; - zlepšovaním energetickej efektívnosti.

K zlepšovanie stavu životného prostredia celkovo v SR, osobitne v jeho regiónoch so silne narušeným životným prostredím a v regiónoch, v ktorých sa ešte nachádzajú okrsky s narušeným až značne narušeným prostredím, by mali prispieť aj viaceré vládou SR schválené parciálne koncepčné dokumenty, napríklad:
- Aktualizovaná národná stratégia ochrany biodiverzity do roku 2020 (uznesenie vlády SR č.12/2014); - Stratégia adaptácie SR na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy (uznesenie vlády SR č.148/2014);
- Vodný plán Slovenska (uznesenie vlády SR č.6/2016).

Ďalším dokumentom je Environmentálna stratégia SR, ktorá sa premietla do programového vyhlásenia vlády SR (PVV SR) 2016 - 2020. Toto PVV SR bolo schválené uznesením č.141/2016. Národnú stratégiu trvalo udržateľného rozvoja, schválenú uznesením vlády SR č.971/2001 a uznesením NR SR č.1989/2002, by mala nahradiť nová stratégia trvalo udržateľného rozvoja, ktorá by zohľadnila ciele rozvojového programu OSN - Agenda 2030 a uplatnila globálne megatrendy (EEA,2015) na podmienky SR.
Dvadsaťročný vývoj, vynakladané finančné prostriedky a prijímané opatrenia vytvárajú v perspektíve do rokov 2025 až 2050 reálne predpoklady obmedzenia rozsahu až postupnej likvidácie všetkých regiónov so silne narušeným prostredím - zaťažených oblastí.
Sanáciou a rekultiváciou environmentálnych záťaží, racionálnejším využívaním prírodných zdrojov a odpadov ako druhotných surovín, elimináciou skládok, prevenciou a znižovaním environmentálnych rizík, ako aj realizáciou ďalších opatrení na zvyšovanie environmentálnej kvality - zlepšenie životného prostredia SR, možno predpokladať, že do roku 2050 bude obyvateľstvo Slovenska žiť len v regiónoch s nenarušeným a mierne narušeným prostredím.

zdroj informácie : enviroportál Environmentálna regionalizácia SR, perspektíva kvality regiónov

III.4.3. HORNINOVÉ PROSTREDIE A PÔDY

Ku kontaminácii horninového prostredia predchádza spravidla kontaminácia pôd a podzemných vôd. Problém kontaminácie spočíva v antropickom narušovaní prirodzených ustálených biogeochemických cyklov rizikových prvkov (najmä ťažkých kovov) a tiež vnášaní rôznych druhov chemikálií organického alebo anorganického pôvodu do zložiek životného prostredia. Antropogénna redistribúcia podmieňuje zvyšovanie koncentrácií rizikových látok až do takej miery, že sa stávajú pre živé systémy rizikové až toxické.
Hlavné zdroje kontaminácie sú imisné (intoxikácia z ovzdušia, nevhodná likvidácia odpadov) a neimisné vstupy (agrochemikálie, kaly ČOV, poľnohospodárska činnosť). Špecifickým lokálnym znečisťovateľom horninového prostredia môžu byť nelegálne skládky odpadu, ktoré nemajú technické vybavenie a umožňujú tak prienik rôznych znečisťujúcich látok do pôd.

Ďalej medzi zdroje, ktoré môžu prispievať k jeho znečisteniu patria:
znečistené odpadové vody z obcí, miestnych prevádzok, dopravy a poľnohospodárstva (poľnohospodárske dvory, skládky organických a anorganických hnojív, strojové stanice, silážne jamy, a pod.).
Plošným zdrojom znečistenia horninového prostredia bola hlavne v období socializmu veľkoplošná poľnohospodárska činnosť. Pri aplikácii vysokých dávok chemických prostriedkov (hnojenie, ničenie škodcov) mohli byť tieto látky splavované až do pôdneho substrátu a mobilita týchto rizikových látok bola závislá na prítomnosti podzemnej vody a usporiadaní priepustných a nepriepustných vrstiev.

Osobitnú kategóriu možného znečistenia horninového prostredia predstavujú tzv. staré environmentálne záťaže lokalizované prevažne v starých priemyselných areáloch, kde dlhodobou činnosťou mohlo dôjsť (podľa povahy a miery rizika výroby) ku kontaminácii podloží týchto areálov.
Monitorovanie a hodnotenie kontaminácie pôd je súčasťou Čiastkového monitorovacieho systému „Pôda“.

III.4.4. VODA – POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY

Povrchové toky Slovenska, monitorované v rámci štátneho monitoringu, patria vo všeobecnosti k znečisteným až veľmi silne znečisteným tokom.
Zdroje znečistenia, ktoré negatívne ovplyvňujú akosť povrchových vôd sa rozdeľujú podľa ich charakteru a pôsobenia na dve kategórie:

- ***bodové zdroje znečistenia*** - majú sústredené vypúšťanie odpadových vôd do recipientov. Pri týchto zdrojoch znečistenia je možná identifikácia pôvodcu, určenie jeho základných charakteristík ako režim vypúšťania, množstvo a akosť vypúšťaných vôd v časových reláciách, atď.

- ***plošné zdroje znečistenia*** - podľa ich pôvodu pôsobia trvalo, alebo občas a ich veľkosť a vplyv na akosť vôd je podmienená ešte celým radom spolupôsobiacich faktorov.

Zdrojmi plošného znečistenia sú predovšetkým poľnohospodárstvo, skládky a odkaliská, splachy zo spevnených plôch, splachy z komunikácií a železníc, znečistené zrážkové vody, znečistené závlahové vody.

Okrem týchto zdrojov plošného znečistenia sa na kontaminácii vôd významnou mierou podieľajú i tzv. difúzne priestorové.

- ***rozptýlené bodové zdroje znečistenia***, ktoré nie sú zahrnuté medzi evidované zdroje znečistenia.

Na rozdiel od pomerne ľahko identifikovateľných, lokalizovateľných a merateľných bodových zdrojov znečistenia priemyselnej a komunálnej povahy sú plošné a difúzne zdroje znečistenia menej adresné, evidenčne náročnejšie a problematicky merateľné.

Kvalita povrchových vôd je na Slovensku hodnotená na základe sumarizácie výsledkov klasifikácie v zmysle STN 75 7221 „Kvalita vody - Klasifikácia kvality povrchových vôd“, ktorá kvalitu vody hodnotí v 8 skupinách ukazovateľov a s použitím sústavy medzných hodnôt zaraďuje vody podľa ich kvality do piatich tried :
(I. trieda - veľmi čistá voda až V. trieda – veľmi silno znečistená voda, pričom ako priaznivá kvalita vody je považovaná úroveň I., II., a III. triedy kvality).

(Zdroj : SHMÚ)

Z hydrologického hľadiska patrí dotknuté územie do čiastkového povodia Bodrogu (číslo hydrologického poradia povodia 4-30), základného povodia Laborec od ústia Uhu po ústie do Latorice a Latorica od ústia Laborca po Sútok s Ondavou (číslo hydrologického poradia 4-30-07) aj keď záujmové územie je odvodňované potokom Úbrež. Hydrologické pomery povodia sú veľmi nevyrovnané.

V povrchových vodách Východoslovenskej nížiny je badateľný nižší obsah rozpustených látok, čo možno interpretovať ako vplyv podielu povrchového odtoku v povodiach, prípadne priameho vplyvu zrážok na povrchové toky. Vo všeobecnosti povrchové vody Východoslovenskej nížiny obsahujú vyšší podiel Fe, Mn,NH_4^+, $CHSK_{Mn}$ a naopak nižší podiel K+ a NO_{3-} zložiek. Povrchové vody sa ďalej vyznačujú posunom pH do alkalickej oblasti a celkovo vyšším podielom rozpusteného kyslíka.

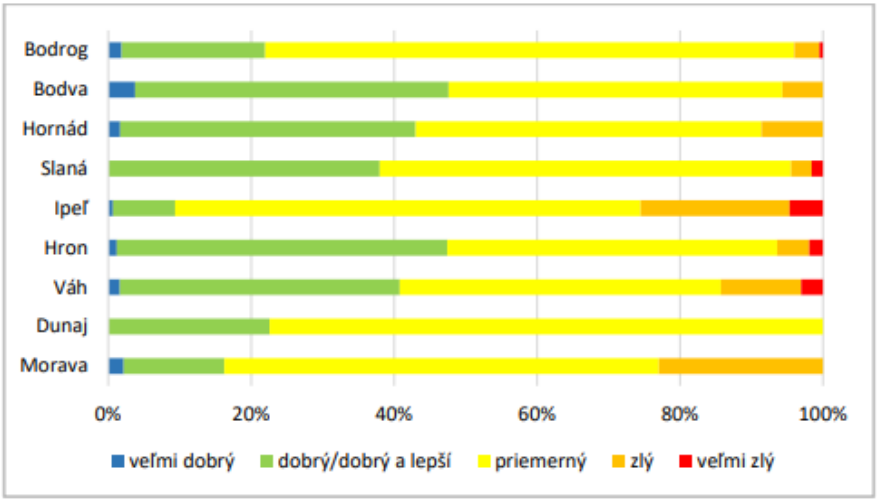
Povrchové vody podľa zastúpenia prevládajúcich iónov je možne charakterizovať ako Ca^{2+} (menej Na^+, Mg^{2+}) – HCO -(menej SO_2-, Cl^-) vody. Jedným z významných tokov v povodí Bodrogu je Laborec.

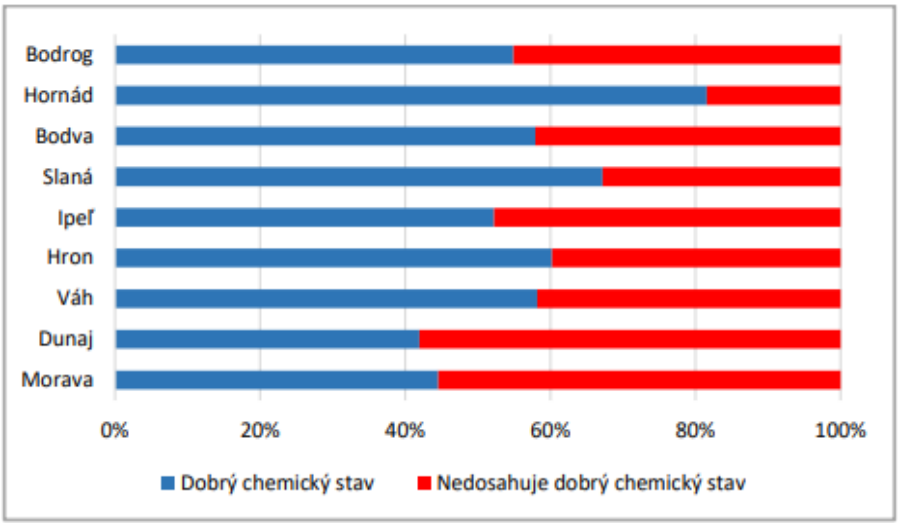
Priteká na územie kraja so znečistenou vodou, hlavne čo sa týka mikrobiologických ukazovateľov. V dvoch monitorovaných miestach - v Petrovciach a v Ižkovciach bolo zaznamenané prekročenie limitu len pre (N-NO_2). V Petrovciach sa nachádza rozdeľovací objekt, ktorý slúži na zabezpečenie prítoku vody do vodnej nádrže Zemplínska šírava.

Strážsky kanál odvádza vody z povrchového odtoku z Chemka Strážske, pretekajúce cez havarijnú akumulačnú nádrž, a tiež vody z mestskej ČOV Strážske. Monitorované miesto Ižkovce je situované pod Elektrárňou vo Vojanoch a v povodí nad týmto monitorovacím miestom sa nachádza aj mesto Michalovce.
Hlavným environmentálnym cieľom pre útvary povrchových vôd je v zmysle zákona č. 364/2004 Z. z. o vodách v znení neskorších predpisov dosiahnuť dobrý stav do r. 2015, resp. najneskôr do r. 2027 opatreniami, ktoré zabezpečia ich ochranu, zlepšovanie, obnovovanie stavu útvarov povrchových vôd a zabránia zhoršovaniu ich súčasného stavu.

Dosiahnuť dobrý ekologický potenciál a dobrý chemický stav umelých vodných útvarov a výrazne zmenených vodných útvarov opatreniami, ktoré zabezpečia ich ochranu a zlepšenie súčasného stavu, zabezpečiť postupné znižovanie znečistenia škodlivými látkami a postupne obmedzovať vypúšťanie obzvlášť škodlivých látok až do skončenia ich vypúšťania. Hodnotenie stavu povrchových vôd sa vykonáva v zmysle § 4 uvedeného zákona a je založené na hodnotení ich ekologického stavu, resp. ekologického potenciálu a chemického stavu. Základom hodnotenia chemického stavu útvarov povrchových vôd sú špecifické znečisťujúce látky, ktoré sú definované ako znečistenie spôsobené prioritnými látkami. Pri ich hodnotení sa uplatňujú environmentálne normy kvality(ENK) v súlade so smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2008/105/ES.

Posledné hodnotenie chemického stavu v jednotlivých povodiach sa hodnotilo v roku 2020. Hodnotenie sa vykonáva z celoplošného hľadiska teda na celom povodí. Z hľadiska hodnotenia ekologického stavu a ekologického potenciálu možno konštatovať, že na Bodrogu je priemerný a dobrý stav kvality povrchových vôd. Tento stav prevláda v 96%, zvyšných 4% tvorí zlý a veľmi zlý potenciál.

Zdroj : Hodnotenie stavu útvaru povrchových vôd

Takéto hodnotenie stavu povrchových vôd z hľadiska navrhovaného zámeru nemá veľkú výpovednú hodnotu. Hodnotí len celkovo ekologický stav, ekologický potenciál a chemický potenciál v povodí Bodrogu.

Prioritou pre dosiahnutie dobrého stavu vôd by malo byť obmedzovanie a používanie „prioritných látok“, ktoré sú stanovené v prílohe č.1, ZOZNAM II, zákona o vodách č.364/2004 Z.z..
Navrhovaný zámer nemá vplyv na kvalitu povrchových vôd, vzhľadom k tomu, že z prevádzky nie sú produkované prioritné látky.

Podzemná voda

Podzemné vody v širšom okolí sú stredne mineralizované, s celkovou mineralizáciou stúpajúceho trendu (319 – 514 mg.l-1), stredne až dosť tvrdé a slabo alkalické. V chemickom zložení prevládajú Ca, Mg, HCO3 ióny. Ostatné fyzikálno-chemické parametre neprekračujú koncentrácie pitnej vody.
Za posledné desaťročie dochádza k zvyšovaniu celkovej mineralizácie a zároveň aj dusičnanov. Prirodzený chemizmus podzemných vôd v záujmovom území je v súčasnosti pravdepodobne ovplyvnený hlavne poľnohospodárskou výrobou. Intenzívne poľnohospodárstvo pôsobí ako plošný zdroj znečisťovania a podpisuje sa predovšetkým na plošnom znečistení podzemných vôd rôznymi formami dusíka. Vo všeobecnosti najväčšími zdrojmi plošného znečistenia sú poľnohospodárstvo, odkaliská a rozptýlené skládky, kontaminované závlahové, ale i zrážkové vody.

K farme hydiny je zriadený existujúci vodný zdroj , ktorý sa postupne bude využívať pre potreby živočíšnej výroby. V záujme prevádzkovateľa je udržovať stav podzemných vôd v čo najlepšom stave, vzhľadom k tomu, že sám bude podzemné vody využívať pre vlastné potreby hydinárskej farmy.

III.4.5. OVZDUŠIE

Mieru znečistenia ovzdušia určuje úroveň koncentrácie znečisťujúcej látky v ovzduší, ktorá sa stanovuje meraním, modelovaním, alebo odhadom.
Zodpovednosť za sledovanie a hodnotenie kvality ovzdušia má podľa zákona č. 137/2010 Z. z. o ovzduší MŽP SR, ktoré túto úlohu zabezpečuje prostredníctvom Slovenského hydrometeorologického ústavu (SHMÚ), poverenej odbornej organizácie.

Podrobnosti o normách kvality ovzdušia, jeho merania a hodnotenia stanovuje citovaný zákon a vyhláška o kvalite ovzdušia. Najpresnejšie sa úroveň znečistenia ovzdušia určuje meraním. Meranie znečisťujúcich látok sa uskutočňuje kontinuálne, t. j. automatizovaným odberom vzorky v pravidelných časových intervaloch a jej analýzou. Zariadenia na meranie znečistenia ovzdušia sú umiestnené v automatizovaných monitorovacích staniciach (AMS).

Výsledky z merania sú zobrazované online na internetovej stránke SHMÚ, ktorý zabezpečuje monitoring kvality ovzdušia (www.shmu.sk).

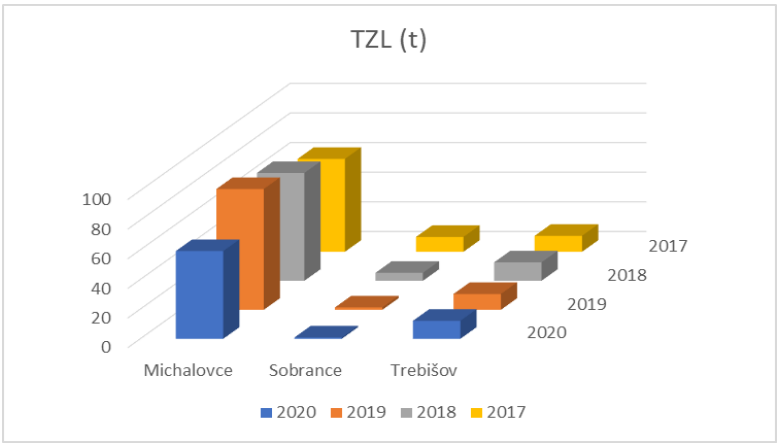
Verejnosť je informovaná o výsledkoch hodnotenia kvality ovzdušia v správach SHMÚ za jednotlivé roky, pričom SHMÚ každoročne vydáva aj Správy o kvalite ovzdušia, ktoré sú jedným z podkladov „Správy o stave životného prostredia v SR“, ktoré tiež každoročne vydáva Ministerstvo životného prostredia SR v spolupráci so Slovenskou agentúrou životného prostredia.

Na základe údajov a informácií obsiahnutých v uvedených informačných zdrojoch je možné vytvoriť si dostatočný obraz o aktuálnej úrovni a trendoch vývoja kvality ovzdušia nielen v rámci celého územia Slovenska, ale aj vo vzťahu k menším územným oblastiam.

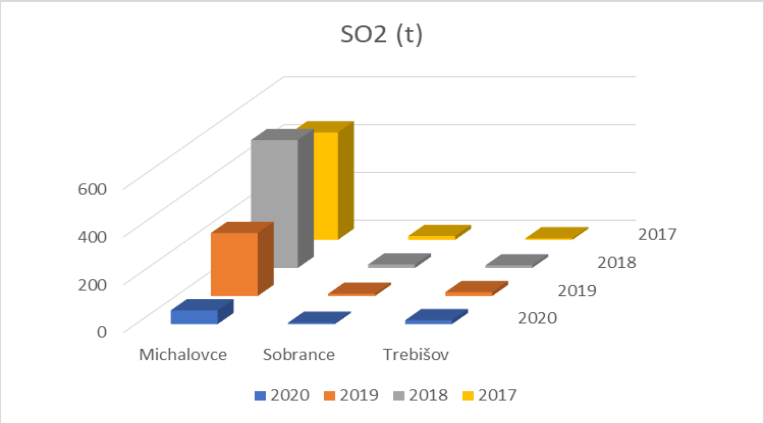
SHMÚ monitoruje úroveň znečistenia ovzdušia od roku 1971, kedy boli uvedené do prevádzky prvé manuálne stanice v Bratislave a v Košiciach. V priebehu nasledujúcich rokov boli merania postupne rozšírené do najviac znečistených miest a priemyselných oblastí. V roku 1991 sa začala modernizácia monitorovacej siete kvality ovzdušia. Manuálne stanice boli postupne nahradzované automatickými, ktoré umožňujú kontinuálne monitorovanie znečistenia a umožnili získať obraz o časovom chode a extrémoch krátkodobých koncentrácií. V priebehu nasledujúcich rokov sa monitorovacia sieť kvality ovzdušia neustále vyvíjala. Počet monitorovacích staníc sa menil z roka na rok a v priebehu rokov 2000 až 2003 boli merania celkového prachu postupne nahradzované meraniami koncentrácií tuhých častíc s aerodynamickým priemerom menším ako 10 µm (PM_{10}) a na vybraných lokalitách sa začali merania častíc s aerodynamickým priemerom menším ako 2,5 µm ($PM_{2,5}$).

V roku 2003 bolo na území SR rozmiestnených 28 AMS, z ktorých monitorovala väčšina základné škodliviny (SO_2, NO_X, NO_2, CO a prach).

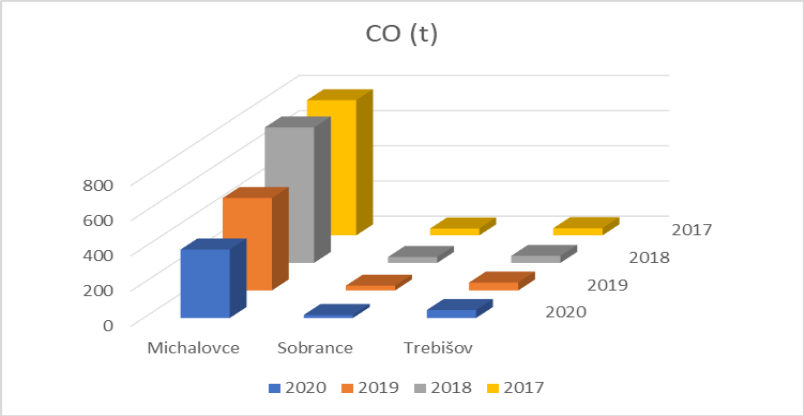
Na účel hodnotenia kvality ovzdušia je územie SR rozdelené na aglomerácie a zóny. Pre oxid siričitý, oxid dusičitý, oxidy dusíka, tuhé častice PM_{10} a $PM_{2,5}$, oxid uhoľnatý a benzén sú to 2 aglomerácie, územie hlavného mesta SR Bratislavy, územie mesta Košice a 8 zón, identických s územiami administratívneho členenia SR na kraje. Pre olovo, arzén, kadmium, nikel, polycyklické aromatické uhľovodíky, ortuť a ozón je to aglomerácia Bratislava a zóna Slovensko, vymedzená územím SR okrem územia hlavného mesta SR Bratislavy. **Hodnotenie kvality ovzdušia sa vykonáva pre znečisťujúce látky, pre ktoré sú určené limitné hodnoty** znečistenia ovzdušia (oxid siričitý, oxid dusičitý, oxidy dusíka, tuhé častice PM_{10} a $PM_{2,5}$, olovo, oxid uhoľnatý, benzén) **a cieľové hodnoty** (ozón, arzén, kadmium, nikel, polyaromatické uhľovodíky - hlavne benzo-(a)-pyrén).

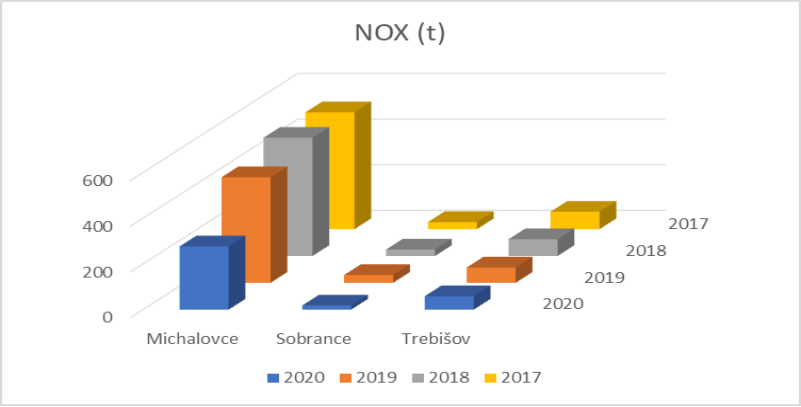
Obr. 26 Porovnanie TZL v okrese Michalovce, Sobrance a Trebišov
(zdroj údajov : www.neisrep.shmu.sk)

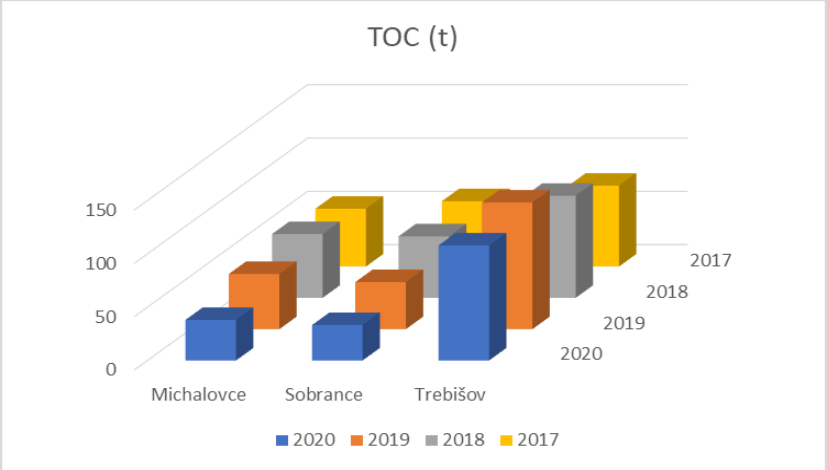
Obr. 27 Porovnanie SO2 v okrese Michalovce, Sobrance a Trebišov
(zdroj údajov : www.neisrep.shmu.sk)

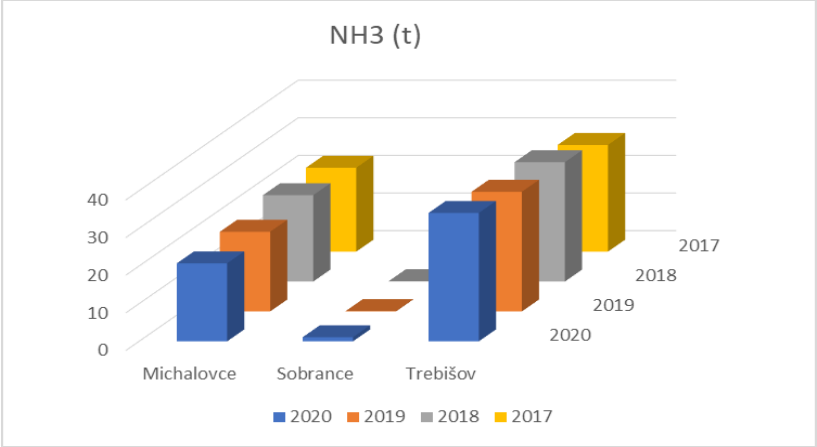
Obr. 28 Porovnanie CO v okrese Michalovce, Sobrance a Trebišov
(zdroj údajov : www.neisrep.shmu.sk)

Obr. 29 Porovnanie NOX v okrese Michalovce, Sobrance a Trebišov
(zdroj údajov : www.neisrep.shmu.sk)

Obr. 30 Porovnanie TOC v okrese Michalovce, Sobrance a Trebišov
(zdroj údajov : www.neisrep.shmu.sk)

Obr. 31 Porovnanie NH3 v okrese Michalovce, Sobrance a Trebišov
(zdroj údajov : www.neisrep.shmu.sk)

V prípade tuhých znečisťujúcich látok – TZL je to aj dôsledkom opatrení, ktoré sa každoročne prijímajú zo strany zodpovedných organizácií, no najmä prevádzkovateľov zdrojov znečisťovania ovzdušia. Jedná sa hlavne o inštaláciu filtračných systémov, vlhčenie vstupných zmesí na potlačenie prašnosti na linkách, zvlhčovanie skládok, inštaláciu nových odprašovacích systémov, rekonštrukciu kotlov, rekonštrukciu odlučovacích zariadení.

Dotknuté organizácie zabezpečujú rekonštrukciu cestnej komunikácie, čistenie a údržbu ciest, skrápanie a odstraňovanie zimného posypu, budovanie cyklistických trás, modernizáciu MHD, výsadbu zelene a i.. Pokles emisií SO2 bol zapríčinený najmä spaľovaním nízkosírnych vykurovacích olejov a uhlia a znížením objemu výroby.

Taktiež bol zaznamenaný pokles emisií SO_2 z cestnej dopravy aj napriek nárastu spotreby pohonných látok, čo bolo spôsobené zavedením opatrení týkajúcich sa obsahu síry v pohonných látkach. Na znížení emisií NO_x sa výrazne podieľala denitrifikácia (Elektráreň Vojany) a spotreba pevných palív. Pokles emisií NO_x v cestnej doprave súvisí s obnovou vozidlového parku osobných a nákladných vozidiel a používaním presnejšieho emisného faktora.

Emisie CO zaznamenali výrazný pokles. Na týchto emisiách sa najvýraznejšie podieľa výroba železa a ocele, preto trend emisií CO sleduje objem výroby v tomto sektore. Zvýšenie emisií súvisí s vykurovaním domácností (malé zdroje znečisťovania ovzdušia), konkrétne so zvýšením spotreby dreva v dôsledku nárastu cien zemného plynu a uhlia.

Proces transpozície jednotlivých právne záväzných aktov do našej právnej úpravy sprísnil kritéria pre hodnotenie kvality ovzdušia. SR je zmluvnou stranou Dohovoru Európskej hospodárskej komisie OSN o diaľkovom znečisťovaní ovzdušia prechádzajúcom hranicami štátov. K tomuto dohovoru boli postupne prijímané vykonávacie protokoly, ktorými boli určené záväzky na redukciu jednotlivých antropogénnych emisií znečisťujúcich látok.
Okresný úrad Michalovce a Sobrance, odbor starostlivosti o životné prostredie vypracúva akčné plány ktoré obsahujúce krátkodobé opatrenia, ktoré sa musia vykonať na zníženie rizika vzniku prekročenia výstražného prahu, limitnej hodnoty alebo cieľovej hodnoty.
V oblastiach riadenia kvality ovzdušia vypracúvajú okresné úrady v sídle kraja programy a integrované programy, ktorými určujú dlhodobejšie opatrenia na zlepšenie kvality ovzdušia v danom čase. Opatrenia, ktoré sa prijímajú na dosiahnutie cieľov v kvalite ovzdušia musia zohľadniť integrovaný prístup k ochrane ovzdušia, vody a pôdy, nesmú porušiť osobitné predpisy na ochranu zdravia a bezpečnosti pri práci a nesmú mať významne negatívne účinky na životné prostredie susediacich štátov.

III.4.6. ODPADY A ODPADOVÉ HOSPODÁRSTVO

Rast priemyselnej výroby, výroby elektrickej energie a tepla, ťažby nerastných surovín, poľnohospodárskych aktivít, spojených s rastom počtu obyvateľov a vyvolaných zvýšenými nárokmi na bývanie, dopravu, spotrebu a príslušnú infraštruktúru, spôsobuje rast požiadaviek na prírodné zdroje, ako aj čoraz väčší vplyv na kvalitu životného prostredia. Tento vplyv prestal mať charakter lokálneho pôsobenia na blízke územie okolo miesta svojho vzniku a stále viac sa prejavuje v globálnom merítku. Od začiatku priemyselnej revolúcie v 19. storočí sa znečistenie životného prostredia rozrástlo do globálneho, cezhraničného problému, ktorý sa prejavuje zmenami v kvalite ovzdušia, vody, pôdy a ekosystémov a priamo ovplyvňuje ľudské zdravie a blahobyt obyvateľstva.

Cieľom obehového hospodárstva je zachovať hodnotu výrobkov a materiálov čo najdlhšie, aby sa minimalizoval odpad a využívanie nových zdrojov. V prípade, že výrobok dosiahne koniec svojho životného cyklu, zdroje sa z hospodárstva nevyradia, ale opätovne sa použijú na vytváranie novej hodnoty. V porovnaní s lineárnym modelom obehové hospodárstvo oddeľuje hospodársky rast od potreby ťažiť nové a vzácne materiály. Prakticky je to zabezpečované realizáciou materiálových úspor, opätovným použitím, zmenou ekodizajnu výrobkov a vyvíjaním nových výrobkov a služieb so zníženou materiálovou náročnosťou, resp. znovuvyužitím v obehovom cykle.

Obr. 32 Princíp obehového hospodárstva
(zdroj : www.europal.europa.eu)

V súčasnej dobe je zhodnocovanie odpadov v okrese Sobrance podmienené účinným triedeným zberom, systémom zberu a zberných miest, so zabezpečením dotrieďovania odpadov a zložiek ako komunálnych, tak aj priemyselných odpadov. Umiestňovanie nových zariadení sa riadi princípom blízkosti a sebestačnosti vo väzbe na ekonomickú efektívnosť.

Početnosť zariadení na zhodnocovanie odpadov v okrese Michalovce, Sobrance ako aj Košickom kraji je stále na nízkej úrovni.

Napriek tomu však je podstatou a princípom pre ochranu životného prostredia tieto odpady vyzbierať a umiestniť do legálnych zariadení na zber a zhodnocovanie odpadov.

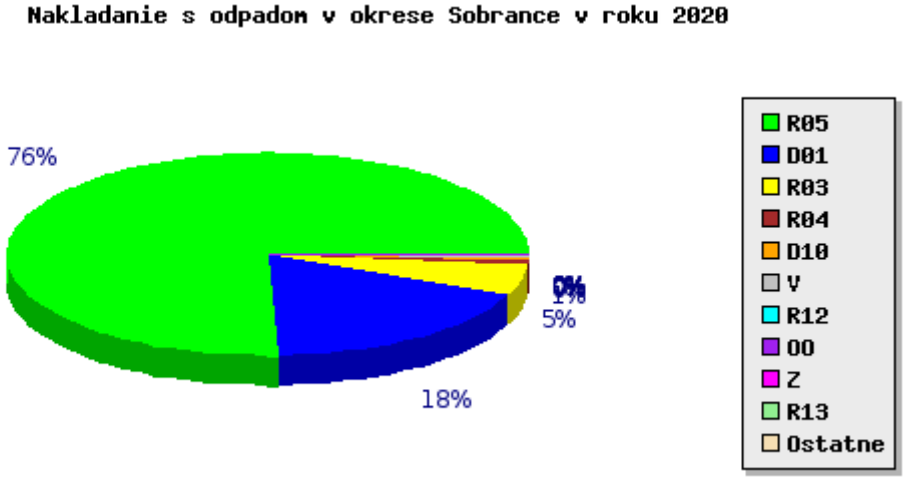
Absencia týchto stredísk spôsobuje stagnovanie systému nakladania a zhodnocovania odpadov. Problém s odpadmi sa z časti nežiadúco prenesie od producentov do prírody.
Aby sme ako spoločnosť zabránili takémuto stavu je potrebné budovať aj naďalej zariadenia na zber a zhodnocovanie odpadov.

Okolitá populácia bude motivovaná finančne, alebo iným spôsobom odmeny, odniesť tieto odpady do takýchto zberných zariadení. Zberne a výkupne následne odovzdávajú vyzbierané druhy odpadov zariadeniam na zhodnocovanie odpadov.

Ako môžeme vidieť z nižšie uvedeného prehľadu spôsobu nakladania s odpadmi, podiel nakladania s odpadmi je priaznivejší ako po minulé roky. Materiálové zhodnotenie odpadov dominuje okresu tvorí ho až 76 % z celkového nakladania odpadmi.

Kód nakladania	Spôsob nakladania	Množstvo odpadu v tonách
D01	Uloženie do zeme alebo na povrchu zeme (napr. skládka odpadov)	2851,62
D02	Úprava pôdnymi procesmi (napr. biodegradácia kvapalných alebo kalových odpadov v pôde atď.)	1,50
D09	Fyzikálno-chemická úprava nešpecifikovaná v tejto prílohe, pri ktorej vznikajú zlúčeniny alebo zmesi, ktoré sú zneškodnené niektorou z operácií označených ako D1 až D12 (napr. Odparovanie, sušenie, kalcinácia atd)	3,40
D10	Spaľovanie na pevnine	58,36
D15	Skladovanie pred použitím niektorého spôsobu zneškodnenia označeného ako D1 až D14 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku)	0,07
Spolu D		**2914,96**
R01	Využitie najmä ako palivo alebo na získanie energie iným spôsobom	0,01
R03	Recyklácia alebo spätné získavanie organických látok, ktoré nie sú používané ako rozpúšťadlá (vrátane kompostovania a iných biologických transformacných procesov)	781,91
R04	Recyklácia alebo spätné získavanie kovov a kovových zlúčenín	133,31
R05	Recyklácia alebo spätné získavanie iných anorganických materiálov	12118,01
R09	Prečisťovanie oleja alebo jeho iné opätovné použitie	3,89
R12	Úprava odpadov určených na spracovanie niektorou z činností R1 až R11	16,89
R13	Skladovanie odpadov pred použitím niektorej z činností R1 až R12 (okrem dočasného uloženia pred zberom na mieste vzniku)	4,38
Spolu R		**13058,40**
Z	Zhromažďovanie odpadov	8,50
	Celková produkcia odpadov	**16022,91**

Obr. 33 Spôsob nakladania s odpadmi v okrese Sobrance
(zdroj : : www.cms.enviroportal.sk)

Obr. 34 Nakladanie s odpadmi v okrese Sobrance vo forme grafu
(zdroj : www.cms.enviroportal.sk)

III.4.7. ZDRAVOTNÝ STAV OBYVATEĽSTVA

Konkurencie schopnosť regiónu voči ostatným regiónom je daná mierou jeho atraktívnosti. Adekvátna infraštruktúra zdravotníctva, zdravotnícke služby a zdravé životné podmienky (podmienky pre bývanie, prácu a odpočinok) predstavujú kritické veličiny, ktoré každý človek zvažuje pri rozhodovaní sa, či chce v danom regióne zostať, alebo z neho odísť.
Región, ktorého obyvateľstvo má dobré zdravie, má zároveň z hľadiska disponibilných ľudských zdrojov lepšie predpoklady stať sa atraktívnym pre nových investorov (WHO, 2008).
Prostredie a bývanie, vzdelávanie, doprava, poľnohospodárstvo, či priemysel sú príkladmi sektorov, ktoré svojím pôsobením predstavujú veľký potenciál pre zlepšenie verejného zdravia.
Dosiahnutie lepšieho zdravia si preto vyžaduje analyzovanie týchto vplyvov, formulovanie širokého okruhu priorít zdravotnej politiky, venovanie pozornosti sociálnym, environmentálnym a ekonomickým otázkam (WHO, 2008).

Zdravotný stav obyvateľstva Košického kraja je podobne ako v SR odrazom sociálnej, ekonomickej a kultúrnej úrovne ľudí a spoločnosti, úrovne poskytovanej zdravotnej starostlivosti, úrovne podpory a ochrany zdravia a kvality životného a pracovného prostredia.
Zdravotný stav obyvateľov Slovenska vrátane obyvateľov územia Košického kraja nie je veľmi priaznivý. Ovplyvňuje ho predovšetkým životný štýl, zhoršená kvalita životného prostredia v niektorých regiónoch, nezamestnanosť, sociálna situácia a nevhodné bytové podmienky časti populácie (marginalizované skupiny obyvateľstva, rómske etnikum).

Očakávaná dĺžka života pri narodení je definovaná ako priemerný počet rokov jednotlivca daného veku, ktoré ešte prežije za predpokladu, že súčasná úroveň úmrtnosti ostane nezmenená. Očakávaná dĺžka života je často používaným indikátorom úmrtnosti populácie. Charakterizuje globálne úmrtnostné pomery v danom roku a je jedným z ukazovateľov zlepšenia alebo zhoršenia zdravotného stavu populácie. Medzi výhody tohto indikátora patrí, že poskytuje informácie aj o vplyvoch demografických faktorov, ako napr. pohlavie, vek, príčina smrti, a nie je skreslený vekovou štruktúrou obyvateľstva.

Stredná dĺžka života pri narodení V Košickom kraji ako aj v Slovenskej republike sa stredná dĺžka života pri narodení u mužov aj žien dlhodobo zvyšuje, aj keď tempo rastu je pomalé. V rámci Európskej únie však stále patríme medzi krajiny s najnižšou strednou dĺžkou života pri narodení. Priemerná stredná dĺžka života pri narodení bola v rokoch 2012 – 2014 v Košickom kraji na úrovni 72,09 rokov u mužov a 79,32 rokov u žien, zatiaľ čo priemer za Slovenskú republiku dosiahol v roku 2014 hodnoty 73,19 rokov u mužov a 80,00 u žien.

Jednotlivé okresy krajského mesta, dosahujú nadpriemerné hodnoty strednej dĺžky života pri narodení tak oproti krajskému ako aj celoslovenskému priemeru, priemer za roky 2012 – 2014 dosahoval v meste úroveň 74,62 rokov u mužov a 80,90 rokov u žien, čo je o 1,5 roka viac ako krajský priemer. Medziročný rast strednej dĺžky života pri narodení v Košickom kraji je u mužov na úrovni 0,3 – 0,5 roka, u žien 0,1 – 0,3 roka, v meste Košice sú medziročné prírastky vyššie (u mužov 0,3 – 0,6 roka, u žien 0,2 – 0,5 roka).

Rast strednej dĺžky života pri narodení možno sledovať aj na úrovni okresov Košického kraja. Najvyššia priemerná stredná dĺžka života pri narodení bola v rokoch 2010 – 2014 v okresoch mesta Košice (73,08 – 74,87 rokov u mužov a 79,52 – 81,04 rokov u žien) a v okrese Spišská Nová Ves (72,00 rokov u mužov a 79,49 rokov u žien). Najnižšie hodnoty dosahujú u mužov okresy Trebišov (69,12 rokov) a Gelnica (69,89 rokov), u žien sú to okresy Rožňava (77,18 rokov) a Trebišov (77,84 rokov). Na úrovni okresov možno sledovať veľké regionálne rozdiely priemernej strednej dĺžky života pri narodení, kde rozdiel medzi najvyššou a najnižšou hodnotou dosahuje u mužov úroveň až 5,75 rokov, u žien je to 3,86 rokov. V roku 2014 bola v Slovenskej republike stredná dĺžka života vo veku 65 rokov 14,91 rokov u mužov a 18,47 rokov u žien. Podľa EÚ-SILC z roku 2012 strávia ženy vo veku 65 rokov 3,1 roka (17% ich zostávajúceho života) bez obmedzení v aktivitách, 8,8 roka (48%) s čiastočnými obmedzeniami v aktivitách a 6,6 roka (36%) s výrazným obmedzením v aktivitách. Muži v rovnakom veku strávia 3,5 roka (24% ich zostávajúceho života) bez obmedzení v aktivitách, 6,7 roka (46%) s čiastočnými obmedzeniami v aktivitách a 4,4 roka (30%) s výrazným obmedzením v aktivitách (Správa o zdravotnom stave obyvateľstva 2015, Vláda SR).

Tieto faktory, t.j. zvyšujúce sa dožívanie obyvateľov a zároveň zdravotné obmedzenia vo veku 65+ rokov a narastajúca prevalencia chronických ochorení, budú vytvárať tlak na efektívnejšiu primárnu zdravotnú starostlivosť.
Demografický vývoj bude v období najbližších rokov jednoznačne determinovaný starnutím populácie, ktoré je výsledkom predovšetkým populačných vĺn v minulosti a meniaceho sa rodinného správania populácie, nízkou fertilitou - plodnosťou, predlžovaním dĺžky ľudského života v súčasnosti .
V nasledujúcich rokoch dôjde k výraznému nárastu populácie seniorov, čo predpokladá zvýšenú zdravotnú a sociálnu starostlivosť z dôvodu vekom podmienenej znižujúcej sa miery sebestačnosti jedinca. Zdravotný stav obyvateľstva úzko súvisí so socioekonomickým postavením obyvateľstva, demografickým vývojom obyvateľstva a vybavenosťou územia infraštruktúrou. Socioekonomické charakteristiky územia Košického kraja z pohľadu zdravotného stavu tvoria: − výdavky domácností na zdravotníctvo − štruktúra ekonomiky − zdravotný stav obyvateľstva (štruktúra úmrtnosti) − index chudoby (sociálne vylúčené obyvateľstvo) − demografická regionalizácia a/populačné procesy (stredná dĺžka života, ekonomická závislosť obyvateľstva...)

III.4.8. HLUK A RADÓNOVÉ RIZIKO

Hluk a vibrácie zhoršujú kvalitu životného prostredia a negatívne pôsobia nielen na zdravie ľudí, ale aj na flóru a faunu. Nebezpečnosť ich pôsobenia spočíva v tom, že nezanechávajú žiadne merateľné rezíduá. Stresové pôsobenie hluku sa prejavuje najmä ako sprievodný jav automobilovej dopravy v intravilánoch sídiel.
Zdrojom významnej hlukovej záťaže obce Úbrež je automobilová a železničná doprava. Hlavným líniovým zdrojom nadmerného hluku v obci je štátna cesta, prechádzajúca intravilánom obce.
Samotná navrhovaná činnosť nebude zdrojom hluku.
Pod radónovým (Rn) rizikom z geologického prostredia rozumieme pravdepodobnosť výskytu zvýšenej úrovne objemovej aktivity radónu v tomto prostredí. Radón je súčasťou rozpadovej rady uránu ^{238}U a izotopy radónu vznikajú následným rozpadom rádia ^{226}Ra. Jeho ďalším rozpadom vznikajú tzv. dcérske produkty rozpadu radónu kovovej povahy, ktoré sú ľahko absorbovateľné na prach a aerosólové častice ovzdušia. Tieto následne vystupujú ako alfa žiariče, ktoré sú silne rádiotoxické.
V horninovom prostredí sa radón šíri difúziou (tepelný pohyb molekúl v smere koncentračného gradientu) a konvekciou (v dôsledku zmien fyzikálnych podmienok prostredia - teploty a tlaku).
V porovnaní s difúziou je transport radónu konvekciou približne o rád vyšší. Celkový prieskum Slovenskej republiky na radónové riziko spracoval URANPRES š.p. Spišská Nová Ves v roku 1992, kde na mapách v mierke 1:200 000 bolo celé územie Slovenska začlenené do troch kategórií radónového rizika.

III.4.9. VEGETÁCIA A BIOTA

Na poškodení vegetácie sa podieľajú prírodné (abiotické a biotické) a antropogénne faktory. Negatívny účinok antropogénnych faktorov na vegetáciu je podmienený rozvojom socioekonomických aktivít, či už v danom regióne alebo v blízkosti záujmového územia.
Z hľadiska poškodenia vegetácie k najzávažnejším patrí vplyv kyslých dažďov ako dôsledok pôsobenia kumulatívneho znečistenia ovzdušia imisiami z priemyselnej a poľnohospodárskej výroby, dopravy a pod. Spomínané faktory v území nepôsobia izolovane, naopak ich negatívne účinky na vegetáciu sa prejavujú v dôsledku ich možného synergického pôsobenia. Predovšetkým asimilačné orgány lesných drevín sú citlivými indikátormi antropogénneho znečistenia ovzdušia. Vplyvom exhalátov došlo k degradácii a odumieraniu lesov v závislosti od vzdialenosti zdroja znečistenia, odolnosti drevín a ďalších faktorov.

Zo súčasných stresových faktorov sa v širšom území najviac prejavujú urbanizačné vplyvy. Stupeň urbanizácie je odrazom koncentrácie obyvateľov, to znamená, že vplyvy na biotopy sú výrazné najmä v okolí miest a obcí. Prejavujú sa zvýšeným ruchom, ktorý so sebou prináša vyrušovanie živočíchov na miestach ich rozmnožovania, na potravinových lokalitách a na miestach oddychu.

Hustá premávka na cestných komunikáciách spôsobuje značný počet kolízií s niektorými druhmi živočíchov, najčastejšie vtákmi a cicavcami. Vplyvy urbanizácie na vegetáciu sa prejavujú objavovaním sa sekundárnych antropogénnych biotopov s prítomnosťou ruderálnej vegetácie.

Ku kontaminácii horninového prostredia predchádza spravidla kontaminácia pôd a podzemných vôd. Problém kontaminácie spočíva v antropickom narušovaní prirodzených ustálených biogeochemických

cyklov rizikových prvkov (najmä ťažkých kovov) a tiež vnášaní rôznych druhov chemikálií organického alebo anorganického pôvodu do zložiek životného prostredia. Antropogénna redistribúcia podmieňuje zvyšovanie koncentrácií rizikových látok až do takej miery, že sa stávajú pre živé systémy rizikové až toxické.
Hlavné zdroje kontaminácie sú imisné (intoxikácia z ovzdušia, nevhodná likvidácia odpadov) a neimisné vstupy (agrochemikálie, kaly ČOV, poľnohospodárska činnosť). Špecifickým lokálnym znečisťovateľom horninového prostredia môžu byť nelegálne skládky odpadu, ktoré nemajú technické vybavenie a umožňujú tak prienik rôznych znečisťujúcich látok do pôd.

Ďalej medzi zdroje, ktoré môžu prispievať k jeho znečisteniu patria:
znečistené odpadové vody z obcí, miestnych prevádzok, dopravy a poľnohospodárstva (poľnohospodárske dvory, skládky organických a anorganických hnojív, strojové stanice, silážne jamy, a pod.).

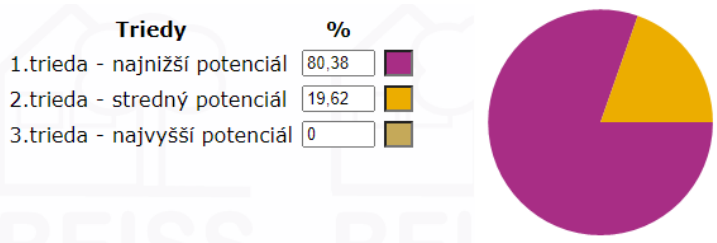
Plošným zdrojom znečistenia horninového prostredia bola hlavne v období socializmu veľkoplošná poľnohospodárska činnosť. Pri aplikácii vysokých dávok chemických prostriedkov (hnojenie, ničenie škodcov) mohli byť tieto látky splavované až do pôdneho substrátu a mobilita týchto rizikových látok bola závislá na prítomnosti podzemnej vody a usporiadaní priepustných a nepriepustných vrstiev.

Osobitnú kategóriu možného znečistenia horninového prostredia predstavujú tzv. staré environmentálne záťaže lokalizované prevažne v starých priemyselných areáloch, kde dlhodobou činnosťou mohlo dôjsť (podľa povahy a miery rizika výroby) ku kontaminácii podloží týchto areálov.
Monitorovanie a hodnotenie kontaminácie pôd je súčasťou Čiastkového monitorovacieho systému „Pôda“.

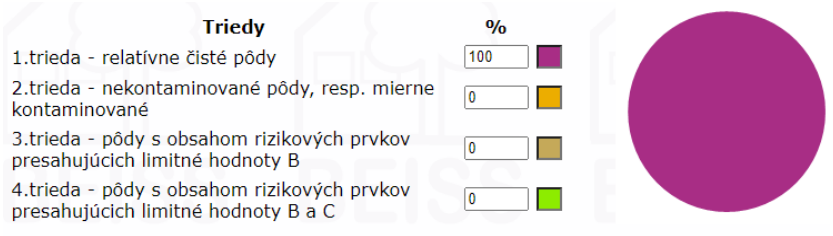
Využitie územia a pôdneho fondu
Využívanie územia je podmienené geomorfológiu terénu, zložením pôdneho fondu jednotlivých katastrov a lokalizáciou chránených území. V Košickej kotline sa vyskytujú pôdy zaradené do kategórie A, A_1, teda pôdy nekontaminované, ale s možným negatívnym vplyvom na ŽP.

Pôdny typ	Pôdna jednotka
fluvizeme	fluvizeme kultizemné, sprievodné fluvizeme glejové, modálne a kultizemné ľahké; z nekarbonátových aluviálnych sedimentov
hnedozeme	hnedozeme pseudoglejové a pseudogleje; zo sprašových a polygenetických hlín
kambizeme	kambizeme modálne a kultizemné nasýtené až kyslé, sprievodné rankre a kambizeme pseudoglejové; zo stredne ťažkých až ľahších skeletnatých zvetralín nekarbonátových hornín
kambizeme	kambizeme modálne kyslé, sprievodné kultizemné a rankre; zo zvetralín kyslých až neutrálnych hornín
pseudogleje	pseudogleje nasýtené z polygenetických hlín, sprievodné čiernice glejové prekryté

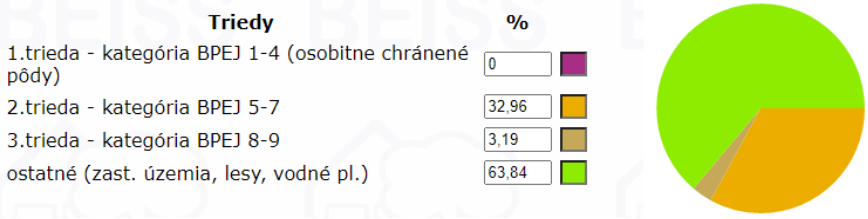
Obr. 35 Zloženie pôdneho typu
(Zdroj : www.beiss.sk)

Obr. 36 Index poľnohospodárskeho potenciálu
(zdroj : www.beiss.sk)

Obr. 37 Prírodné prvky antropogénne zmenené
(zdroj : www.beiss.sk)

Obr. 38 Bonitované pôdno - ekologické jednotky
(zdroj : www.beiss.sk)

IV. ZÁKLADNÉ ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE VRÁTANE ZDRAVIA A O MOŽNOSTIACH OPATRENÍ NA ICH ZMIERNENIE

IV.1. POŽIADAVKY NA VSTUPY

Vstupmi do prevádzky sú: jednodňové kurčatá, slama a drevené piliny na podstielanie, certifikované kŕmne zmesi s obsahom enzymatických látok, voda, vitamíny, motorová nafta, oleje, elektrická energia, zemný plyn, alebo propán-bután, čistiace a dezinfekčné prostriedky. Liečivá v prípade potreby dodáva zmluvne dohodnutý veterinár.

IV. 1.1. ZÁBER PÔDY

Navrhovanou činnosťou nedôjde k záberu pôdy. Areál prevádzky je existujúci a vyčlenený na poľnohospodársku výrobu už od 60-70-tych rokov 20.storočia.

IV.1.2. POŽIADAVKY NA ENERGIE A SUROVINOVÉ ZDROJE

Prevádzka je zásobovaná elektrickou energiou dodávateľsky, z distribučnej siete cez trafostanicu VSE a.s..

IV.1.3. POTREBA VODY

Areál prevádzky a chovné haly sú napojené na obecný/verejný vodovod pôvodnou existujúcou vodovodnou prípojkou.
Verejný vodovod je v správe VVS a.s. Závod Michalovce.
Chicken Meals s.r.o. má uzatvorenú zmluvu s VVS a.s. Závod Michalovce , na odber vody z verejného vodovodu.
Odber vody je vykonávaný cez certifikovaný vodomer, ktorého technický stav a výmenu zabezpečuje dodávateľ pitnej vody.
Za odber vody od VVS a.s. Závod Michalovce platí „vodné“ podľa fakturačného meradla a vydaných faktúr.

IV.1.4. ODPADY

Odpady do prevádzky nevstupujú.

IV.1.5. DOPRAVA

Areál prevádzky farmy je priamo napojený na jestvujúcu prístupovú komunikáciu; nie je potreba zriaďovania alebo rozširovania ciest a plánovaná činnosť nebude obmedzovať prípadný rozvoj areálovej, ani obecnej a miestnej dopravnej infraštruktúry.

IV.1.6. NÁROKY NA PRACOVNÉ SILY

Činnosť prevádzky farmy je zabezpečovaná 5 pracovníkmi – v trojzmennej prevádzke.

IV.2. ÚDAJE O VÝSTUPOCH

Výstupmi z prevádzky sú: jatočné kurčatá, použitá podstielka spolu s hydinovým trusom, splašková odpadová voda z prevádzky akumulovaná v žumpe, ostatné a nebezpečné odpady z vlastnej činnosti – pôvodca odpadov, uhynuté kurčatá - odpady, ktorých zber a zneškodňovanie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy.

IV.2.1. ODPADY

Hydinárska farma Úbrež je pôvodcom odpadov – odpadov kategórie „O“ – ostatný – nie nebezpečný odpad, odpadov kategórie „N“ – nebezpečných odpadov.

Pôvodcovi odpadov môžu vznikať/vznikajú priebežne ostatné a nebezpečné odpady, zaradené v zmysle vyhl. MŽP SR č.365/2015 Z.z., ktorou sa ustanovuje "KATALÓG ODPADOV".

Katalógové číslo odpadu	Názov druhu odpadu	Kategória odpadu
02 01 06	zvierací trus, moč a hnoj (vrátane znečistenej slamy), kvapalné odpady, oddelene zhromažďované a spracúvané mimo miesta ich vzniku	"O"
15 01 01	obaly z papiera a lepenky	"O"
15 01 02	obaly z plastov	"O"
15 01 03	obaly z dreva	„O“
15 01 06	zmiešané odpady	"O"
15 01 10	obaly obsahujúce zvyšky nebezpečných látok alebo kontaminované nebezpečnými látkami	"N"
15 01 11	kovové obaly obsahujúce nebezpečný tuhý pórovitý základný materiál (napríklad azbest) vrátane prázdnych tlakových nádob	„N“
15 02 02	absorbenty, filtračné materiály vrátane olejových filtrov inak nešpecifikovaných, handry na čistenie, ochranné odevy kontaminované nebezpečnými látkami	"N"
16 01 03	opotrebované pneumatiky	"O"
16 02 11	vyradené zariadenia obs. chlór. flórované uhľovodíky, HCFC,HFC	"N"
16 02 13	vyradené zariadenia obsah. nebezpečné časti iné ako uvedené v 160209 až 160213	"N"
16 02 14	vyradené zariadenia iné ako uvedené v 16 02 09 až 16 02 13	„O“
13 02 05	nechlórované minerálne motorové, prevodové a mazacie oleje	"N"
16 01 07	olejové filtre	"N"
16 06 01	olovené batérie	"N"

18 02 02 *)	odpady, ktorých zber a zneškodnenie podliehajú osobitným požiadavkám z hľadiska prevencie nákazy	"N"
20 01 21 **)	žiarivky a iný odpad obsahujúci ortuť	„N“
20 01 23 **)	vyradené zariadenia obsahujúce chlórfluórované uhľovodíky	„N“
20 01 35 **)	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21 a 20 01 23, obsahujúce nebezpečné časti	„N“
20 01 36 **)	vyradené elektrické a elektronické zariadenia iné ako uvedené v 20 01 21, 20 01 23 a 20 01 35	„O“
20 03 01 ***)	zmesový komunálny odpad	„O“

Poznámka :
"N" - nebezpečné odpady
"O" - odpady ostatné

Poznámka :
Odpad 18 02 02 - vznik odpadu z uhynutých brojlerov - VŽP .
Odpad sa priebežne zhromažďuje v kafilérnom boxe a vyváža zmluvne dohodnutou spoločnosťou.
*) Nebezpečný odpad 180202 podlieha režimu zákona o veterinárnej starostlivosti NR SR č. 39/2007 Z. z., v platnom znení.

- odpad 02 01 06 nie je odpadom, ak sú splnené podmienky ;
odkaz § 1 ods. 2a zákona č. 79/2015 Z. z. - zákon odpadoch - hnoj[1)], slama alebo iný prírodný poľnohospodársky alebo lesnícky materiál, ktorý nevykazuje nebezpečné vlastnosti a používa sa v poľnohospodárstve, v lesníctve alebo na výrobu energie z tohto materiálu procesmi alebo spôsobmi, ktoré nepoškodzujú životné prostredie ani neohrozujú zdravie ľudí,

1) Čl. 3 bod 20 nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) (Ú. v. EÚ L 300, 14. 11. 2009) v platnom znení

Pozn.**) Odpady – elektroodpady pod kat.číslom 200121, 200123,200135 ,200136 – v prípade, že sa bude jednať o elektroodpady, podobné elektroodpadom z domácností – bude elektroodpad zaradený pod katalógové čísla skupiny 20...

Pozn.***) poplatkové priznanie obec za komunálne odpady

Pôvodca odpadov :
135i – prechodné ustanovenia k úpravám, účinným od 1.11.2021 – zákon o odpadoch č.79/2015 Z.z. a jeho novela č.372/2021 :
135i – prechodné ustanovenia k úpravám, účinným od 1.11.2021
ods. (3) Rozhodnutia podľa § 97 ods. 1 písm. g) na zhromažďovanie nebezpečných odpadov u pôvodcu odpadu, ak zhromažďuje väčšie množstvo ako 1 tona nebezpečných odpadov ročne, vydané podľa predpisov účinných do 31. októbra 2021 strácajú platnosť 1. novembra 2021.

To znamená, že pôvodcovia odpadov už v súčasnej dobe nepotrebujú povolenie na zhromažďovanie nebezpečných odpadov. Všetky ostatné povinnosti pôvodcu odpadu ostávajú naďalej v platnosti.

IV.2.2. OVZDUŠIE

Stacionárny zdroj znečisťovania ovzdušia „Hydinárska farma Úbrež " je v zmysle platných legislatívnych predpisov podľa vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z., o požiadavkách na stacionárne zdroje znečisťovania ovzdušia kategorizovaný ako „veľký zdroj znečistenia ovzdušia" (ďalej len „ZZO").

6.12. Chov hospodárskych zvierat s projektovaným počtom chovných miest :
c) hydina, zajacovité > 40 000 ks (brojlerov)

Vykurovanie chovných hál je **spaľovacím zariadením, ktoré ako palivo spaľuje propán-bután (ďalej len „SZnPB")**. Z technického hľadiska sa jedná o spaľovacie zariadenie - teplovzdušný plynový ventilátor. Spaľovacie zariadenia vyrába suchý sálavý, ktorý je do chovných hál distribuovaný ventilátorom.

Vykurovanie tvorí technologický celok, ktorý je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. kategorizovaný ako stredný zdroj pri veľkom zdroji nasledovne :

1.1.2. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom ≥ 0,3 MW.

Záložný zdroj elektrickej energie
Prevádzka Úbrež pre svoje výrobné haly potrebuje nepretržitú dodávku elektrickej energie, má preto k dispozícii záložný zdroj elektrickej energie - dieselagregát .

Záložný zdroj elektrickej energie tvorí technologický celok, ktorý je v zmysle prílohy č. 1 vyhlášky MŽP SR č. 248/2023 Z. z. kategorizovaný ako malý zdroj znečisťovania ovzdušia pri veľkom zdroji nasledovne :
1.1.3. Technologické celky obsahujúce spaľovacie zariadenia vrátane plynových turbín a stacionárnych piestových spaľovacích motorov, s nainštalovaným súhrnným menovitým tepelným príkonom < 0,3 MW.

Počas výkrmu brojlerov vo výrobnej haly vznikajú emisie NH_3. Na bočných stranách haly sa nachádzajú ventilačné jednotky, ktoré odvádzajú emisie ZL z výkrmu brojlerov do vonkajšieho prostredia bez odlučovania. Výrobné haly sú vybavené nasledovným systémom vetrania :

Technológia vetrania	MJ	Hala 1	Odsávací výkon
Exafan Ex50 ventilátor galvanický	ks	6	27 680 m³/h
Exafan PEU 56 ventilátor	ks	8	18 430 m³/h
Exafan PCV klapky otváracie	ks	74	2/3 jednoduchá klapka a 1/3 dvojitá klapka

Technológia vetrania	MJ	Hala 2	Odsávací výkon
Exafan Ex50 ventilátor galvanický	ks	8	27 680 m³/h
Exafan PEU 56 ventilátor	ks	8	18 430 m³/h
Exafan PCV klapky otváracie	ks	76	2/3 jednoduchá klapka a 1/3 dvojitá klapka
Technológia vetrania	**MJ**	**Hala 3**	**Odsávací výkon**
Exafan Ex50 ventilátor galvanický	ks	5	27 680 m³/h
Exafan PEU 56 ventilátor	ks	7	18 430 m³/h
Exafan PCV klapky otváracie	ks	82	2/3 jednoduchá klapka a 1/3 dvojitá klapka

Technológia vetrania	MJ	Hala 4	Odsávací výkon
Exafan Ex50 ventilátor galvanický	ks	5	27 680 m³/h
Exafan PEU 56 ventilátor	ks	7	18 430 m³/h
Exafan PCV klapky otváracie	ks	81	2/3 jednoduchá klapka a 1/3 dvojitá klapka

V zmysle vyhlášky č. 249/2023 Z.z. spôsob zisťovania emisií pre tieto technologické zariadenia sa bude vykonávať podľa §3 ods. 1 písm. g) výpočet podľa všeobecnej emisnej závislosti, ktorá je uverejnená vo vestníku ministerstva, a hodnôt parametrov palív, surovín, a technicko-prevádzkových zariadení, ak hodnoty parametrov sú z hľadiska vypusteného množstva emisie reprezentatívne; týmto výpočtom je súčasne zohľadnené aj množstvo emisie počas nábehov, zmeny výkonu a odstavení podľa uverejnených podmienok.
Prevažná časť uverejnených všeobecných emisných závislostí a všeobecných emisných faktorov vychádza z riešenia projektu „Vypracovanie podkladov pre bilancovanie emisií v podmienkach Slovenskej republiky a stanovenie emisných faktorov pre rozhodujúce znečisťujúce látky a technológie", ktorý bol riešený v rokoch 1992 až 2001. Čiastkové projekty za koordinácie SHMÚ riešili popredné odborné pracoviská. Okrem zhodnotenia výsledkov dostupných meraní sa vykonalo aj porovnanie s inými obdobnými zahraničnými materiálmi, najmä s metodikou a faktormi vydanými MŽP ČR, faktormi vydanými US EPA, faktormi Corinaire Inventory, ktoré boli tiež použité ako podklad pri určení emisných faktorov pre niektoré technológie. Podľa požiadaviek praxe boli všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory postupne aktualizované a doplnené. Naposledy o všeobecné emisné faktory pre priemyselnú výrobu betónu podľa požiadavky Slovenskej asociácie výrobcov transportbetónu (SAVT).

Všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory sú uverejnené pre tie technológie, pre ktoré spoľahlivosť údajov a odborné podklady umožnili ich zovšeobecnenie, aby mohli byť použité pre výpočet množstva emisie znečisťujúcich látok pre zariadenia a technológie, ktoré sú prevádzkované v Slovenskej republike vo väčšom počte.
Zverejnené všeobecné emisné závislosti a všeobecné emisné faktory sú zhodné so závislosťami a faktormi, ktoré sú uverejnené vo Vestníku Ministerstva životného prostredia SR, ročník XVI, čiastka 5/2008, časť III. bod 1. v znení doplnenia vo Vestníku Ministerstva životného prostredia SR, ročník XVII, čiastka 2/2009 časť III. bod 4.

V tomto dokumente sú stanovené EF pre jednotlivé činnosti. Všeobecné emisne faktory pre veľkochovy hospodárskych zvierat budú preto nasledovné :

Druh a kategória zvierat	Ustajnenie	Sklad mimo ustajnenia	Povrchová aplikácia hnoja	Pasenie	Celkové emisie
	Emisný faktor NH3 v kg(zviera x rok)				
Hydina - brojlery	0,15	0,02	0,11	-	0,28

Vzhľadom na charakter prevádzky, spôsob ustajnenia zvierat je možné využiť nasledovné nízko emisné techniky podľa bodu 11.2. VEF :

Použitie nízkoemisných techník pri kŕmení
Správna stratégia kŕmenia s používaním biotechnologických prípravkov v krmive – zníženie do 50 % z celkových emisií NH_3.

Použitie nízkoemisných techník pri ustajnení
Ošetrenie podstielky biotechnologickými prípravkami – zníženie emisií najviac do 50 %

Použitie nízkoemisných techník pri uskladňovaní hnoja alebo hnojovice
Prevádzkovateľ pri vyskladňovaní hnoja ho okamžite odovzdá oprávnenej osobe, táto technika vzhľadom na povahu prevádzky nie je aplikovateľná.

Použitie nízkoemisných techník pri aplikácií hnoja a hnojovice
Prevádzkovateľ pri vyskladňovaní hnoja ho okamžite odovzdá oprávnenej osobe, farma nedisponuje žiadnou ornou pôdu na ktorú by sa mohlo aplikovať hnoj, nedisponuje ani strojovou technikou.

Členenie stacionárneho zdroja pre ktoré sú určené špecifické podmienky, s cieľom znížiť vylučovanie pre N a P_2O_5
V zmysle vykonávacieho rozhodnutia komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných

technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných vyplýva z BAT 3 a BAT 4 znížiť celkové emisie N a P_2O_5 a tým znížiť aj celkové množstvo emisie NH_3.

V prevádzke sa v súčasnosti vykonáva viacfázové kŕmenie, t.j. 5 etáp kŕmenia (kŕmna zmes do 10 dní, od 11-15 dní, od 16-23 dní, od 24-31 dní a nad 32 dní). Krmivá sú dodávane ako hotové kŕmne zmesi obsahujúce biotechnologické prípravky. V kŕmnych zmesiach sú aplikujú enzýmy xyláza, fytáza, lyzín a metolonín ktoré umožňujú lepšie strávenie energie dusíkatých látok. Fytáza, ktorá umožňuje lepšie strávenie prirodzeného fosforu. Každé prichádzajúce krmivo má svoj vlastný certifikát.

Za účelom splnenia techniky monitorovania vylučovania dusíka a fosforu sú stanovené nasledovné limity:

Kategória zvierat	Celkové množstvo vylúčeného fosforu (počet kg vylúčeného P_2O_5 na miesto pre zviera a rok)	Celkové množstvo vylúčeného dusíka (počet kg vylúčeného N na miesto pre zviera a rok)
Brojlery	0,05 – 0,25	0,2 – 0,6

V uvedenej v smernici 2017/302, BAT 3 a BAT 4 použijeme metódu odhadu pomocou analýzy celkového dusíka a fosforu.

IV.2.3. ODPADOVÉ VODY

VODA Z POVRCHOVÉHO ODTOKU

Dažďové vody zo strechy výrobných hál sú dažďovými zvodmi zvedené do pôvodne vybudovaných dažďových rigolov – ktoré sú zriadené v čase pôvodnej výstavby objektov – chovateľských hál.
Dažďové rigoly sú vybudované z dlažobných betónových kusov, z časti sa jedná o zemné rigoly.
Do dažďového rigolu sú zvedené aj vody z povrchového odtoku z priľahlých panelových a asfaltových dvorových komunikácií pri objektoch chovných hál.
Širšie oplotené okolie farmy/prevádzky tvorí rastlý terén.
Vody z povrchového odtoku, ktoré nestihnú vsiaknuť do rastlého terénu prevádzky sú odvedené do cestnej priekopy štátnej cesty, ktorá prechádza pozdĺž existujúcej farmy.

SPLAŠKOVÁ ODPADOVÁ VODA

Vzniká zo sociálneho zariadenia pre pracovníkov, ktoré je zriadené v objekte pôvodnej vrátnice.
Splaškové odpadové vody sú odkanalizované a akumulované v betónovej žumpe objemu 8,0 m^3.

PRIEMYSELNÉ ODPADOVÉ VODY

Existujúce objekty živočíšnej výroby boli pôvodne zabezpečené aj žumpami, ktoré boli zriadené pri pozdĺžnej strane objektov. Žumpy sú toho času zasypané, ich technický stav je toho času posúdený navrhovateľom a projektantom nasledovne :

- *Objekty existujúcich žúmp plánovaných na výmenu sa nachádzajú v areáli farmy, dlhoročne využívanom na živočíšnu výrobu , na území s poľnohospodárskou výrobou . Záujmové územie je rovinaté, dotknuté žumpy sú osadená popri stávajúcich objektoch chovných hál a sú v nevyhovujúcom stave. Žumpa č.1 je spoločná pre haly č.1 a 2 , Žumpa č.2 je pre halu č.3 a Žumpa č.3 je pre halu č.4. Žumpy sú napojené kanalizačnými potrubiami na žľaby osadené popri zadných vstupoch do objektov hál.*

Na základe „Technickej správy“ z decembra 2023, projektanta :

ATEKON s.r.o.
J.MURGAŠA 1, 071 01 MICHALOVCE
tel. 0915 149 142, terezkamail@gmail.com

INVESTOR:
JUDr. GABRIEL ŠOLTÉS, OKRUŽNÁ 92/b, MICHALOVCE (vlastník objektov farmy)

NÁZOV STAVBY:
VÝMENA ŽÚMP A STAVEBNÉ ÚPRAVY PRIPOJOVACEJ KANALIZÁCIE CHOVNÝCH HÁL

Je účelom stavebných prác výmena troch nevyhovujúcich betónových žúmp chovných hál a stavebná obnova konštrukcií kanalizačného napojenia objektov hál na tieto žumpy na farme v Úbreži s cieľom stavebnej obnovy tých konštrukcií objektov a prevedenie a ostatných drobných stavebných úprav pre zlepšenie stavu týchto konštrukcií existujúcich objektov.
Jedná sa o výmenu a stavebnú obnovu existujúcich konštrukcií.

Stav po vykonaní stavebných úprav :
V mieste odstránenia existujúcich nevyhovujúcich žúmp budú do predpripraveného výkopu po odstránených konštrukciách žúmp osadené nové jednokomorové železobetónové žumpy 3ks každá s objemom 6m3 s vonkajšími rozmermi 3000/2500/2100 a vnútornými rozmermi 2500/200/1600mm pokrytá špeciálnym asfaltovým náterom. spodok výkopu je štrkové lôžko 10mm.
Prístup do žumpy cez vstupný komín a liatinový poklop D600. Zostup komínom prenosným oceľovým rebríkom, ktorý nie je predmetom tejto projektovej dokumentácie. Je potrebné zriadiť priame odvetranie žumpy. Dno žumpy musí byť vyspádované do akumulačnej priehlbne min. hĺbky 100 mm. Spád dna min. 2%.

Z uvedeného vyplýva, že po vykonaní stavebných prác, budú chovné haly zabezpečené nepriepustnými žumpami na zachytenie kvapalných zbytkov z podstielky chovu a na zachytenie malého objemu odpadovej vody, ktorá vznikne pri dočistení chovných hál a dezinfekcii chovných hál.

Technika a technológia vypratania nasýtenej podstielky z objektov chovu brojlerov je nasledovná :
Po vyskladnení kurčiat - brojlerov je podstielka mechanicky vyprataná mimo objekty na pristavené vlečky a odvezená zmluvne dohodnutým poľnohospodárskym podnikom.
Objekty sú ručne dočistené, následne pomocou vysokotlakého čističa WAP vodou a dezinfekciou vystriekané a vysušené pomocou teplovzdušných diel. Min. množstvo kvapalnej zložky bude zachytené, akumulované v novo zriedených nepriepustných žumpách.

Následne sú vnútorné priestory chovných hál nastlané slamou a až v tomto kroku sa vykonáva plyňovanie – suchá dezinfekcia objektov. Plyňovanie vykonáva externá servisná firma.
Proces celkového vyčistenia chovných hál trvá 14 dní a vždy sa po vyskladnení kurčiat opakuje.

IV.2.4 . HLUK A VIBRÁCIE

Pri samotnom výkrme brojlerov v rámci chovných cyklov nevzniká hluk, ani vibrácie.
K občasnému zvýšeniu hluku môže dôjsť pri dovoze kurčiat a ich odvoze veľkokapacitnými vozidlami v cykloch – turnusoch, ktorých počet je 6 – max.7 cyklov chovu ročne.
Vibrácie činnosťou prevádzky nevznikajú.

IV.2.5. ŽIARENIE, TEPLO, ZÁPACH

Najlepšie dostupná technika - BAT 12. Ak sa očakáva alebo je podložené obťažovanie zápachom u citlivých receptorov, je prevádzkovateľ povinný zabrániť vzniku emisií zápachu z prevádzky, alebo, ak to nie je možné, je potrebné dosiahnuť ich zníženie tak, že bude vypracovaný „plán zápachu“, ktorý zahŕňa tieto prvky :
a) protokol obsahujúci príslušné opatrenia a harmonogramy,
b) protokol na vykonávanie monitorovania zápachu,
c) protokol pre reakcie na zistené obťažovanie zápachom,
d) program prechádzania a odstraňovania zápachu, určený napríklad na identifikáciu zdrojov,
e) monitorovanie emisií zápachu.

BAT 13. Prevádzkovateľ je povinný zabrániť vzniku emisií zápachu, alebo vplyvu zápachu z prevádzky použitím kombinácie nasledovných techník:
a) použitie systému ustajnenia, v ktorom je zavedený jeden z nasledujúcich princípov alebo ich kombinácia:
- udržiavanie zvierat a povrchov v suchu a čistote.

V prípade, že povoľujúci orgán (SIŽP IŽP Košice, odbor IPKZ) nariadi vypracovanie „Plánu riadenia zápachu“ , bude potrebné tento „plán“ vypracovať podľa zákona č.146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia a vyhlášky MŽP SR č.248/2023 Z.z..
Plán na riadenie zápachu musí byť vypracovaný v súlade s požiadavkami uvedenými vo vykonávacom rozhodnutí komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných (ďalej aj ako „Závery o BAT“), konkrétne v BAT 12 a požiadavkami vyplývajúcimi zo všeobecne záväzných právnych predpisov v oblasti ochrany ovzdušia.

IV.3. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH PRIAMYCH A NEPRIAMYCH VPLYVOCH NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE , VRÁTANE KUMULATÍVNYCH A SYNERGICKÝCH.

V kapitolách IV.1 a IV.2 sú charakterizované vplyvy zámeru činnosti, súvisiace s požiadavkami na vstupy a možné výstupy, ktoré môžu priamo, alebo nepriamo vplývať na životné prostredie.
Činnosť výkrmu kurčiat - brojlerov, ktorá je predmetom tohto posúdenia vplyvov na životné prostredie, sa nedotýka individuálnych a skupinových záujmov ľudí (bývania, ochrany prírody a krajiny, nútená migrácia obyvateľstva v rámci demolácií a pod.) .
Činnosť prevádzky nemá žiadny vplyv na kultúrne a historické pamiatky a miestne tradície obce Úbrež.
Záber pôdy nie je potrebný – prevádzka je existujúca, od 60-70-tych rokov 20.storočia slúžila na poľnohospodársku činnosť. Využíva sa jestvujúca dopravná infraštruktúra, ktorá je pre túto činnosť postačujúca.
Činnosť nemení režim a kvalitu podzemných vôd v území.
Areál prevádzky je vzdialený od prvých obytných domov obyvateľov obce Úbrež cca 50 až 100 metrov.

IV.3.1. VPLYV NA HORNINOVÉ PROSTREDIE A RELIÉF
Navrhovaná činnosť žiadnym spôsobom neovplyvní horninové prostredie a reliéf.

IV.3.2. VPLYV NA POVRCHOVÉ A PODZEMNÉ VODY
Navrhovaná činnosť neovplyvňuje povrchové a podzemné vody, v súčasnosti sa rieši odkanalizovanie objektov chovných hál do nových akumulačných nepriepustných žúmp.

IV.3.3. VPLYV NA OVZDUŠIE A KLÍMU
Navrhovaná činnosť neovplyvní zhoršenie kvality ovzdušia a klimatických pomerov, z dôvodov, ktoré sme uviedli aj v kapitole IV.2.2..
Zdroje znečisťovania ovzdušia budú obsahom žiadosti o vydanie integrovaného povolenia, vrátane vypracovania Súboru technicko – prevádzkových parametrov a technicko – organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany ovzdušia pri prevádzke zdroja znečisťovania ovzdušia (ďalej len súbor parametrov a opatrení).

IV.3.4. VPLYV NA PÔDU
Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv na pôdu. Činnosť sa vykonáva v uzatvorenom areáli, určenom na chov hydiny.

IV.3.5. VPLYV NA FAUNU, FLÓRU A BIOTOPY

ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH ZMENY NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA
Navrhovaná činnosť nie je lokalizovaná v území podľa zákona o ochrane prírody a krajiny, nezasahuje do lokalít tvoriacich sústavu chránených území NATURA 2000 (Chránené vtáčie územia a územia európskeho významu), ani chránenej vodohospodárskej oblasti.
Z hľadiska ochrany prírody nie je záujmové územie zaradené do niektorého zo stupňov ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2004 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
Tak isto sa ani na širšie posudzované územie nevzťahujú podmienky osobitného režimu ochrany a obmedzenia, v súvislosti so správou a režimom ochrany prírody vyššieho ako prvého stupňa ochrany.
Vzhľadom na rozsah a druh činnosti nepredpokladáme žiadny vplyv ani na územia s ochranou, ktoré sú v širšom okolí dotknutého územia.
Nepredpokladáme vplyv ani na územia s ochranou, ktoré sú v širšom okolí dotknutého územia.

IV.3.6. VPLYV NA KRAJINU

Navrhovaná činnosť nebude mať vplyv na krajinu a hodnotené a dotknuté územie.
Vzhľad, ani charakter krajiny, ani hodnotené a dotknutého územia sa nezmení.
Hodnotené územie predstavuje lokalitu navrhovanej činnosti – areál prevádzky.
Dotknuté územie je územie v okolí hodnoteného územia, spravidla celé katastrálne územie obce Úbrež.
Širším dotknutým územím je okres Sobrance.

IV.3.7. VPLYV NA OBYVATEĽOV

Navrhovaná činnosť nebude mať negatívny vplyv ani na obyvateľov v dotknutom území.
Najbližšie zastavané územie je vzdialené od lokality navrhovanej činnosti je 50 až 100 metrov.
V prípade, že citlivé receptory majú výhrady voči činnosti farmy, bude posúdený zápach z uvedenej činnosti a vypracovaný „plán zápachu“.

IV.4. HODNOTENIE ZDRAVOTNÝCH RIZÍK

Prevádzka nemá negatívny vplyv na zdravotný stav obyvateľstva. Prevádzkovými opatreniami a dodržiavaním platných bezpečnostných a hygienických limitov navrhovaná činnosť nie je zdrojom toxických alebo iných škodlivín.
Pracovníci prevádzky používaj osobné ochranné pracovné prostriedky, predovšetkým ochranný odev, rukavice, pracovná obuv.
Zákon č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov v § 2 ods. 1 písm. v) definuje hodnotenie rizika ako proces vyhodnocovania pravdepodobnosti a závažnosti škodlivého účinku na človeka v dôsledku expozície nebezpečnému faktoru za definovaných podmienok z definovaných zdrojov.

Hodnotenie zdravotných rizík pozostáva z

1. určenia nebezpečnosti,
2. zhodnotenia expozície,
3. určenia vzťahu dávky a účinku a z
4. charakteristiky rizika v životnom prostredí (kvalitatívny a kvantitatívny popis závažnosti pravdepodobného poškodenia zdravia, neistota odhadu rizika).

Zdravotné riziká sa teda chápu ako pravdepodobnosť vzniku škodlivých účinkov na ľudí v dôsledku ich nadlimitnej expozície nebezpečným, zdraviu škodlivým faktorom. Pojem „limit“ zákon č. 355/2007 Z. z. pritom definuje ako „úroveň expozície, ktorá aj keď sa pravidelne opakuje počas života, nebude nikdy viesť k negatívnemu účinku na zdravie, ako sa dá predpokladať podľa súčasného stavu poznania“.

Zdraviu škodlivé faktory životného prostredia a pracovného prostredia sú fyzikálne, chemické a biologické faktory, ktoré podľa súčasných poznatkov vedy spôsobujú alebo môžu spôsobiť poruchy zdravia, a ľudský organizmus zaťažujúce faktory vyplývajúce zo životných podmienok, ktoré nepriaznivo ovplyvňujú fyziologické a psychické funkcie ľudí.

Systém hodnotenia zdravotných rizík je založený v prvom rade na identifikácii významných faktorov práce a pracovného prostredia, ktoré môžu ovplyvniť zdravie ľudí a na ich následnej objektivizácii, čiže zistení ich reálnej úrovne meraním, vykonaným predpísaným spôsobom. Ak sa o niektorých zdraviu škodlivých faktoroch životného prostredia a pracovného prostredia objektívne predpokladá, že neovplyvňujú významným spôsobom zdravie ľudí, posúdením rizika z týchto faktorov sa preukáže, že riziko nie je potrebné podrobne hodnotiť. Riziká z ostatných, významnejších faktorov sa posúdia na základe výsledkov uskutočnenej objektivizácie a výsledný posudok o riziku je konštatovaním o tom, či existuje reálne riziko poškodenia zdravia ľudí a či je potrebné vykonať konkrétne opatrenia na odstránenie, alebo aspoň na zmiernenie tohto rizika.

Zákon NR SR č. 355/2007 Z. z. vo svojom § 2 ods. 1 písm. j) definuje aj hodnotenie vplyvov na verejné zdravie, a to ako súbor nástrojov a metód, ktorých cieľom je posúdiť predpokladané priame a nepriame vplyvy politík, stratégií, programov, projektov a navrhovaných činností na zdravie populácie.

Posúdenie potreby vykonania takéhoto hodnotenia na regionálnej úrovni a na miestnej úrovni je v zmysle § 6 ods. 3 písm. c) zákona č. 355/2007 Z. z. kompetenciou príslušného regionálneho úradu verejného zdravotníctva.

Navrhovateľ bude realizovať preventívne opatrenia s cieľom eliminácie a zníženia zdravotného rizika pre zamestnancov, vznikajúce v súvislosti s pracovnou činnosťou.

Pri zabezpečovaní a realizácii preventívnych opatrení na ochranu zdravia vychádza zo zákonných požiadaviek na ochranu zdravia, vyplývajúce zo zákonníka práce, zákona NR SR č.355/2007 Z.z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, zákona NR SR č.124/2006 Z.z. o BOZP a NV SR č.355/2006 Z.z. o ochrane zamestnancov pred rizikami, súvisiacimi s expozíciou chemickým faktorom pri práci, v platnom znení.
Posúdenie rizika a kategorizáciu prác zamestnancov vykoná navrhovateľ cestou „pracovnej zdravotnej služby“ v súlade s Vyhláškou MZ SR č.448/2007 Z.z. o podrobnostiach o faktoroch práce a pracovného prostredia vo vzťahu ku kategorizácii prác z hľadiska zdravotných rizík a o náležitostiach návrhu na zaradenie prác do kategórií.

IV.5. ÚDAJE O PREDPOKLADANÝCH VPLYVOCH NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA CHRÁNENÉ ÚZEMIA

Navrhovaná činnosť nie je lokalizovaná v území podľa zákona o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov, nezasahuje do lokalít tvoriacich sústavu chránených území NATURA 2000 (Chránené vtáčie územia a územia európskeho významu), ani chránenej vodohospodárskej oblasti.
Z hľadiska ochrany prírody nie je záujmové územie zaradené do niektorého zo stupňov ochrany v zmysle zákona NR SR č. 543/2004 Z.z. o ochrane prírody a krajiny.
Tak isto sa ani na širšie posudzované územie nevzťahujú podmienky osobitného režimu ochrany a obmedzenia, v súvislosti so správou a režimom ochrany prírody vyššieho ako prvého stupňa ochrany.
Vzhľadom na rozsah a druh činnosti nepredpokladáme žiadny vplyv ani na územia s ochranou, ktoré sú v širšom okolí dotknutého územia.

IV.6. POSÚDENIE OČAKÁVANÝCH VPLYVOV Z HĽADISKA ICH VÝZNAMNOSTI A ČASOVÉHO PRIEBEHU PÔSOBENIA

Činnosť chovu kurčiat – výkrm brojlerov je prevádzkovo odskúšaná a nemá žiadny významný vplyv na zdravotný stav obyvateľov a na ochranu jednotlivých zložiek životného prostredia.

IV.7. PREDPOKLADANÉ VPLYVY PRESAHUJÚCE ŠTÁTNE HRANICE

Na základe posúdenia rozsahu a lokalizácie činnosti nepredpokladáme žiadne vplyvy presahujúce štátne hranice.

IV.8. VYVOLANÉ SÚVISLOSTI, KTORÉ MÔŽU SPÔSOBIŤ VPLYVY S PRIHLIADNUTÍM NA SÚČASNÝ STAV ŽIVOTNÉHO PROSTREDIA V DOTKNUTOM ÚZEMÍ

V čase spracovania zámeru neboli identifikované žiadne súvislosti, ktoré by mohli mať vplyv na dotknuté územie z pohľadu stupňa ochrany prírody, prírodných zdrojov alebo kultúrnych pamiatok, s prihliadnutím na súčasný stav životného prostredia v dotknutom území.

IV.9. ĎALŠIE MOŽNÉ RIZIKÁ SPOJENÉ S REALIZÁCIOU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI

Prevádzkové riziká spojené s činnosťou chovu kurčiat – výkrmu brojlerov sú predstavované len prípadným vznikom prevádzkovej nehody, avšak toto riziko je eliminovateľné určením pravidiel technologickej a pracovnej disciplíny počas prevádzky.
Postup predchádzania a prípadného odstraňovania následkov uvedených rizík bude súčasťou prevádzkových dokumentov Hydinárskej farmy Úbrež.

IV.10. OPATRENIA NA ZMIERNENIE NEPRIAZNIVÝCH VPLYVOV JEDNOTLIVÝCH VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI NA ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Účelom opatrení je predchádzať, zmierniť, minimalizovať alebo kompenzovať očakávané vplyvy činnosti, ktoré môžu vzniknúť počas jej prevádzky.

Povinnosti a opatrenia stanoví SIŽP IŽP Košice, odbor integrovanej kontroly a prevencie znečisťovania v rozhodnutí, ktorým bude vydané integrované povolenie pre prevádzku podľa zákona NR SR č.39/2013 Z.z..

Opatrenia na zmiernenie nepriaznivých vplyvov činnosti vyplývajú z existujúcich legislatívnych noriem, ktoré upravujú prevádzkovanie takýchto prevádzok, technologických postupov a technického vybavenia objektov, o ktorých sme písali v predchádzajúcich kapitolách, ako aj z opatrení, ktoré vyplynú zo stanovísk dotknutých orgánov.

Medzi opatrenia, ktoré môžeme v súčasnej dobe navrhnúť ako prevenciu patria :

Dodržiavanie povinností, ktoré vyplývajú prevádzkovateľovi zo zákona NR SR č.39/2013 Z.z. , vrátane nižšie uvedených zákonov :

- Zákon NR SR č. 124/2006 o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení a vykonávacie predpisy k tomuto zákonu,

- Zákon NR SR č.146/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia a vykonávacie predpisy k tomuto zákonu,

- Zákon NR SR č. 355 /2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení a vykonávacie predpisy k tomuto zákonu,

- Zákon NR SR č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení zákona SNR č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v platnom znení a vykonávacie predpisy k tomuto zákonu.

- Zákon NR SR č.79/2015 Z.z. o odpadoch, v znení neskorších predpisov, v platnom znení a vykonávacie predpisy k tomuto zákonu.

Toho času sú postupne vypracované nasledovné dokumenty :

a) Opatrenia pre prípad havárie pri zhromažďovaní odpadov – pôvodca odpadov - podľa zákona o odpadoch,

b) Plán preventívnych opatrení na zamedzenie vzniku neovládateľného úniku znečisťujúcich látok do životného prostredia a na postup v prípade ich úniku (ďalej len „HAVARIJNÝ PLÁN“) - podľa zákona o vodách,

c) Prevádzkový poriadok pre zaobchádzanie so znečisťujúcimi látkami - podľa zákona o vodách,

d) Prevádzková dokumentácia pre zdroj znečisťovania ovzdušia - podľa zákona o ochrane ovzdušia, dokument Súbor TPP a TOO – (Súbor technicko – prevádzkových parametrov a technicko – organizačných opatrení na zabezpečenie ochrany ovzdušia pri prevádzke veľkého zdroja znečisťovania ovzdušia),

e) Plán riadenia zápachu podľa zákona o ochrane ovzdušia,

f) Prevádzkový poriadok a posudok o riziku pre nebezpečné chemické faktory, biologické faktory - podľa zákona o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia,

Opatrenia na predchádzanie vzniku nepriaznivých vplyvov a situácií sú napríklad :

- vyhovujúci technický stav zariadenia a technológie chovu – výkrmu brojlerov,
- vyhovujúci technický stav skladovacích a manipulačných plôch pri skladovaní a zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami a nebezpečnými odpadmi,
- dôsledná kontrola technologických zariadení,
- pravidelné čistenie pracovných priestorov a priestorov výkrmu brojlerov,
- pravidelné oboznamovanie zodpovedných pracovníkov s vypracovanými vnútornými predpismi,
- manipulácia a skladovanie znečisťujúcich látok, v súlade so všetkými vydanými predpismi tak, aby nedošlo k ich úniku mimo manipulačných a skladovacích priestorov,
- rešpektovanie požiadaviek uvedených charakteristík znečisťujúcich látok pri ich skladovaní a manipulácii podľa „kariet bezpečnostných údajov“,
- pravidelné vykonávanie skúšok tesností nádrží na znečisťujúce látky, ktorých početnosť je ustanovená v osobitných predpisoch.

Konkrétne opatrenia budú obsahom vyššie spomínaných dokumentov a potrebnej dokumentácie.

Opatrenia pre definitívne ukončenie prevádzky a uvedenie miesta prevádzky do uspokojivého stavu.

Medzi takéto opatrenia patria napr. :

1. Prevádzkovateľ je povinný zmluvne zabezpečiť u oprávnenej osoby podľa zákona o odpadoch zhodnotenie alebo zneškodnenie nebezpečných odpadov, ostatných odpadov a znečisťujúcich látok v súlade s ustanoveniami všeobecne záväzných predpisov odpadového hospodárstva a ochrany vôd.

2. Prevádzkovateľ je povinný po definitívnom ukončení prevádzky, všetky prevádzkové objekty vyprázdniť , vyčistiť, vrátane nadzemných a podzemných priestorov, v ktorých boli skladované - akumulované znečisťujúce látky, celý areál vyčistiť a zabezpečiť odpojenie areálu od všetkých energií.

3. Prevádzkovateľ je povinný zabezpečiť demontáž a odvoz technológie.

4. Prevádzkovateľ je povinný po odstránení technológie z prevádzky zabezpečiť odborné posúdenie stavu znečistenia celého areálu a na základe posúdenia rozhodnúť o vykonaní dekontaminácie areálu.

IV.11. POSÚDENIE OČAKÁVANÉHO VÝVOJA ÚZEMIA, AK BY SA NAVRHOVANÁ ČINNOSŤ NEREALIZOVALA

Chov brojlerov v k.ú. obce Úbrež, okres Sobrance, je už vykonávaný, cca od roku 2018, v bývalom areáli poľnohospodárskeho družstva, ktoré územie má dlhodobú tradíciu chovu živočíšnej výroby.
Chov živočíšnej výroby sa v uvedenom areáli vykonáva už od 60-70-tych rokov 20.storočia.
Chov brojlerov spol. Chicken Meals s.r.o. vykonáva v prenajatých priestoroch, na základe zmluvy o nájme s vlastníkom objektov a pozemkov.

Na základe vydaného „Rozhodnutia zo zisťovacieho konania“ podáme žiadosť o integrované povolenie na SIŽP IŽP Košice, odbor IPKZ . Súčasťou žiadosti bude aj „Porovnanie prevádzkových pomerov spoločnosti so závermi o najlepšie dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov hydiny alebo ošípaných“, vypracované v zmysle:

- Vykonávacieho rozhodnutia komisie (EÚ) 2017/302 z 15. februára 2017, ktorým sa podľa smernice Európskeho parlamentu a rady 2010/75/EÚ stanovujú závery o najlepších dostupných technikách (BAT) pre intenzívny chov **hydiny** alebo ošípaných.

IV.12. POSÚDENIE SÚLADU NAVRHOVANEJ ČINNOSTI S PLATNOU ÚZEMNO - PLÁNOVACOU DOKUMENTÁCIOU A ĎALŠÍMI RELEVANTNÝMI DOKUMENTMI

Činnosť je realizovaná v území, ktoré podľa územného plánu obce Úbrež, je s pôvodne určeným charakterom využitia a nie je v rozpore s územným plánom obce Úbrež.

IV.13. ĎALŠÍ POSTUP HODNOTENIA VPLYVOV S UVEDENÍM NAJZÁVAŽNEJŠÍCH OKRUHOV PROBLÉMOV

Navrhovaná činnosť je v zmysle zákona NR SR č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov, v platnom znení, zaradená do procesu zisťovacieho konania.

V zámere činnosti sme zhodnotili vplyv navrhovanej činnosti na životné prostredie a zdravie ľudí v hodnotenom, dotknutom území a širšie dotknutom území.
Hodnotené územie predstavuje lokalitu navrhovanej činnosti – areál prevádzky.
Dotknuté územie je územie v okolí hodnoteného územia, spravidla celé katastrálne územie obce Úbrež.
Širším dotknutým územím je okres Sobrance.

Postup hodnotenia navrhovanej činnosti bol vykonaný v súlade so zákonom NR SR č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov.

Zámer predkladáme na posúdenie na Okresný úrad Sobrance, odd. posudzovania vplyvov na životné prostredie.
Návrhy, podmienky alebo odporúčania, ktoré vyplynú zo stanovísk k zámeru činnosti, budú zapracované do dokumentov prevádzky, na základe ktorých bude navrhovateľ žiadať vydanie integrovaného povolenia pre tento charakter prevádzky.

Cieľom "zámeru činnosti" je posúdenie dopadov činnosti na životné prostredie a zdravie ľudí v hodnotenom, dotknutom a širšom území.

Pri hodnotení vplyvov činností sa vychádzalo z:
- analýzy prírodných podmienok (geológia, hydrogeológia územia, pôdy, vodstvo, ovzdušie a pod.),
- analýzy poznatkov o území (obyvateľstvo, infraštruktúra, hospodárske aktivity a pod.),
- charakteristiky zdrojov znečisťovania ovzdušia (znečisťovanie ovzdušia, vody, pôdy, horninového prostredia a pod.),
- identifikácie stretov záujmov v území (prvky územnej ochrany, ekostabilizujúce prvky a iné),
- z charakteru činnosti
- zohľadnenie vstupov a výstupov - priamych a nepriamych vplyvov,
- definovania dopadov, vplyvov na životné prostredie a obyvateľov,
- návrhu opatrení.

O posúdení činnosti je v súčasnosti dostatočné množstvo informácií, na základe ktorých môžeme konštatovať, že najdôležitejšie okruhy problémov boli identifikované a riešené, či už v technickom riešení posudzovanej činnosti alebo navrhovanými zmierňovacími opatreniami.

V. POROVNANIE VARIANTOV NAVRHOVANEJ ČINNOSTI A NÁVRH OPTIMÁLNEHO VARIANTU (vrátane porovnania s nulovým variantom)

Negatívne vplyvy navrhovanej činnosti identifikované v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie pri dodržaní navrhovaných opatrení nedosahujú parametre a negatívne skutočnosti, ktoré by spôsobovali významné zmeny kvality životného prostredia hodnoteného územia, dotknutého územia a jeho širšieho okolia. Nevytvárajú predpoklady pre negatívne ovplyvnenie zdravotného stavu obyvateľov širšieho hodnoteného územia. V nasledovnej tabuľke uvádzame stručné porovnanie navrhovaného variantu činnosti a 0-tého variantu (teda variantu kedy by sa navrhovaná činnosť nerealizovala) z pohľadu najzávažnejších identifikovaných vplyvov.

Vplyvy na krajinu a scenériu
Nulový variant:
Existujúci priestor je využívaný na poľnohospodársku prvovýrobu – chov kurčiat – výkrm brojlerov.
Zámer:
Nedôjde k zmene vplyvu na krajinu a scenériu – priestor sa bude naďalej využívať na poľnohospodársku prvovýrobu – pre navrhovanú činnosť je to chov kurčiat – výkrm brojlerov.

Vplyvy na obyvateľstvo –zaťaženie ovzdušia a hluk
Nulový variant:
Existujúci priestor je využívaný na poľnohospodársku prvovýrobu – chov kurčiat – výkrm brojlerov.
Nedôjde k zmenám množstva škodlivín v ovzduší a nárastu hluku
Zámer:
Nedôjde k zmenám množstva škodlivín v ovzduší počas prevádzky.

Vplyvy na pôdu a vodu
Nulový variant:
Existujúci priestor je využívaný na poľnohospodársku prvovýrobu – chov kurčiat – výkrm brojlerov.
Zámer:
Nepočíta zo záberom pôdy, riziko ohrozenia pôdy a vôd pri havarijnom rozliatí znečisťujúcich látok je nulové a to vzhľadom na charakter činnosti a množstvo znečisťujúcich látok.

Vplyvy na odpadové hospodárstvo
Nulový variant:
Existujúci priestor je využívaný na poľnohospodársku prvovýrobu – chov kurčiat – výkrm brojlerov.
Zámer:
Pôvodcovi vznikajú/môžu vznikať odpady uvedené v tomto dokumente, ktoré bude zhromažďovať na určených miestach prevádzky a priebežne ich odovzdávať k oprávnenej spoločnosti na ďalšie nakladanie s odpadmi.

Ako už bolo uvedené v predchádzajúcej kapitole, realizácia činnosti nevytvára z pohľadu vplyvov na životné prostredie riziká, ktoré by závažne ovplyvnili parametre jednotlivých zložiek životného prostredia hodnoteného územia, nebude mať teda významný negatívny vplyv na kvalitu životného prostredia územia.
Za optimálny variant považujeme posudzovaný realizačný variant.

- Jedná sa o existujúcu prevádzku – činnosť chovu a výkrmu brojlerov, kde všetky vstupy a výstupy v prevádzke sú prevádzkovo odskúšané a funkčné.

- Navrhovateľ má praktické skúsenosti s chovom a výkrmom brojlerov a činnosť navrhovateľa kontroluje pravidelne Regionálna veterinárna a potravinová správa, od ktorej má navrhovateľ udelené nasledovné povolenia :

RVPS Michalovce
– rozhodnutie Č.j.: 2018/00164-3 Michalovce, 24.apríla 2018
schválenie
prevádzkareň určenú na produkciu úžitkovej hydiny na produkciu mäsa na obchodovanie s členskými štátmi, na vývoz do tretích krajín a na uvádzanie na domáci trh
pre druh: kura domáca

- Rozhodnutie č. 2018/00114-3 RVPS Michalovce, haly č. 1 – č. 4,
- Rozhodnutie č. 1680/2018-231 RVPS Michalovce, haly č. 1 – č. 4

- Súčasné dispozičné riešenie farmy plne vyhovuje chovu a výkrmu brojlerových kurčiat.

- činnosť chovu a výkrmu brojlerov je realizovaná v katastrálnom území obce Úbrež , okres Sobrance, v existujúcom areáli, ktorý bol vybudovaný v 60-70 tych rokoch 20.storočia a postupne prispôsobený na moderný chov brojlerov.

VI. MAPOVÁ A INÁ OBRAZOVÁ DOKUMENTÁCIA

Príloha č.1 - Porovnanie s BAT – najlepšie dostupná technika

Príloha č.2 - Situácia širšieho okolia prevádzky

Príloha č.3 až 6 - Situácie jednotlivých objektov, použité z pasportov stavieb objektu chovných hál č.1 až č.4 projektanta

Príloha č.7 - Koordinačná situácia a odkanalizovanie objektov – situácia z projeku z 12/2023

Príloha č.8 - Situácia z katastra nehnuteľností vytvorená projektantom

Príloha č.9 - Fotodokumentácia prevádzky

VII. DOPLŇUJÚCE INFORMÁCIE K ZÁMERU

Zoznam textovej a grafickej dokumentácie, ktorá sa vypracovala pre zámer a zoznam hlavných použitých materiálov:

- MŽP SR, 2002: Atlas krajiny Slovenskej republiky
- SHMÚ, 2006: Čiastkový monitorovací systém – voda 2005
- SHMÚ, 2004: Kvalita podzemných vôd na Slovensku 2003
- ŠÚ SR, 2009: Údaje o obyvateľoch, infraštruktúre a iných aktivitách obce
- Enviroportál : Tvorba odpadov
- OU Košice : Ovzdušie - kvalita ovzdušia
- NEIS SHMÚ: Kvalita ovzdušia
- Obec Úbrež : Územný plán obce Úbrež
- Platné zákony NR SR, vyhlášky a právne predpisy na úseku tvorby a ochrany životného prostredia
- Kópia z katastrálnej mapy so znázornením priestoru navrhovanej činnosti
- www.sazp.sk
- www.enviro.gov.sk
- www.enviroportal.sk

VIII. MIESTO A DÁTUM SPRACOVANIA ZÁMERU

Košice, Michalovce, 20.12.- 27.12.2023

IX. POTVRDENIE SPRÁVNOSTI ÚDAJOV

Chicken Meals s.r.o.
Topoľany 5952
Michalovce 071 01

Ing. Miroslav Kačmár – konateľ spoločnosti

CHICKEN MEALS s.r.o.
Štefánikova76
071 01 Michalovce
IČO:47689889
IČ DPH: SK2024094028

Spracovateľ dokumentu :
Dagmar Várkolyová a Ing. Karol Várkoly
VÁRKOLY – environment s.r.o.
Kaspická č.4, 040 12 Košice -Nad Jazerom

VÁRKOLY-environment s.r.o.
Kaspická č.4 , 04012 Košice
IČO 53035895, DIČ 2121230386
tel. 0904641047,0904676612